

ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEM
BOLYAI JÁNOS KATONAI MŰSZAKI KAR

**XXVII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS
DIÁKKÖRI KONFERENCIA
9. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ**

PROGRAMFÜZET ÉS REZÜMÉ KÖTET

BUDAPEST
2005. április 20-21.

ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEM
BOLYAI JÁNOS KATONAI MŰSZAKI KAR

XXVII. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS
DIÁKKÖRI KONFERENCIA
9. HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ

PROGRAMFÜZET ÉS REZÜMÉ KÖTET

BUDAPEST
2005. április 20-21.

Szerkesztette:
DR. KOVÁCS LÁSZLÓ MK. ŐRNAGY

Felelős kiadó: Prof. Dr. Szabó Miklós akadémikus,
a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem rektora
Készült a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Nyomdájában, 300 példányban
Felelős vezető: Kardos István

ISBN 963 7060 09 X

TARTALOMJEGYZÉK

HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ AZ ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIÁBAN	15
TÁJÉKOZTATÓK – PROGRAMFÜZET	
<i>Szakmai bizottság összetétele</i>	23
<i>Szervezésben résztvevők</i>	24
<i>A konferencia programja.....</i>	25
<i>A konferencia helyszíne</i>	26
<i>Szerzői névmutató.....</i>	27
<i>Témevezetői névmutató.....</i>	37
<i>Tagozatok létszámadatai</i>	43
<i>A nevezések megoszlása a küldő intézmények szerint.....</i>	44
<i>Külföldi tanintézetek.....</i>	45
<i>Tagozatok beosztása</i>	47
REZÜMÉKÖTET	
ABV TÁMOGATÁS, KÖRNYEZETBIZTONSÁG ÉS KATONAI KÖRNYEZETVÉDELEM TAGOZAT	
AMBRUS ATTILA	
<i>A radioaktív hulladékkezelés helyzete és várható jövője magyarországon</i>	71
BERKI ATTILA	
<i>Vízszennyezés, folyóvizek szennyezés és ennek magyar vonatkozásai: Tiszai ciánszennyezés és hatásai</i>	72
FODOR VIKTÓRIA	
<i>A környezetvédelem aktualitása és jelentősége egy kistelepülésen</i>	73
NYÁRI ÉVA	
<i>Védelem vagy környezetvédelem?</i>	74
PATÁNYI PÉTER	
<i>Oltási eljárások, korai tűzjelzés szerver termek, adatfeldolgozó területek esetén, különös tekintettel a halonok kivonása után.....</i>	75
SZABÓ TAMÁS	
<i>A települési szilárd hulladék szelektív gyűjtése és hasznosítása</i>	76

SZAKÁCS ÉVA

A daruk üzemeltetésének biztonságtechnikája 77

SZENDI CSABA

*A Magyar Honvédségben rendszeresített rádiólokátorok
káros sugárzásai elleni védelem* 78

BIZTONSÁG ÉS VÉDELEMOLITIKA I. TAGOZAT

BARTA-VÁMOS LÁSZLÓ

*A nemzetközi biztonság problematikája a két világháború között,
különös tekintettel az államok haditengerészeti biztonságát szabályozó
nemzetközi rezsimek, flottaegyezmények*..... 81

BERKI TAMÁS

A hadihajózás szerepe a Magyar Köztársaság védelmi rendszerében 82

CSERHÁLMY ERICH PÉTER

*A terrorcselekmények megelőzésének és felszámolásának feladatai,
a nemzetbiztonsági szolgálatok és a rendvédelmi szervek közötti
együttműködés elvi és gyakorlati kérdései* 83

MINTÁL NOÉMI

Az Európai Unió katonai képességei: vita és realitás 84

MOLNÁR DÓRA

*A nemzetközi büntető igazságszolgáltatás, mint a nemzetközi béke
és biztonság integráns része - az államok szuverenitásának tükrében* 85

PAPP BÉLA

*A válsághelyzet kialakulása és a nemzetközi válságkezelés
Macedóniában, és ennek hatása a Balkánra*..... 86

SZAKÁCS GERGELY

*Oroszország és a NATO kapcsolatának alakulása a Szovjetunió
felbomlása után*..... 87

TÓTHI GÁBOR

*Franciaország hadiipara a közös európai védelmi ipari
együttműködésben* 88

VÁGÓ IVÁN GYÖRGY

Az egyik új biztonsági kihívás: a kábítószerek..... 89

BIZTONSÁG ÉS VÉDELEMOLITIKA II. TAGOZAT

DOMJÁN VIKTOR

*Konfliktus, válság és modernizáció sajátos kölcsönhatása
Albánia fejlődésében*..... 93

FORSTNER DÁVID	
<i>Az iraki válság és hatása a globális biztonságra</i>	94
GALÁNTAI GÁBOR — HETÉNYI SOMA AMBRUS	
<i>Francia katonai jelenlét Afrikában</i>	95
HETÉNYI SOMA AMBRUS	
<i>Afrika, az elveszett kontinens</i>	96
HORVÁTH ATTILA	
<i>Az Észak-Korea problémakör</i>	97
NACSA ROLAND	
<i>A kurd nemzetállam létrejöttének akadályai</i>	98
ORVOS JENŐ	
<i>Afganisztán negyedszázados háborúja.....</i>	99
PÁLINKÁS GÁBOR	
<i>Pankiszi-völgy, Grúzia (Egy helyi probléma és annak nemzetközi vonzatai)</i>	100
SOMOGYI GERGELY	
<i>Azerbajdzsán: országértékelés</i>	101
VEIGLI ZSÓFIA	
<i>Szabolcs-Szatmár-Bereg megye biztonságpolitikai értékelése.....</i>	102
CIVIL – KATONAI KAPCSOLATOK TAGOZAT	
BALÁZS ANDRÁS ZSOLT	
<i>A ciprusi válság és a megoldásában résztvevő civil-katonai együttműködés.....</i>	105
DR. BÖRÖNDI GÁBOR	
<i>A CIMIC tevékenység és tapasztalatai az ISAF-III. misszióban</i>	106
CSORBA KATALIN	
<i>Civil-katonai együttműködés: kihívások és esélyek Afganisztánban.....</i>	107
ENYEDI LAJOS	
<i>CIMIC műveletek logisztikai támogatása válságkezelő hadműveletek során</i>	108
ÖRLEY GYÖRGY	
<i>Gyakorlatok tervezése a civil-katonai műveletekben (CIMIC) résztvevő alegységek számára költség és időhatékonyság figyelembevételével</i>	109

POLYÁK ANDRÁS

*A civil-katonai együttműködés (CIMIC) lehetőségei
a háborús műveletekben.....* 110

SEREGE GÁBOR

*Lélektani műveletek alapjai, jelentősége a Jugoszláviai
és Iraki műveletekben.....* 111

TAKÁCS PÉTER

Terv a CIMIC központ számítógépes hálózatára 112

VIGH NÓRA

*A polgári-katonai együttműködés és a Polgári
Veszélyhelyzeti Tervezés kapcsolatrendszere.....* 113

FEGYVERNEMEK HARCÁSZATA, NEM HÁBORÚS KATONAI MŰVELETEK TAGOZAT

ANDRZEJEWSKI LUKASZ

PZL W-3 "Sokol" "Egy helikopter - sok képesség" 117

GÁRDUS TIBOR

*Kiképzési kérdések a Gripen harcászati repülőgépeknek
a Magyar Légierőbe való integrálása kapcsán
(Training Issues Related to the Integration
of the Gripen Aircraft Into Hungarian Air Force).....* 118

LŐRINCZY SZABOLCS

*A légi utántöltés műveletének doktrinális felfogása
(elemzés a kurrens szövetségi-, és nemzeti doktrinális irodalom alapján).....* 119

MOLNÁR GYULA

Repülés az Albatrosz után..... 120

NAGY PÉTER

*A Légierő Hadműveleti Központ szerepe a NATO
integrált légvédelmi rendszerében (NATINADS)* 121

NAGY PÉTER

*Az ICC - automatizált vezetési és irányítási rendszer
alkalmazása a Magyar Honvédség légierő haderőnemenél* 122

HADITECHNIKA ÉS HADITECHNIKA TÖRTÉNET TAGOZAT

BARKÓCZI JÓZSEF MIKLÓS

A Messerschmitt Bf-109-es repülőgépek magyarországi gyártása 125

HEGEDŰS ERNŐ

*A légideszant csapatok harcjárműveinek és fegyverzetének
haditechnika történeti áttekintése* 126

HUBERT RÓBERT — PÁRI DEZSŐ	
<i>A TV3-117 hajtómű tüzelőanyag-rendszerének bemutatása és modellezése a számítógépen multimédia segítségével</i>	127
JUHÁSZ PÉTER	
<i>A Mi-24 helikopter sárkányszerkezetének bemutatása a multimédia felhasználásával</i>	128
MARKÓ PÉTER	
<i>Az AI-9V indítóhajtómű, mint multimédiás oktatási segédlet felhasználásának lehetősége a repülőműszaki képzésben</i>	129
MÁTÉ MILÁN	
<i>A T-64-es harckocsi</i>	130
RIGÓ ÁRPÁD JÁNOS — SZABIÁN NORBERT	
<i>A 40x46 mm-es alacsony sebességű gránát hatótávolságának növelési lehetősége</i>	131
SZENDREI TIBOR	
<i>A Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség objektumainak őrzés-védelmét ellátó civil vállalkozások minőségirányítási rendszerével szemben támasztott követelmények</i>	132
SZÖRÖS ZOLTÁN	
<i>A Kalasnyikov és története</i>	133
VETOR LÁSZLÓ RICHÁRD	
<i>MIG-29-es front vadászgép RD-33 típusú hajtóművének bemutatása multimédia segítségével</i>	134
HADTÖRTÉNELEM I. TAGOZAT	
BERKI TAMÁS	
<i>Vauban és hatása Magyarországon</i>	137
BIRÓ TEOFIL	
<i>A Gordon Highlanderek története a waterloo-i hadjáratban</i>	138
NÉMETH BENCE	
<i>A lengyel légio I. (Wysocki) zászló-aljának története az 1848-49-es szabadságharcban</i>	139
NYULÁSZ VIKTÓRIA	
<i>Az Angol-búr háború</i>	140
RUSKOVICS PÉTER	
<i>A magyar nemesi felkelés az országgyűlések és a reformtervek tükrében a napoleoni háborúk korában (1796-1809-ig)</i>	141

SÁNDOR BARBARA

A Magyar Királyi Honvédtűzértség felállításának politikai és szervezési háttere 142

TÖRÖK PÉTER

Tomori Pál, a katona 143

VADÁSZ MÁRK

Az inszurrekció harcászata és korszerűtlenségének kérdései a XIX. század elején 144

HADTÖRTÉNELEM II. TAGOZAT

FÜLÖP ÉVA

A magyarországi katonazenekarok története és a Kaposvári Honvédzenekar 147

GORDA ÉVA

Magyar haditudósítók az első világháborúban 148

HORNYÁK PÉTER

A gondolkodó katona 149

ILLÉS ANDRÁS

Az Izraeli Haditengerészet az 1973. évi jóm-kippuri háborúban 150

MINÁRIK FERENC

A Requiem legvége (A m. kir. 3. székesfehérvári "Szent István" gyalogezeres 1920-1943 közötti története 151

NÉMETH GERGELY

A M. Kir. 10. tábori tüzérezred védelmi harcai a Donnál 1943. januárjában 152

RESZEGI ZSOLT

Fallschirmjagerek Olaszországban: A német ejtőernyős vadászok harcai 1943. július-1944. május között 153

RÉVÉSZ TAMÁS

Adalékok a magyar katonai repülés történetéhez: 1913. május 12. 154

TÁLOSI ZOLTÁN

Az angolszász légierő veszteségei Tolna megyében 1944-1945 155

HATÁRRENDÉSZET ÉS HATÁRVÉDELEM I. TAGOZAT

BALOGH GÁBOR

A határőrség bűnmegelőzési stratégiájának lehetséges irányai 159

GÁBRIEL GÁBOR

A kirendeltségek bűnügyi-felderítő tevékenysége, nyílt információgyűjtő munkája, együttműködésük a bűnügyi és felderítő szolgálatokkal 160

NAGY LÁSZLÓNÉ	
<i>Menekültpolitika uniós sz tenderek alapján</i>	161
TÖRÖK SÁNDOR	
<i>Bűn megelőzés a határrendészet területén</i>	162
ZÁN KRISZTINA	
<i>A Határőrség nemzetközi tevékenysége az Európai Unió</i> <i>csatlakozás és a schengeni felkészülés tükrében,</i> <i>különös tekintettel a protokoll tevékenységre.....</i>	163
ZÁN KRISZTINA	
<i>Az Európai Unió biztonság- és védelempolitikájának</i> <i>tükrözése a Határőrség tevékenységében.....</i>	164
HATÁRRENDÉSZET ÉS HATÁRVÉDELEM II. TAGOZAT	
BARTUS GÁBOR	
<i>Munkatársak ösztönzése, motiválása és pályán tartása</i> <i>a Határrendészeti Kirendeltségen.....</i>	167
CSEH KRISZTIÁN	
<i>A Magyar Köztársaság Határőrségének Diszlokációja</i>	168
ELEKI ZSOLT	
<i>A fizikai követelményrendszer aktuális kérdései</i> <i>a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Határrendészeti</i> <i>és Védelmi Vezetői Szakán</i>	169
GAJDÁNÉ BADA ÉVA	
<i>A visszautasítási őrizet elrendelésének szabályai,</i> <i>gyakorlati végrehajtása a Kiskunhalasi Határőr Igazgatóságon</i>	170
GÁSPÁR GYULA	
<i>A világ menekültjeinek helyzete - fél évszázad tükrében</i>	171
SZIGETI BÉLA	
<i>Bevetési szervek alkalmazása a migrációs háló működtetése</i> <i>során. Az "Őszirozsa 2004" akció megtervezése és végrehajtása.....</i>	172
ZSELI ATTILA	
<i>A schengeni vízum kibocsátása, sajátosságai</i> <i>és hamisításának tapasztalatai.....</i>	173
KATONAI INFORMATIKA, KATONAI KOMMUNIKÁCIÓ TAGOZAT	
CSÁK SÁNDOR	
<i>Járműdinamikai rendszerek számítógépes tervezése és analízise</i>	177

KISS ERZSÉBET MÓNKA	
<i>Információs infrastruktúrák elleni veszélyek és ellátásuk lehetőségei, különös tekintettel a katonai kommunikációs (elektronikus hírközlési) rendszerekre</i>	178
KOMÁROMI LÁSZLÓ	
<i>Info-risk-twist - avagy az informatikai kockázat-elemzés gyakorlatának útvesszői a Rendőrség bünyügyi szervezeti egységénél</i>	179
NYIKOS IMRE	
<i>Dokumentumkezelés a Magyar Honvédségben</i>	180
ÖRSI TAMÁS	
<i>Informatika fejlesztési lehetőségek rendszerezése, vizsgálata a rendőrségi informatikai rendszerek esetében.....</i>	181
PLESZNIK FERENC	
<i>A mélyszégi felderítő alegységek speciális híradása, technikai eszközei, fejlesztésük lehetséges irányai a Magyar Honvédségben.....</i>	182
TÓTH GYULA	
<i>Vezeték nélküli informatikai hálózatok, és katonai alkalmazhatóságuk lehetőségei.....</i>	183
TÖREKI ÁKOS	
<i>IP alapú kommunikáció katonai alkalmazása.....</i>	184
VIGH LEVENTE	
<i>Hírközpont elemek vezetékes összeköttetése a perspektivikus eszközökkel felszerelt vezetéki pontokon és a területi hírrendszer rácspontjain.....</i>	185
VIGH LEVENTE	
<i>A hagyományos titkosítás és a kvantum-kriptográfia, mint a jövő eszköze a polgári és a katonai rejtjelzésben.....</i>	186
VINTER JÓZSEF	
<i>Információs műveletekben alkalmazott technikai eszközök fejlesztési irányai.....</i>	187
KATONAI LOGISZTIKA TAGOZAT	
BADÓ ÁDÁM LÁSZLÓ	
<i>A békefenntartás katonai táborainak berendezési lehetőségei.....</i>	191
RÉTI TAMÁS	
<i>NATO csapatok alkalmazása ideiglenes kikötői létesítmények igénybevételével multinacionális logisztikai környezetben</i>	192
SEBESTYÉN ÁRON	
<i>A Magyar Honvédség élelmezési ellátásának kapcsolata a HACCP-vel</i>	193

SZATMÁRI GÁBOR	
<i>Konténeres üzemanyag-töltő állomások a Magyar Honvédség üzemanyag ellátási rendszerében.....</i>	194
TARJÁN TAMÁS	
<i>A Hawala rendszer.....</i>	195
KATONAPEDAGÓGIA, KATONAPSZICHOLOGIA ÉS KATONASZOCIOLÓGIA TAGOZAT	
BAZSALA JUDIT	
<i>A civil és katonai felsőoktatásban tanuló hallgatók pályaidentifikációjának vizsgálata.....</i>	199
BENKÓ NORBERT	
<i>A terrorizmus motivációs háttere, és a terrorelhárítás vezetői kihívásai, valamint a Magyar Honvédséget érintő kihívások.....</i>	200
KARÁCSONY VERONIKA	
<i>Romák a haderőben</i>	201
LEIPOLD DIÁNA	
<i>És mi merre tartunk? A Magyar Honvédség átalakítása a haderőszervezés és hadkiegészítés területén hasonló méretű NATO-tagországok haderő-átalakításának tükrében.....</i>	202
SOMODI ZOLTÁN	
<i>Az amerikai tisztképzési rendszer adaptációs lehetőségei</i>	203
SZÁDECZKY TAMÁS	
<i>Polgári védelmi oktatás középiskolákban</i>	204
RENDVÉDELEM ÉS RENDVÉDELEM TÖRTÉNET TAGOZAT	
BODÓ BERNADETT	
<i>A magyarországi vizsgálóbírói rendszer kialakulása és működése 1867-1945</i>	207
EGERVÁRI ZSOLT	
<i>Az Archiv für Polizeigeschichte repertórium.....</i>	208
FARKAS TIBOR	
<i>A Magyar Királyság két világháború közötti testőrségének, koronaőrségének és képviselőházi őrségének egyenruházata.....</i>	209
KARDOS ÁKOS	
<i>A véderő szerepe a karhatalomban 1867-től 1945-ig</i>	210
LAUFER BALÁZS	
<i>A migráció és a terrorizmus a nemzetbiztonsági szakszolgálatok szemszögéből.....</i>	211

MITRU ISTVÁN

*A római limes és katonai felépítése.**A bizánci thema rendszer történeti fejlődése.....* 212

SLIKKER CSABA

*Az ORFK Köztársasági Őrezred és a Magyar Királyi Testőrség,**mint személyvédelemmel foglalkozó szervek összehasonlító vizsgálata.....* 213

SÓLYOM JÁNOS

A magyarországi bűnügyi munka története a kiegyezéstől napjainkig 214

SUSZTERICS ÁNGES

A politikai vezetők személyvédelmének biztonságpolitikai elemzése..... 215

SZARKA MIKLÓS

Miskolc város rendőrsége a dualizmus idején 216

SZÉKELY ZOLTÁN — BUGNITS RICHÁRD

Rendvédelem-történeti Füzetek repertórium..... 217

ZEHER ORSOLYA

*A XXI. századi Magyar Honvédség feladata, szerepe,**helye a katasztrófák elleni védekezésben* 218**NEMZETKÖZI PÁLYAMUNKÁK I.**

JANA BEREŠÍKOVÁ

Advanced Multimedia Course of the Modern Military Radio Station..... 221

EVGENI DOICHEV — STEFAN ZELEV — OGNIAN FETVOV

Simulators for Training Crewmembers of Anti-Aircraft Missile System..... 222

EVGENI DOICHEV — STEFAN ZELEV — OGNIAN FETVOV

Advantages of Ultra-Wideband Technology in Reconnaissance Work..... 223

RUMEN GAYDAROV

Military Satellite and Mobile Communications 224

RUMEN GAYDAROV

*The Place of the Military Aviation in the**Greatest Conflict of the 20th Century. Vision of Development of the Aviation**Complex and Opportunities for Usage* 225

ZUZANA KABACOVA

*Role and Mission of the NATO Standardization Agreements**by Financing the NATO Joint Operations* 226

MATÚŠ KOCHAN

The Analyze of the Rescue Systems of the Aircrafts and Rotorcrafts 227

MARIA MADALINA MAZILU <i>Source and Channel Coding</i>	228
JAKUB PICKA <i>Attitude Towards Outsourcing in Armed Forces of USA and UK (comparative study).....</i>	229
MICHAELA STONOVA <i>Modulation Recognition Using Artificial Neural Networks.....</i>	230
NEMZETKÖZI PÁLYAMUNKÁK II.	
SERGIU DINCA <i>FM CW Radar Using AD 9854 DDS</i>	233
SERGIU DINCA <i>Chaotic Signal Beveration Using a Controller</i>	234
NICOLAE – OVIDIU DONISAN <i>Demining Operations Using Charged Flexible Line</i>	235
OCTAVIAN FIERARU <i>Computing the Mechanical Efficiency of the Planetary Gearboxes</i>	236
MAREK KRAJUK <i>Use and Plan Czech Defend Standards in Economic Management in ACR</i>	237
ANNAMÁRIA MACKOVA <i>Statistic Reconsideration of Dependence Biochemical and Somatometric Indexes Health Condition from Boarding and Moving Habits of Employees of Academy of Armed Forces of General M. R. Štefánik</i>	238
MARIUS NEGOITA <i>Some Considerations about Radar Cross Section Analysis of Some Simple Shapes</i>	239
IOAN - LIVIU PITICARI <i>Comparative Evaluation Model For Tracked Infantry Fighting Vehicles</i>	240
HELENA SULTESOVÁ <i>Possibility of Using Mycotoxins as a Biological Weapon.....</i>	241
NELA URBANOVÁ <i>The Evolution of Preference of Students Join the Professional Army.....</i>	242
JAN VESELÍK <i>Possibilities of Using the System of Provisional Repairs in Logistical Support – Technical Maintenance of Mechanised Troops</i>	243
BACSÓ RÓBERT <i>The Possible Influences of Climate Change to the Population and Disaster Protection</i>	244

HADTUDOMÁNYI SZEKCIÓ AZ ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIÁBAN

2005-ben már kilencedik alkalommal kerül megrendezésre az Országos Tudományos Diákköri Konferencia Hadtudományi Szekciója. Visszatekintve az elmúlt 16 évre megállapítható, hogy az 1989-es első konferenciától kezdve kétévenként mind a hadtudomány általános fejlődése, mind a katonai felsőoktatási intézmények egyre nyitottabb tudományos élete szempontjából rendkívül jelentős rendezvényekre kerül sor.

A közös munkában egyre szorosabbá vált a kutatást és az önálló tanórán kívüli tudományos tevékenységet megkedvelő hallgatók kapcsolata témavezetőkkel, tanszékeikkel. Igen sok hallgatónak szolgált jó iskolaként a TDK mozgalom a diplomamunkájának megírásához, a tudományos kutatói véna megszilárdításához, a doktori képzésre való jelentkezéshez, az értekezésük színvonalas megvédéséhez, vagy akár a tudományos kutatói életpálya megalapozásához. Nagyon sok oktatónak jelent a TDK dolgozatok konzultációja vagy bírálata iskolateremtő tevékenységükhöz jó alapot, nem ritka, hogy egy-egy területen van olyan konzulens, aki 4-5, vagy akár 8-10 hallgatónak is témavezetője.

Végigtekintve a Hadtudományi Szekció viszonylag rövid, de annál mozgalmasabb történetén, azonnal szembeötlik az a tény, hogy még soha nem fordult elő, hogy változatlanul, ugyanaz az intézmény szervezhette volna a konferenciát. Először azért, mert annyi felsőoktatási intézménye volt a védelmi szférának, utóbb pedig az átszervezések, a felsőoktatás integrációja és a kari átalakulások miatt nem kerülhetett kétszer ugyanaz a rendező intézmény név az alapító okiratot tartalmazó serleg oldalára.

Az alábbi táblázatban összefoglalva az eddigi konferenciák legfontosabb mutatóit, megállapíthatjuk, hogy az országos versenyre kijutott dolgozatok mennyisége alapján a Hadtudományi Szekció mindig is a kis szekciók közé tartozott, ugyanakkor általános megítélés szerint mindig is az egyik legszervezettebb konferencia volt, bármely intézmény is rendezte.

A megrendezés ideje	Rendező intézmény	Résztvevő intézmények száma	A bemutatott dolgozatok száma
1989. április 5-7.	Zalka Máté Katonai Műszaki Főiskola	7	113
1991. május 20-22.	Zrínyi Miklós Katonai Akadémia	6	80
1993. április 5-7.	Szolnoki Repülő Műszaki Főiskola	6	91
1995. április 4-5.	Rendőrtiszti Főiskola	9	76
1997. április 1-3.	Kossuth Lajos Katonai Főiskola	8	70
1999. április 7-8.	Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola	11 + külföldiek	104
2001. április 10-11.	ZMNE Vezetés- és Szervezéstudományi Kar	9 + külföldiek	97
2003. április 28-30.	ZMNE Hadtudományi Kar	8 + külföldiek	108+11
2005. április 20-21.	ZMNE Bolyai János Katonai Műszaki Kar	13 + külföldiek	Várhatóan 116+21

A második táblázat azt mutatja, hogy az elmúlt két konferenciával együtt, milyen a különböző szekciókba benevezett tudományos diákköri dolgozatok száma és mekkora az összes dolgozathoz viszonyított arányuk.

	SZEKCIÓ	XXV. OTDK 2001.		XXVI. OTDK 2003		XXVII. OTDK 2005.	
		Nevezett	Bemutatott	Nevezett	Bemutatott	Nevezett	%
1	Agrártudományi	300	279	321	287	293	8,23
2	Állam- és Jogtudományi	258	210	258	228	293	8,20
3	Biológia	190	165	218	195	277	7,78
4	Fizika, Földtudományok és Matematika	242	220	242	220	230	6,46
5	Hadtudományi	107	97	108	95	117	3,29
6	Humán Tudományi	385	333	390	343	404	11,35
7	Informatika Tudományi	97	87	116	106	115	3,23
8	Kémiai és Vegyipari	203	196	156	146	165	4,63
9	Közgazdaságtudományi	261	220	357	317	375	10,53
10	Műszaki Tudományi	253	201	251	225	267	7,50
11	Művészeti és Művészettudományi			151	132	178	5,00
12	Orvostudományi	144	142	163	153	160	4,49
13	Pedagógiai, Pszichológiai Közművelődési és Könyvtártudományi	217	189	251	196	186	5,22
14	Tantárgypedagógiai és Oktatástechnológiai	83	79	120	102	108	3,03
15	Társadalomtudományi	262	219	337	283	320	8,99
16	Testnevelési és Sporttudományi	63	50	64	59	73	2,05
	Összesen	3065	2687	3503	3087	3560	100,00

Hadtudományi Szekció történetében eddig 18 hallgató nyerte el a Pro Scientia Aranyérem kitüntetését.

1989-ben

Antal Zoltán (Kilián György Repülő Műszaki Főiskola)

Molnár Eszter (BM Rendőrtiszti Főiskola)

Teke András (Zrínyi Miklós Katonai Akadémia)

1991-ben

Padányi József (Zrínyi Miklós Katonai Akadémia)

Pohl Árpád (Zrínyi Miklós Katonai Akadémia)

Kántor Tibor (BM Rendőrtiszti Főiskola)

1993-ban

Kolossa Sándor (Zrínyi Miklós Katonai Akadémia)

Kuti Géza

Töltési Imre (Zrínyi Miklós Katonai Akadémia)

1995-ben

Horváth Gábor (Zrínyi Miklós Katonai Akadémia)

Magyar István (Zrínyi Miklós Katonai Akadémia)

1997-ben

Baráth István (Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem)

Resperger István (Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem)

1999-ben

Lénárt Sándor (Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem)

2001-ben

Bebesi Zoltán (Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem)

Papp Tamás (Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem)

2003-ban

Czikora Ildikó (Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem)

Ruszin Romulusz (Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem)

Megalapítása óta 7 oktató kapott Mestertanár Aranyérmet a Hadtudományi Szekcióban.

1999-ben

Dr. Koczka József – tszv. egyetemi tanár (ZMNE Hadtudományi Kar)

Dr. Németh Zsolt – főiskolai docens (Rendőrtiszti Főiskola)

2001-ben

Dr. Hajdú István – tszv. egyetemi docens (ZMNE Hadtudományi Kar)

Dr. Lakatos János – főiskolai adjunktus (Rendőrtiszti Főiskola)

Dr. Óvári Gyula – tszv. egyetemi tanár (ZMNE Hadtudományi Kar)

2003-ban

Dr. Horváth Csaba – egyetemi docens (ZMNE Hadtudományi Kar)

Dr. Parádi József – főiskolai tanár (Rendőrtiszti Főiskola)

Ez évben ismét itt a lehetőség, hogy tovább öregbítsük szép hagyományainkat, és mutassuk meg, hogy a magyar felsőoktatásban nem érdemtelenül vívtuk ki azt a helyet, amelyet ma a Hadtudományi Szekció elfoglal.

A konferencia munkájához sok sikert kívánnak a szervezők!

TÁJÉKOZTATÓK

PROGRAMFÜZET

SZAKMAI BIZOTTSÁG ÖSSZETÉTELE

OTDK Szakmai Bizottság elnök

DR. SZENDY ISTVÁN ezredes
ZMNE KLHTK Műveleti Támogató Tanszék
egyetemi tanár

Szakmai Bizottság tagjai

DR. LÜKŐ DÉNES alezredes
ZMNE KLHTK Légierő Műveleti tanszék
egyetemi docens

DR. MLINÁRIK LÁSZLÓ alezredes
ZMNE KLHTK Műveleti Támogató tanszék
egyetemi adjunktus

POROSZLAI ÁKOS mk. alezredes
ZMNE BJKMK, osztályvezető

SZÖLLŐSI SÁNDOR mk. őrnagy
ZMNE BJKMK Híradó tanszék, egyetemi adjunktus

DR. SZABÓ LÁSZLÓ MK. alezredes
ZMNE BJKMK RMI, egyetemi adjunktus

DR. KISS ZOLTÁN alezredes
ZMNE Társadalomtudományi Intézet, egyetemi docens

VOGEL DÁVID hallgató
ZMNE KLHTK

ASZTALOS LÁSZLÓ ZSOLT hör. hallgató
ZMNE KLHTK

BALÁZS FERENC hallgató
ZMNE BJKMK

SZERVEZÉSBEN RÉSZTVEVŐK

OTDK Szakmai Bizottság elnök

DR. SZENDY ISTVÁN ezredes, egyetemi tanár

Ügyvezető elnök

DR. HAIG ZSOLT alezredes, egyetemi docens

Ügyvezető titkár

DR. VÁNYA LÁSZLÓ mk. alezredes, egyetemi docens

BJKMK Hallgatói képviselő

DURUCZ GÁBOR hallgató

ZMNE TDT elnök

DR. LÜKŐ DÉNES alezredes, egyetemi docens

ZMNE KLHTK TDT elnök

DR. MLINÁRIK LÁSZLÓ alezredes, egyetemi adjunktus

ZMNE BJKMK TDT részéről

POROSZLAI ÁKOS mk. alezredes, osztályvezető

SZÖLLŐSI SÁNDOR mk. őrnagy, egyetemi adjunktus

ZMNE HÖK elnök

VOGEL Dávid hallgató

A KONFERENCIA PROGRAMJA

2005. április 19.

08.00-	Beérkezés, regisztráció, szálláshelyek elfoglalása	ZMNE Üllői út, Intézményi Művelődési Otthon, Szálláshelyek
--------	--	--

2005. április 20.

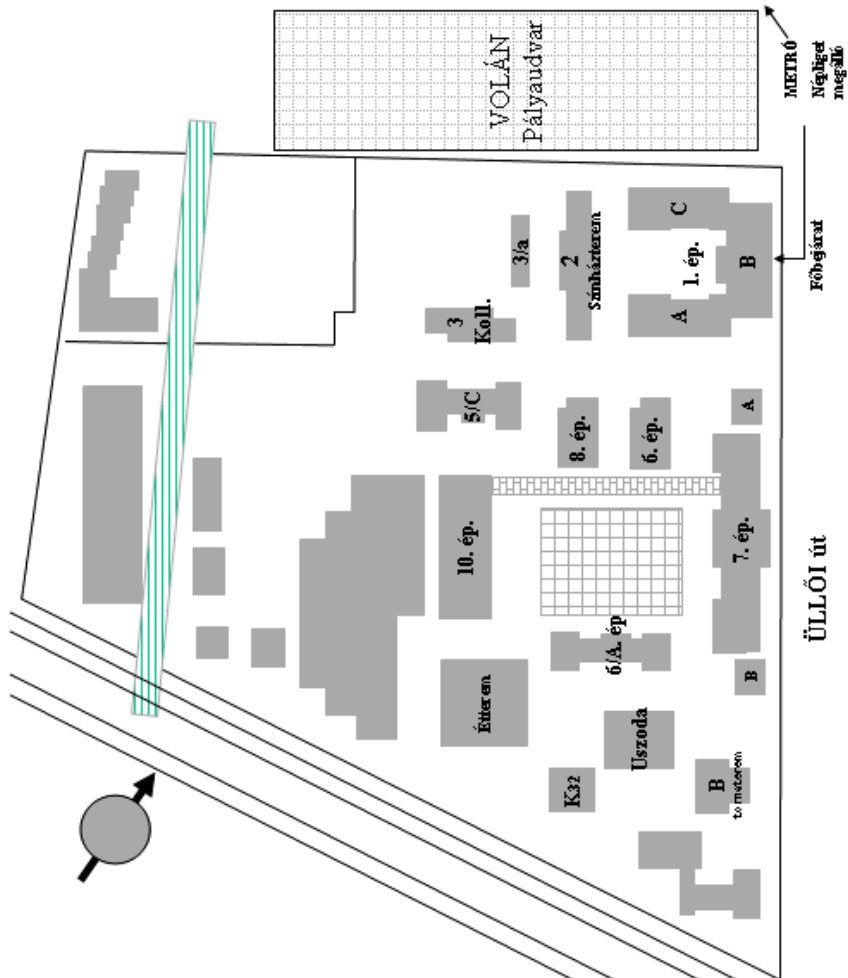
09.00-ig	Regisztráció	ZMNE Üllői út, Intézményi Művelődési Otthon, előcsarnok
09.00	Megnyitó Ünnepség, Szervezési tájékoztató	ZMNE Üllői út, Intézményi Művelődési Otthon, Színházterem
10.00 – 17.00	A dolgozatok bemutatása a tagozatokban, közben ebédszünet	Külön tájékoztatók szerint
14.00 – 16.00	A Hadtudományi Szakmai Bizottság ülése.	Bolyai Emlékszoba
18.00 – 19.00	Vacsora a hallgatók részére	Étterem
19.00 –	Kulturális program a hallgatók és konzulenseik számára.	Külön program szerint
18.00 –	Munkavacsora a főzsűri, a Hadtudományi Szakmai Bizottság és a különdíjakat felajánlók vagy képviselőik számára, majd a főzsűri munkaértekezlete	Parancsnoki étterem

2005. április 21.

14.00	Ünnepélyes eredményhirdetés, díjkiosztás, Pohárköszöntő a díjazottak részére	ZMNE Üllői út, Intézményi Művelődési Otthon, Színházterem (Pohárköszöntő az 1. emeleten)
-------	--	--

A KONFERENCIA HELYSZÍNE

ZMNE Üllői úti bázis
Budapest, Üllői út 133-135.

SZERZŐI NÉVMUTATÓ

Név	Évf. / Végzés ideje	Szak	Intézmény	Oldal
Ambrus Attila	III.	Biztonságtechnika	ZMNE BJKMK	71
Andrzejewski Lukasz	II.	Katonai vezető	ZMNE KLHTK	117
Badó Ádám László	2004.07.07	Építőmérnök	ZMNE BJKMK	191
Balázs András Zsolt	I.	Katonai vezető	ZMNE KLHTK	105
Balogh Gábor	III.	Határrendészeti és védelmi vezető	ZMNE KLHTK	159
Barkóczy József Miklós	II.	Védelemigazgatási	ZMNE VSZTK	125
Barta-Vámos László	2004.07.23	Biztonság és véde- lempolitika	ZMNE KLHTK	81
Bartus Gábor	III.	Határrendészeti és védelmi vezető	ZMNE KLHTK	167
Bazsala Judit	II.	Gazdálkodási	ZMNE BJKMK	199
Benkó Norbert	IV.	Katonai vezető	ZMNE KLHTK	200
Berešíková, Jana			AAF LM	221
Berki Attila	IV.	Védelmi igazgatási	ZMNE BJKMK	72

Név	Évf. / Végzés ideje	Szak	Intézmény	Oldal
Berki Tamás	IV.	Védelmi igazgatási	ZMNE BJKMK	82, 137
Biró Teofil	2004.05.27	Történelem	SZTE BTK	138
Bodó Bernadett	2003.07.01	Bűnügyi	RTF	207
Böröndi Gábor dr.	I.	Katonai vezető	ZMNE KLHTK	106
Bugnits Richárd	2004.06.19	Határrendészeti	RTF	217
Csák Sándor	IV.	Villamosmérnöki	ZMNE BJKMK	177
Cseh Krisztián	III.	Határrendészeti	ZMNE	168
Cserhalmi Erich Péter	III.	Katonai vezető	ZMNE KLHTK	83
Csorba Katalin	V.	Biztonság és védelempolitika	ZMNE KLHTK	107
Dinca, Sergiu			MTA B	233, 234
Doichev, Evgeni			MU VL	222, 223
Donisan, Nicolae – Ovidiu			MTA B	235
Domján Viktor	V.	Biztonság és védelempolitika	ZNME	93
Egervári Zsolt	2003.06.27	Bűnügyi	RTF	208

Név	Évf. / Végzés ideje	Szak	Intézmény	Oldal
Eleki Zsolt	II.	Határrendészeti	ZMNE KLHTK	169
Enyedi Lajos	I.	Katonai vezető	ZMNE KLHTK	108
Farkas Tibor	2003.06.20	Bűnügyi	RTF	209
Fetfov, Ognian			MU VL	222, 223
Fieraru, Octavian			MTA B	236
Fodor Viktória	III.	Biztonságtechnika	ZMNE BJKMK	73
Forstner Dávid	IV.	Védelmi igazgatási	ZMNE BJKMK	94
Fülöp Éva	IV.	Könyvtár	EJF	147
Gábrriel Gábor	III.	Határrendészeti és védelmi vezető	ZMNE KLHTK	160
Gajdáné Bada Éva	IV.	Határőr	RTF	170
Galántai Gábor	IV.	Biztonság és védelempolitika	ZMNE KLHTK	95
Gárdus Tibor	III.	Katonai vezető	ZMNE KLHTK	118
Gáspár Gyula	2004.06.18		RTF	171
Gaydarov, Rumen			MU VL	224, 225

Név	Évf. / Végzés ideje	Szak	Intézmény	Oldal
Gorda Éva	III.	Védelmi igazgatási	ZMNE BJKMK	148
Hegedűs Ernő	2004.07.08	Haditechnikai menedzser	ZMNE VSZTK	126
Hetényi Soma Ambrus	IV.	Biztonság és védelempolitika	ZMNE KLHTK	95, 96
Hornyák Péter		Történelem	ME BTK	149
Horváth Attila	III.	Biztonság és védelempolitika	ZMNE KLHTK	97
Hubert Róbert	III.	Gépészmérnök	ZMNE BJKMK	127
Illés András	V., II.	Történelem-mediterráneum	SZTE BTK	150
Juhász Péter	IV.	Gépészmérnök	ZMNE BJKMK	128
Kabacova, Zuzana			AAF LM	226
Karácsony Veronika	IV.	Védelmi igazgatási	ZMNE BJKMK	201
Kardos Ákos	2003.07.01	Bűnügyi	RTF	210
Kiss Erzsébet Mónika	2004.07.13	Villamosmérnöki	ZMNE BJKMK	178
Kochan, Matúš			MA MRS	227
Komáromi László	II.	Haditechnikai menedzser	ZMNE BJKMK	179
Krajuk, Marek			UD B	237

Név	Évf. / Végzés ideje	Szak	Intézmény	Oldal
Laufer Balázs	V.	Politológia	PTE BTK	211
Leipold Diána	IV.	Védelmi igazgatási	ZMNE BJKMK	202
Lőrinczy Szabolcs	I.	Katonai vezető	ZMNE KLHTK	119
Macková, Annamária			AAF LM	239
Markó Péter	III.	Gépészmérnök	ZMNE BJKMK	129
Mazilu, Maria Madalina			MU VL	228
Máté Milán	2004.07.08	Villamosmérnöki	ZMNE BJKMK	130
Minárik Ferenc	junior, jelenleg: I.	Jelenleg: jogász	jelenleg: ELTE ÁJK	151
Mintál Noémi	V.	Biztonság- és védelempolitikai	ZMNE KLHTK	84
Mitru István	2004.05.04	Határrendészeti	RTF	212
Molnár Dóra	IV.	Biztonság- és védelempolitikai	ZMNE KLHTK	85
Molnár Gyula	III.	Katonai vezető	ZMNE HTK	120
Nacsa Roland	III.	Biztonság- és védelempolitikai	ZMNE KLHTK	98
Nagy Lászlóné	III.	Határrendészeti és védelmi vezető	ZMNE KLHTK	161

Név	Évf. / Végzés ideje	Szak	Intézmény	Oldal
Nagy Péter	III.	Katonai vezető	ZMNE KLHTK	121, 122
Negoita, Marius			MTA B	239
Németh Bence	II.	Biztonság- és védelempolitikai	ZMNE KLHTK	139
Németh Gergely	III.	Biztonság- és védelempolitikai	ZMNE KLHTK	152
Nyári Éva	II.	Biztonságtechnika	ZMNE BJKMK	74
Nyikos Imre	III.	Védelmi informatika	ZMNE BJKMK	180
Nyulász Viktória	II.	Biztonság- és védelempolitikai	ZMNE KLHTK	140
Orvos Jenő	IV.	Biztonság- és védelempolitikai	ZMNE KLHTK	99
Örley György	I.	Katonai vezető	ZMNE HTK	109
Örsi Tamás	II.	Haditechnikai menedzser	ZMNE BJKMK	181
Pálinkás Gábor	III.	Biztonság és védelempolitika	ZMNE KLHTK	100
Papp Béla	III.	Katonai vezető	ZMNE KLHTK	86
Pári Dezső	III.	Gépészmérnök	ZMNE BJKMK	127
Patányi Péter	III.	Biztonságtechnika	ZMNE BJKMK	75

Név	Évf. / Végzés ideje	Szak	Intézmény	Oldal
Picka, Jakub			UD B	229
Piticari, Ioan - Liviu			MTA B	240
Plesznik Ferenc	III.	Haditechnikai menedzser	ZMNE BJKMK	182
Polyák András	I.	Katonai vezető	ZMNE KLHTK	110
Reszegi Zsolt	V.	Történelem	DE BTK	153
Réti Tamás	III.	Katonai logisztika	ZMNE BJKMK	192
Révész Tamás	junior		Bolyai Gimnázium Szombathely	154
Rigó Árpád János	V.	Gépészmérnök	BME GÉK	131
Ruskovics Péter	V.	Történelem	SZTE BTK	141
Sándor Barbara	II.	Biztonság- és védelempolitikai	ZMNE KLHTK	142
Sebestyén Áron	IV.	Gazdálkodási	ZMNE BJKMK	193
Serege Gábor	2004.07.07	Haditechnikai menedzser	ZMNE BJKMK	111
Slikker Csaba	2003.06.20	Bűnügyi	RTF	213
Sólyom János	2003.06.18	Bűnügyi	RTF	214

Név	Évf. / Végzés ideje	Szak	Intézmény	Oldal
Somodi Zoltán	IV.	Katonai vezető	ZMNE HTK	203
Somogyi Gergely	V.	Biztonság és védelempolitika	ZMNE KLHTK	101
Stonova, Michaela			UD B	230
Sultesová, Helena			UD B	241
Suszterics Ánges	V.	Biztonság és védelempolitika	ZMNE KLHTK	215
Szabián Norbert	IV.	Gépészmérnök	BME GÉK	131
Szabó Tamás	IV.	Védelmi igazgatási	ZMNE BJKMK	76
Szádeczky Tamás	I.	Védelmi igazgatási	ZMNE BJKMK	204
Szakács Éva	III.	Biztonságtechnika	ZMNE BJKMK	77
Szakács Gergely	V.	Biztonságtechnika	ZMNE BJKMK	87
Szarka Miklós	2004.06.06	Határrendészeti	RTF	216
Szalmáry Gábor	IV.	Hadtáp	ZMNE BJKMK	194
Székely Zoltán	2004.06.19	Határrendészeti	RTF	217
Szendi Csaba	III.	Védelmi igazgatási	ZMNE BJKMK	78

Név	Évf. / Végzés ideje	Szak	Intézmény	Oldal
Szendrei Tibor	III.	Haditechnikai menedzser	ZMNE BJKMK	132
Szigeti Béla	III.	Határrendészeti	RTF	172
Szörös Zoltán	III.	Műszaki menedzsment	KF GAMFK	133
Takács Péter	2004.07.07	Katonai kommunikációs rendszerszervező	ZMNE BJKMK	112
Tálosi Zoltán	IV.	Tanító	PTE IGYFK	155
Tarján Tamás	IV.	Gazdálkodási	ZMNE BJKMK	195
Tóth Gyula	V.	Haditechnikai menedzser	ZMNE BJKMK	183
Tóthi Gábor	2004.07.13	Biztonság- és védelempolitikai	ZMNE KLHTK	88
Tőreki Ákos	2004.07.07	Haditechnikai menedzser	ZMNE BJKMK	184
Török Péter	V.	Történelem	DE BTK	143
Török Sándor	2004.07.15	Határrendészeti és védelmi vezető	ZMNE KLHTK	162
Urbanová, Nela			UD B	242
Vadász Márk	II.	Biztonság és védelempolitika	ZMNE KLHTK	144
Vágó Iván György	IV.	Biztonság és védelempolitika	ZMNE HTK	89

Név	Évf. / Végzés ideje	Szak	Intézmény	Oldal
Veigli Zsófia	II.	Biztonság- és védelempolitikai	ZMNE KLHTK	102
Veselik, Jan			UD B	243
Vetor László Richard	III.	Gépészmérnök	ZMNE BJKMK	134
Vigh Levente	V.	Haditechnikai menedzser	ZMNE BJKMK	185, 186
Vigh Nóra	2004.07.07	Védelmi igazgatási	ZMNE BJKMK	113
Vinter József	II.	Katonai vezető	ZMNE KLHTK	187
Zán Krisztina	2004.07.15	Határrendészeti és védelmi vezető	ZMNE KLHTK	163, 164
Zehér Orsolya	V.	Biztonság- és védelempolitikai	ZMNE KLHTK	218
Zelev, Stefan			MU VL	222, 223
Zseli Attila	III.	Határrendészeti és védelmi vezető	ZMNE KLHTK	173
Bacsó Róbert			MU U	244

TÉMAVEZETŐI NÉVMUTATÓ

Témavezető neve	Témavezető beosztása	Témavezető intézmény kódja	Oldalszám
Ailer Piroska Dr.	főiskolai adjunktus	ZMNE BJKMK	134
Antal László Dr.	hivatali alkalmazott	ZMNE	173
Babos Tibor Dr.	kiemelt főtitzt,		84,
Bárány Attila Dr.	egyetemi adjunktus	DE BTK	143
Baráth István			94
Barta Róbert Dr.	egyetemi docens	DE-BTK	153
Békési László Dr.	főiskolai docens	ZMNE BJKMK	127, 128
Bencze Zsolt	kiemelt főtitzt, egyetemi adjunktus	HM BBBH	74
Brndiar, Miroslav MuDr.	professor	UD B	241
Buday Gábor	műszaki és tudományos igazgató		71
Csikány Tamás Dr.	tszv. egyetemi docens	ZMNE HTK	137, 139, 140, 142, 144, 152
Czuprák Ottó Dr.	egyetemi docens	ZMNE HTK	200, 203
Dobai Pál	egyetemi docens	ZMNE HTK	201
Đulík, Miroslav PhD		AAF LM	221
Duris, Jaromir		UD B	242

Témavezető neve	Témavezető beosztása	Témavezető intézmény kódja	Oldalszám
Dzurja, Vladimir		UD B	243
Egerszegi János	nyugdíjas		131
Eleki Zoltán Dr.	egyetemi oktató	ZMNE KTSK	169
Falusi László	szaktanár	ZMNE BJKMK	127, 129
Fekete Károly Dr.	egyetemi adjunktus	ZMNE BJKMK	183, 184, 186
Forgács Balázs	egyetemi tanársegéd	ZMNE HTK	101
Göndör Tibor	főiskolai docens	ZMNE BJKMK	75
Gramatikov, Anton		MU VL	225
Gulyás András	egyetemi adjunktus	ZMNE BJKMK	191
Haig Zsolt Dr.	egyetemi docens	ZMNE BJKMK	178
Halász László Dr.	egyetemi tanár	ZMNE BJKMK	72, 76
Héjja István Dr.	egyetemi docens	ZMNE	86
Horpácsi Ferenc	egyetemi adjunktus	ZMNE HTK	159 – 164
Horvát Krisztina			193
Horváth Csaba Dr.	egyetemi docens	ZMNE HTK	99
Horváth László Dr.	egyetemi docens	ZMNE BJKMK	204
Hülvely Lajos Dr.	egyetemi docens	ZMNE BJKMK	202

Témavezető neve	Témavezető beosztása	Témavezető intézmény kódja	Oldalszám
Illésfalvi Péter	muzeológus	HM-HIM	151
Jóni Tibor	romaügyi referens		201
Jurečková, Mária Dr.		AAF LM	238
Kaiser Ferenc Dr.	egyetemi adjunktus	ZMNE HTK	81, 88, 94, 95, 96, 97, 98, 100
Kapelner László	osztályvezető	BRFK	179
Kern Tamás	egyetemi tanársegéd	PTE BTK	211
Kertai László	szolgálati főnök helyettes		194
Kiss Sándor Dr.	tanszékvezető	ZMNE BJKMK	73
Koháry István	egyetemi tanársegéd	ZMNE HTK	117
Kolontári Attila	főiskolai adjunktus	PTE IGYFK	155
Kolossa Sándor	egyetemi adjunktus	ZMNE HTK	105 – 113, 125, 215
Kottfer, Daniel		MA MRS	227
Kovács András	részlegvezető	MH	194
Kovács László Dr.	egyetemi tanársegéd	ZMNE BJKMK	187
Krajnc Zoltán Dr.	egyetemi adjunktus	ZMNE HTK	119, 120
Krc, Miroslav PhD	professor	UD B	229

Témavezető neve	Témavezető beosztása	Témavezető intézmény kódja	Oldalszám
Kukovecz György Dr.	egyetemi adjunktus	SZTE BTK	138
Kustrová, Milota		AAF LM	238
Labancz Sándor	egyetemi tanársegéd	ZMNE BJKMK	132
Laczik Bálint Dr.	egyetemi adjunktus	BME GÉK	131
Lascek, Ladislav		AAF LM	226
Lunczner Károly Dr.	tudományos kutató	ZMNE HTK	167
Lupoe, Marin PhD	lecturer	MTA B	235
Lükő Dénes Dr.	egyetemi docens	ZMNE HTK	118, 121, 122
Marinescu, Marin PhD	professor	MTA B	236
Molnár Mihály	tanszékvezető helyettes	ZMNE BJKMK	181
Munk Sándor Dr.	tanszékvezető	ZMNE BJKMK	179, 181
Nicolaescu, Ioan PhD	professor	MTA B	239
Padányi József Dr.	intézményfejlesztési programve- zető	ZMNE	218
Papp Andrea	tanár	ZMNE BJKMK	195
Papp János	osztályvezető helyettes	KFH	202
Papp Károly	tanár	ZMNE BJKMK	77
Parádi József Dr.	főiskolai tanár	RTF	207 – 210, 212 – 214, 216 – 217

Témavezető neve	Témavezető beosztása	Témavezető intézmény kódja	Oldalszám
Pelyach István Dr.	tudományos segédmunkatárs		141
Pethő Attila	főiskolai adjunktus	EJF	147
Protovin Csaba Péter	PhD-hallgató	SZTE BTK	150
Racuciu, Ciprian PhD	asociate professor	MTA B	228
Réger Béla Dr.	egyetemi docens	ZMNE-BJKMK	192
Remek Éva Dr.	egyetemi tanársegéd	ZMNE HTK	89
Richterova, Marie Ing. PhD	associate professor	UD B	230
Rosca, Aurel PhD	professor		240
Ruppert József	egyetemi adjunktus	ZMNE HTK	84, 85, 87, 93, 102
Serbanescu, Alexandru PhD	professor	MTA B	233, 234
Simonics István Dr.	főiskolai docens	BMF KVK	204
Somkutas Lajos	főiskolai adjunktus	KF GAMFK	133
Stanchev, Georgi Phd		MU VL	224
Szabó József János Dr.	egyetemi docens	ZMNE HTK	148
Szabó László Dr.	főiskolai docens,	ZMNE BJKMK	127, 128, 129
Szabolcsi Róbert Dr.	egyetemi docens	ZMNE BJKMK	177

Témavezető neve	Témavezető beosztása	Témavezető intézmény kódja	Oldalszám
Számvéber Norbert Dr.	főlevéltáros, hadtörténész		154
Szelei Ildikó Dr.	egyetemi adjunktus	ZMNE HTK	199
Szöllős Béla	I. HTHE pk. Hadihajós helyettese		82
Szöllősi Sándor	egyetemi adjunktus	ZMNE BJKMK	182, 183, 185
Tarján István	MK KBH MI igazgató	MH KBH	83
Turcsányi Károly Dr.	egyetemi tanár	ZMNE VSZTK	126
Ványa László Dr.	egyetemi adjunktus	ZMNE BJKMK	185
Varga János Dr.	főiskolai tanár	RTF	172
Varga Norbert	oktató	ZMNE	168
Varga Norbert	egyetemi szakoktató	ZMNE	173
Vass Ferenc	főiskolai adjunktus	RTF	171
Vass Sándor Dr.	egyetemi docens	ZMNE BJKMK	78
Verhóczy János Dr.	főiskolai tanár	RTF	170
Viniczai Ferenc	főiskolai docens	ZMNE BJKMK	130
Vyletal, Pavel		UD B	237

TAGOZATOK LÉTSZÁMADATAI

Fsz.	A tagozat megnevezése	Dolg. száma/ szerzők
1.	ABV támogatás, környezetbiztonság és katonai környezetvédelem	8/8
2.	Biztonság és védelempolitika I.	9/9
3.	Biztonság és védelempolitika II.	10/10
4.	Civil-katonai kapcsolatok	9/9
5.	Fegyvernemek harcászata, nem háborús katonai műveletek	6/5
6.	Haditechnika és haditechnika történet	10/12
7.	Hadtörténelem I.	8/8
8.	Hadtörténelem II.	9/9
9.	Határrendészet és határvédelem I.	6/5
10.	Határrendészet és határvédelem II.	7/7
11.	Katonai informatika, katonai kommunikáció	11/10
12.	Katonai logisztika	5/5
13.	Katonapedagógia, katonapszichológia és katonaszociológia	6/6
14.	Rendvédelem, rendvédelem-történet	12/13
15.	Nemzetközi pályamunkák I.	11/11
16.	Nemzetközi pályamunkák II.	11/10
	Összesen	138/137

A NEVEZÉSEK MEGOSZLÁSA A KÜLDŐ INTÉZMÉNYEK SZERINT

Küldő intézmények	Intézményi kód	Dolgozatok száma	Szerzők száma
Budapesti Műszaki Egyetem Gépészmérnöki Kar	BME GÉK	1	2
Bolyai Gimnázium Szombathely	Bolyai Gimnázium Szombathely	1	1
Debreceni Egyetem Bölcsészettudományi Kar	DE BTK	2	2
Eötvös József Főiskola Pedagógiai Fakultás	EJF	1	1
Eötvös Loránd Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar	ELTE ÁJK	1	1
Kecskeméti Főiskola Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskolai Kar	KF GAMFK	1	1
Miskolci Egyetem Bölcsészettudományi Kar	ME-BTK	1	1
Pécsi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar	PTE BTK	1	1
Pécsi Tudományegyetem Illyés Gyula Főiskolai Kar	PTE IGYFK	1	1
Rendőrtiszti Főiskola	RTF	12	13
Szegedi Tudományegyetem Bölcsészettudományi Kar	SZTE BTK	3	3
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Bolyai János Katonai Műszaki Kar (és a volt Vezetés és Szervezéstudományi Kar)	ZMNE BJKMK (VSZTK)	43	42
Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Kossuth Lajos Hadtudományi Kar	ZMNE KLHTK	48	47
Összesen:		116	116

KÜLFÖLDI TANINTÉZETEK

Küldő intézmények	Intézményi kód	Dolgozatok száma	Szerzők száma
Academy of the Armed Forces, Liptovský Mikuláš, Slovak Republic	AAF LM	4	4
Military Technical Academy, Bucharest, Romania	MTA B	7	6
Military University “Vasil Levski”, Bulgaria	MU VL	4	4
University of Defence, Brno Czech Republic	UD B	6	6
National University Uzhghorod, Ukraine	NU U	1	1
Összesen:		22	21

TAGOZATOK BEOSZTÁSA

ABV TÁMOGATÁS, KÖRNYEZETBIZTONSÁG ÉS KATONAI KÖRNYEZETVÉDELEM TAGOZAT

Zsúri elnök: Dr. Grósz Zoltán
Zsúri tagok: Török László
 Magda Balázs hallgató

Szerző	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
AMBRUS ATTILA	<i>A radioaktív hulladék- kezelés helyzete és várható jövője Magyarországon</i>	Buday Gábor	Dr. Vincze Árpád Dr. Földi László
BERKI ATTILA	<i>Vízzennyezés, folyóvizek szennyezése és ennek ma- gyar vonatkozásai: Tiszai ciánszennyezés és hatásai</i>	Dr. Halász László	Dr. Vincze Árpád Dr. Földi László
FODOR VIKTÓRIA	<i>A környezetvédelem aktuali- tása és jelentősége egy kistelepülésen</i>	Dr. Kiss Sándor	Dr. Vincze Árpád Dr. Földi László
NYÁRI ÉVA	<i>Védelem vagy környezetvé- delem?</i>	Bencze Zsolt	Dr. Vincze Árpád Dr. Földi László
PATÁNYI PÉTER	<i>Oltási eljárások, korai tűzjelzés szerver termék, adatifeldolgozó területek esetén, különös tekintettel a halonok kivonása után</i>	Göndör Tibor	Dr. Vincze Árpád Dr. Földi László
SZABÓ TAMÁS	<i>A települési szilárd hulla- dék szelektív gyűjtése és hasznosítása</i>	Dr. Halász László	Dr. Vincze Árpád Dr. Földi László
SZAKÁCS ÉVA	<i>A daruk üzemeltetésének biztonságtechnikája</i>	Papp Károly	Dr. Vincze Árpád Dr. Földi László
SZENDI CSABA	<i>A Magyar Honvédségben rendszeresített rádióloká- torok káros sugárzásai elleni védelem</i>	Dr. Vass Sándor	Dr. Vincze Árpád Dr. Földi László

BIZTONSÁG ÉS VÉDELEMPOLITIKA I. TAGOZAT

Zsűri elnök: Dr. Nagy László
Zsűri tagok: Dr. Teller Tamás
 Földházy Enikő hallgató

Szerző	A dolgozat címe	Témavezetők	Bírálok
BARTA-VAMOS LÁSZLÓ	<i>A nemzetközi biztonság problematikája a két világháború között, különös tekintettel az államok haditengerészeti biztonságát szabályozó nemzetközi rezsimre, flottaegyezményekre</i>	Dr. Kaiser Ferenc	Dr. Deák János Dr. Resperger István
BERKI TAMÁS	<i>A hadihajózás szerepe a Magyar Köztársaság védelmi rendszerében</i>	Szöllős Béla	Dr. Deák János Dr. Resperger István
CSERHALMI ERICH PÉTER	<i>A terrorcselekmények megelőzésének és felszámolásának feladatai, a nemzetbiztonsági szolgálatok és a rendvédelmi szervek közötti együttműködés elvi és gyakorlati kérdései</i>	Tarján István	Dr. Deák János Dr. Resperger István
MINTÁL NOÉMI	<i>Az Európai Unió katonai képességei: vita és realitás</i>	Dr. Babos Tibor - Ruppert József	Dr. Deák János Dr. Resperger István
MOLNÁR DÓRA	<i>A nemzetközi büntető igazságszolgáltatás, mint a nemzetközi béke és biztonság integráns része - az államok szuverenitásának tükrében</i>	Ruppert József	Dr. Deák János Dr. Resperger István
PAPP BÉLA	<i>A válsághelyzet kialakulása és a nemzetközi válságkezelés Macedóniában, és ennek hatása a Balkánra</i>	Dr. Héjja István	Dr. Deák János Dr. Resperger István
SZAKÁCS GERGELY	<i>Oroszország és a NATO kapcsolatának alakulása a Szovjetunió felbomlása után</i>	Ruppert József	Dr. Deák János Dr. Resperger István
TÓTHI GÁBOR	<i>Franciaország hadiipara a közös európai védelmi ipari együttműködésben</i>	Dr. Kaiser Ferenc	Dr. Deák János Dr. Resperger István
VÁGÓ IVÁN GYÖRGY	<i>Az egyik új biztonsági kihívás: a kábítószer</i>	Dr. Remek Éva	Dr. Deák János Dr. Resperger István

BIZTONSÁG ÉS VÉDELEMPOLITIKA II. TAGOZAT

Zsúri elnök: Dr. Héjja István
Zsúri tagok: Dr. Remek Éva
 Vogel Dávid hallgató

Szerző(k)	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
DOMJÁN VIKTOR	<i>Konfliktus, válság és modernizáció sajátos kölcsönhatása Albánia fejlődésében</i>	Ruppert József	Dr. Héjja István Dr. Remek Éva
FORSTNER DÁVID	<i>Az iraki válság és hatása a globális biztonságra</i>	Dr. Kaiser Ferenc, Baráth István	Dr. Héjja István Dr. Remek Éva
GALÁNTAI GÁBOR — HETÉNYI SOMA AMBRUS	<i>Francia katonai jelenlét Afrikában</i>	Dr. Kaiser Ferenc	Dr. Héjja István Dr. Remek Éva
HETÉNYI SOMA AMBRUS	<i>Afrika, az elveszett kontinens</i>	Dr. Kaiser Ferenc	Dr. Héjja István Dr. Remek Éva
HORVÁTH ATTILA	<i>Az Észak-Korea problémakör</i>	Dr. Kaiser Ferenc	Dr. Héjja István Dr. Remek Éva
NACSA ROLAND	<i>A kurd nemzetállam létrejöttének akadályai</i>	Dr. Kaiser Ferenc	Dr. Héjja István Dr. Remek Éva
ORVOS JENŐ	<i>Afganisztán negyedszázados háborúja</i>	Dr. Horváth Csaba	Dr. Héjja István Dr. Remek Éva
PÁLINKÁS GÁBOR	<i>Pankiszi-völgy, Grúzia (Egy helyi probléma és annak nemzetközi vonzatai)</i>	Dr. Kaiser Ferenc	Dr. Héjja István Dr. Remek Éva
SOMOGYI GERGELY	<i>Azerbajdzsán: országértékelés</i>	Forgács Balázs	Dr. Héjja István Dr. Remek Éva
VEIGLI ZSÓFIA	<i>Szabolcs-Szatmár-Bereg megye biztonságpolitikai értékelése</i>	Ruppert József	Dr. Héjja István Dr. Remek Éva

CIVIL—KATONAI KAPCSOLATOK TAGOZAT

Zsúri elnök: Dr. Padányi József
Zsúri tagok: Rózsa Tibor
Kaszanyi Sándor őrnagy, hallgató

Szerző	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
BALÁZS ANDRÁS ZSOLT	<i>A ciprusi válság és a megoldásában résztvevő civil-katonai együttműködés</i>	Kolossa Sándor	Dr. Padányi József Dr. Kiss Zoltán
BÖRÖNDI GÁBOR DR.	<i>A CIMIC tevékenység és tapasztalatai az ISAF-III. misszióban</i>	Kolossa Sándor	Dr. Padányi József Dr. Kiss Zoltán
CSORBA KATALIN	<i>Civil-katonai együttműködés: kihívások és esélyek Afganisztánban</i>	Kolossa Sándor	Dr. Padányi József Dr. Kiss Zoltán
ENYEDI LAJOS	<i>CIMIC műveletek logisztikai támogatása válságkezelő hadműveletek során</i>	Kolossa Sándor	Dr. Padányi József Dr. Kiss Zoltán
ÖRLEY GYÖRGY	<i>Gyakorlatok tervezése a civil-katonai műveletekben (CIMIC) résztvevő alegységek számára költség és időhatékonyság figyelembevételével</i>	Kolossa Sándor	Dr. Padányi József Dr. Kiss Zoltán
POLYÁK ANDRÁS	<i>A civil-katonai együttműködés (CIMIC) lehetőségei a háborús műveletekben</i>	Kolossa Sándor	Dr. Padányi József Dr. Kiss Zoltán
SEREGE GÁBOR	<i>Lélektani műveletek alapjai, jelentősége a Jugoszláviai és Iraki műveletekben</i>	Kolossa Sándor	Dr. Padányi József Dr. Kiss Zoltán
TAKÁCS PÉTER	<i>Terv a CIMIC központ számítógépes hálózatára</i>	Kolossa Sándor	Dr. Padányi József Dr. Kiss Zoltán
VIGH NÓRA	<i>A polgári-katonai együttműködés és a Polgári Veszélyhelyzeti Tervezés kapcsolatrendszere</i>	Kolossa Sándor	Dr. Padányi József Dr. Kiss Zoltán

FEGYVERNEMEK HARCÁSZATA, NEM HÁBORÚS KATONAI MŰVELETEK TAGOZAT

Zsúri elnök: Dr. Kurta Gábor
Zsúri tagok: Dr. Ruttai László
 Gazsi Béla őrnagy, hallgató

Szerző	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
ANDRZEJEWSKI LUKASZ	<i>PZL W-3 "Sokol" "Egy helikopter - sok képesség"</i>	Koháry István	Dr. Kurta Gábor Dr. Berkovics Gábor
GÁRDUS TIBOR	<i>Kiképzési kérdések a Gri- pen harcászati repülőgép- nek a Magyar Légierőbe való integrálása kapcsán (Training Issues Related to the Integration of the Gri- pen Aircraft Into Hungarian Air Force)</i>	Dr. Lükő Dénes	Dr. Kurta Gábor Dr. Berkovics Gábor
LŐRINCZY SZABOLCS	<i>A légi utántöltés műveleté- nek doktrinális felfogása (elemzés a kurrens szövet- ségi-, és nemzeti doktrinális irodalom alap- ján)</i>	Dr. Krajnc Zoltán	Dr. Kurta Gábor Dr. Berkovics Gábor
MOLNÁR GYULA	<i>Repülés az Albatrosz után</i>	Dr. Krajnc Zoltán	Dr. Kurta Gábor Dr. Berkovics Gábor
NAGY PÉTER	<i>A Légierő Hadműveleti Központ szerepe a NATO integrált légvédelmi rend- szerében (NATINADS)</i>	Dr. Lükő Dénes	Dr. Kurta Gábor Dr. Berkovics Gábor
NAGY PÉTER	<i>Az ICC - automatizált vezetési és irányítási rend- szer alkalmazása a Magyar Honvédség légierő had- erőnemenél</i>	Dr. Lükő Dénes	Dr. Kurta Gábor Dr. Berkovics Gábor

HADITECHNIKA ÉS HADITECHNIKA TÖRTÉNET TAGOZAT

Zsúri elnök: Dr. Óvári Gyula
Zsúri tagok: Dr. Kende György
Tóth István hallgató

Szerző(k)	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
BARKÓCZI JÓZSEF MIKLÓS	<i>A Messerschmitt Bf-109-es repülőgépek magyarországi gyártása</i>	Kolossa Sándor	Dr. habil Szabolcsi Róbert Dr. Szabó Tibor
HEGEDŰS ERNŐ	<i>A légideszant csapatok harcjárműveinek és fegyverzetének haditechnika történeti áttekintése</i>	Dr. Turcsányi Károly	Dr. habil Szabolcsi Róbert Dr. Szabó Tibor
HUBERT RÓBERT — PÁRI DEZSŐ	<i>A TV3-117 hajtómű tüzelőanyag-rendszerének bemutatása és modellezése a számítógépen multimédia segítségével</i>	Dr. Szabó László Dr. Békési László Falusi László	Dr. habil Szabolcsi Róbert Dr. Szabó Tibor
JUHÁSZ PÉTER	<i>A Mi-24 helikopter sárkányszerkezetének bemutatása a multimédia felhasználásával</i>	Dr. Szabó László Dr. Békési László	Dr. habil Szabolcsi Róbert Dr. Szabó Tibor
MARKÓ PÉTER	<i>Az AI-9V indítóhajtómű, mint multimédiás oktatási segédlet felhasználásának lehetősége a repülőműszaki képzésben</i>	Dr. Szabó László Falusi László	Dr. habil Szabolcsi Róbert Dr. Szabó Tibor
MÁTÉ MILÁN	<i>A T-64-es harckocsi</i>	Viniczai Ferenc	Dr. habil Szabolcsi Róbert Dr. Szabó Tibor
RIGÓ ÁRPÁD JÁNOS — SZABIÁN NORBERT	<i>A 40x46 mm-es alacsony sebességű gránát hatótávolságának növelési lehetősége</i>	Egerszegi János Dr. Laczik Bálint	Dr. habil Szabolcsi Róbert Dr. Szabó Tibor
SZENDREI TIBOR	<i>A Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség objektumainak őrzés-védelmét ellátó civil vállalkozások minőségirányítási rendszerével szemben támasztott követelmények</i>	Labancz Sándor	Dr. habil Szabolcsi Róbert Dr. Szabó Tibor
SZÖRÖS ZOLTÁN	<i>A Kalasnyikov és története</i>	Somkutas Lajos	Dr. habil Szabolcsi Róbert Dr. Szabó Tibor
VETOR LÁSZLÓ RICHÁRD	<i>MIG-29-es front vadászgép RD-33 típusú hajtóművének bemutatása multimédia segítségével</i>	Dr. Ailer Piroska	Dr. habil Szabolcsi Róbert Dr. Szabó Tibor

HADTÖRTÉNELEM I. TAGOZAT

Zsűri elnök: Dr. Szabó József János
Zsűri tagok: Dr. Horváth Csaba
 Popgeorgijev Kristóf hallgató

Szerző	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
BERKI TAMÁS	<i>Vauban és hatása Magyarországon</i>	Dr. Csikány Tamás	Dr. Négyesi Lajos Hausner Gábor
BIRÓ TEOFIL	<i>A Gordon Highlanderek története a waterloo-i hadjáratban</i>	Dr. Kukovecz György.	Dr. Négyesi Lajos Hausner Gábor
NÉMETH BENCE	<i>A lengyel légő I. (Wysocki) zászlóaljának története az 1848-49-es szabadságharcban</i>	Dr. Csikány Tamás	Dr. Négyesi Lajos Hausner Gábor
NYULÁSZ VIKTÓRIA	<i>Az Angol-búr háború</i>	Dr. Csikány Tamás	Dr. Négyesi Lajos Hausner Gábor
RUSKOVICS PÉTER	<i>A magyar nemesi felkelés az országgyűlések és a reformtervek tükrében a napoleoni háborúk korában (1796-1809-ig)</i>	Dr. Pelyach István	Dr. Négyesi Lajos Hausner Gábor
SÁNDOR BARBARA	<i>A Magyar Királyi Honvédtüzérség felállításának politikai és szervezési háttere</i>	Dr. Csikány Tamás	Dr. Négyesi Lajos Hausner Gábor
TÖRÖK PÉTER	<i>Tomori Pál, a katona</i>	Dr. Bárány Attila	Dr. Négyesi Lajos Hausner Gábor
VADÁSZ MÁRK	<i>Az inszurrekció harcászata és korszerűtlenségének kérdései a XIX. század elején</i>	Dr. Csikány Tamás	Dr. Négyesi Lajos Hausner Gábor

HADTÖRTÉNELEM II. TAGOZAT

Zsúri elnök: Dr. Szántó Mihály
Zsúri tagok: Dr. Négyesi Lajos
Salamon Péter hallgató

Szerző	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
FÜLÖP ÉVA	<i>A magyarországi katonazene- nekarok története és a Kaposvári Honvédszenekar</i>	Pethő Attila	Dr. Horváth Csaba Dr. Szani Ferenc
GORDA ÉVA	<i>Magyar haditudósítók az első világháborúban</i>	Dr. Szabó József János	Dr. Horváth Csaba Dr. Szani Ferenc
HORNYÁK PÉTER	<i>A gondolkodó katona</i>	Prof. Dr. Bona Gábor	Dr. Horváth Csaba Dr. Szani Ferenc
ILLÉS ANDRÁS	<i>Az Izraeli Haditengerészet az 1973. évi jóm-kippuri háborúban</i>	Protovin Csaba Péter.	Dr. Horváth Csaba Dr. Szani Ferenc
MINÁRIK FERENC	<i>A Requiem legvége (A m. kir. 3. székesfehérvári "Szent István" gyalogezre- des 1920-1943 közötti tör- ténete)</i>	Illésfalvi Péter	Dr. Horváth Csaba Dr. Szani Ferenc
NÉMETH GERGELY	<i>A M. Kir. 10. tábori tüzér- ezred védelmi harcai a Donnál 1943. januárjában</i>	Dr. Csikány Tamás	Dr. Horváth Csaba Dr. Szani Ferenc
RESZEGI ZSOLT	<i>Fallschirmjagerek Olaszor- szágban: A német ejtőer- nyős vadászok harcai 1943. július-1944. május között</i>	Dr. Barta Róbert	Dr. Horváth Csaba Dr. Szani Ferenc
RÉVÉSZ TAMÁS	<i>Adalékok a magyar katonai repülés történetéhez: 1913. május 12.</i>	Dr. Számvéber Norbert	Dr. Horváth Csaba Dr. Szani Ferenc
TÁLOSI ZOLTÁN	<i>Az angolszász légierő vesz- teségei Tolna megyében 1944-1945</i>	Kolontári Attila	Dr. Horváth Csaba Dr. Szani Ferenc

HATÁRRENDÉSZET ÉS HATÁRVÉDELEM I. TAGOZAT

Zsúri elnök: Dr. Gáspár László
Zsúri tagok: Grónás József
Paksi Milán

Szerző	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
BALOGH GÁBOR	<i>A határőrség bűnmegelőzési stratégiájának lehetséges irányai</i>	Horpácsi Ferenc	Dr. Kónya József Dr. Zsigovits László
GÁBRIEL GÁBOR	<i>A kirendeltségek bűnügyi-felderítő tevékenysége, nyílt információgyűjtő munkája, együttműködésük a bűnügyi és felderítő szolgálatokkal</i>	Horpácsi Ferenc	Dr. Kónya József Dr. Zsigovits László
NAGY LÁSZLÓNÉ	<i>Menekültpolitika uniós sz tenderek alapján</i>	Horpácsi Ferenc	Dr. Kónya József Dr. Zsigovits László
TÖRÖK SÁNDOR	<i>Bűnmegelőzés a határrendészeti területén</i>	Horpácsi Ferenc	Dr. Kónya József Dr. Zsigovits László
ZÁN KRISZTINA	<i>A Határőrség nemzetközi tevékenysége az Európai Unió csatlakozás és a schengeni felkészülés tükrében, különös tekintettel a protokoll tevékenységre</i>	Horpácsi Ferenc	Dr. Kónya József Dr. Zsigovits László
ZÁN KRISZTINA	<i>Az Európai Unió biztonság- és védelempolitikájának tükröződése a Határőrség tevékenységében</i>	Horpácsi Ferenc	Dr. Kónya József Dr. Zsigovits László

HATÁRRENDÉSZET ÉS HATÁRVÉDELEM II. TAGOZAT

Zsúri elnök: Dr. Kovács Gábor
Zsúri tagok: Dr. Tánczos Zsolt
 Kerner Kata hallgató

Szerző	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
BARTUS GÁBOR	<i>Munkatársak ösztönzése, motiválása és pályán tartása a Határrendészeti Kirendeltségen</i>	Dr. Lunczner Károly	Dr. Wengrin István Dr. Faggyas Zoltán
CSEH KRISZTIÁN	<i>A Magyar Köztársaság Határőrségének Diszlokációja</i>	Varga Norbert	Dr. Wengrin István Dr. Faggyas Zoltán
ELEKI ZSOLT	<i>A fizikai követelményrendszer aktuális kérdései a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Határrendészeti és Védelmi Vezetői Szakán</i>	Dr. Eleki Zoltán	Dr. Wengrin István Dr. Faggyas Zoltán
GAJDÁNÉ BADA ÉVA	<i>A visszautasítási őrizet elrendelésének szabályai, gyakorlati végrehajtása a Kiskunhalasi Határőr Igazgatóságon</i>	Dr. Verhóczki János	Dr. Wengrin István Dr. Faggyas Zoltán
GÁSPÁR GYULA	<i>A világ menekültjeinek helyzete - fél évszázad tükrében</i>	Vass Ferenc	Dr. Wengrin István Dr. Faggyas Zoltán
SZIGETI BÉLA	<i>Bevetési szervek alkalmazása a migrációs háló működtetése során. Az "Őszirózsa 2004" akció megtervezése és végrehajtása</i>	Dr. Varga János	Dr. Wengrin István Dr. Faggyas Zoltán
ZSELI ATTILA	<i>A schengeni vízum kibocsátása, sajátosságai és hamisításának tapasztalatai</i>	Varga Norbert – Dr. Antal László	Dr. Wengrin István Dr. Faggyas Zoltán

KATONAI INFORMATIKA, KATONAI KOMMUNIKÁCIÓ TAGOZAT

Zsűri elnök: Dr. Szücs Gáspár
Zsűri tagok: Dr. Vass Sándor
 Durucz Gábor hallgató

Szerző	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
CSÁK SÁNDOR	<i>Járműdinamikai rendszerek számítógépes tervezése és analízise</i>	Dr. Szabolcsi Róbert	Dr. Rajnai Zoltán Dr. Vass Sándor
KISS ERZSÉBET MÓNKA	<i>Információs infrastruktúrák elleni veszélyek és elhárításuk lehetőségei, különös tekintettel a katonai kommunikációs (elektronikus hírközlési) rendszerekre</i>	Dr. Haig Zsolt	Dr. Rajnai Zoltán Dr. Vass Sándor
KOMÁROMI LÁSZLÓ	<i>Info-risk-twist - avagy az informatikai kockázatelemzés gyakorlatának útvesztői a Rendőrség büntügyi szervezeti egységénél</i>	Dr. Munk Sándor — Kapelner László	Dr. Rajnai Zoltán Dr. Vass Sándor
NYIKOS IMRE	<i>Dokumentumkezelés a Magyar Honvédségben</i>	Dr. Molnár Mihály	Dr. Rajnai Zoltán Dr. Vass Sándor
ÖRSI TAMÁS	<i>Informatika fejlesztési lehetőségek rendszerezése, vizsgálata a rendőrségi informatikai rendszerek esetében</i>	Dr. Munk Sándor — Kapelner László	Dr. Rajnai Zoltán Dr. Vass Sándor
PLESZNIK FERENC	<i>A mélységi felderítő alegységek speciális híradása, technikai eszközei, fejlesztésük lehetséges irányai a Magyar Honvédségben</i>	Szöllősi Sándor	Dr. Rajnai Zoltán Dr. Vass Sándor

Szerző	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
TÓTH GYULA	<i>Vezeték nélküli informai hálózatok, és katonai alkalmazhatóságuk lehetőségei</i>	Dr. Fekete Károly — Szöllősi Sándor	Dr. Rajnai Zoltán Dr. Vass Sándor
TÖREKI ÁKOS	<i>IP alapú kommunikáció katonai alkalmazása</i>	Dr. Fekete Károly	Dr. Rajnai Zoltán Dr. Vass Sándor
VIGH LEVENTE	<i>Hírközpont elemek vezetékes összeköttetése a perspektivikus eszközökkel felszerelt vezetési pontokon és a területi hírendszerek rácspontjain</i>	Szöllősi Sándor — Dr. Ványa László	Dr. Rajnai Zoltán Dr. Vass Sándor
VIGH LEVENTE	<i>A hagyományos titkosítás és a kvantum-kriptográfia, mint a jövő eszköze a polgári és a katonai rejtjelzésben</i>	Dr. Fekete Károly	Dr. Rajnai Zoltán Dr. Vass Sándor
VINTER JÓZSEF	<i>Információs műveletekben alkalmazott technikai eszközök fejlesztési irányai</i>	Dr. Kovács László	Dr. Rajnai Zoltán Dr. Vass Sándor

KATONAI LOGISZTIKA TAGOZAT

Zsűri elnök: Dr. Báthy Sándor
Zsűri tagok: Dr. Szücs László
 Bánfi Zsuzsanna hallgató

Szerző	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
BADÓ ÁDÁM LÁSZLÓ	<i>A békefenntartás katonai táborainak berendezési lehetőségei</i>	Gulyás András	Dr. Horváth Attila Dr. Lovász Zoltán
RÉTI TAMÁS	<i>NATO csapatok alkalmazása ideiglenes kikötői létesítmények igénybevételével multinacionális logisztikai környezetben</i>	Dr. Réger Béla	Dr. Horváth Attila Dr. Lovász Zoltán
SEBESTYÉN ÁRON	<i>A Magyar Honvédség élelmezési ellátásának kapcsolata a HACCP-vel</i>	Horvát Krisztina	Dr. Horváth Attila Dr. Lovász Zoltán
SZATMÁRI GÁBOR	<i>Konténeres üzemanyag-töltő állomások a Magyar Honvédség üzemanyag ellátási rendszerében</i>	Kertai László Kovács András	Dr. Horváth Attila Dr. Lovász Zoltán
TARJÁN TAMÁS	<i>A Hawala rendszer</i>	Pap Andrea	Dr. Horváth Attila Dr. Lovász Zoltán

KATONAPEDAGÓGIA, KATONAPSZICHOLÓGIA ÉS KATONASZOCIOLÓGIA TAGOZAT

Zsűri elnök: Dr. Malomsoki József

Zsűri tagok: Dr. Kiss Zoltán
Téglás Dóra hallgató

Szerző	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
BAZSALA JUDIT	<i>A civil és katonai felső- oktatásban tanuló hall- gatók pályaidentifikációjának vizsgálata</i>	Dr. Szelei Ildikó	Dr. Bolgár Judit Farkasné Dr. Zádeczky Ibolya
BENKÓ NORBERT	<i>A terrorizmus motivációs hátttere, és a terrorelhá- rítás vezetői kihívásai, valamint a Magyar Hon- védséget érintő kihívások</i>	Dr. Czuprák Ottó	Dr. Bolgár Judit Farkasné Dr. Zádeczky Ibolya
KARÁCSONY VERONIKA	<i>Romák a haderőben</i>	Dobai Pál — Jóni Tibor	Dr. Bolgár Judit Farkasné Dr. Zádeczky Ibolya Dr. Kiss Zoltán
LEIPOLD DIÁNA	<i>És mi merre tartunk? A Magyar Honvédség át- alakítása a haderőszer- vezés és hadkiegészítés területén hasonló méretű NATO-tagországok had- erő-átalakításának tük- rében</i>	Dr. Hülvely Lajos – Papp János	Dr. Bolgár Judit Farkasné Dr. Zádeczky Ibolya
SOMODI ZOLTÁN	<i>Az amerikai tisztképzési rendszer adaptációs lehetőségei</i>	Dr. Czuprák Ottó	Dr. Bolgár Judit Farkasné Dr. Zádeczky Ibolya
SZÁDECZKY TAMÁS	<i>Polgári védelmi oktatás középiskolákban</i>	Dr. Horváth László – Dr. Simonics István	Dr. Bolgár Judit Farkasné Dr. Zádeczky Ibolya

RENDVÉDELEM, RENDVÉDELEM-TÖRTÉNET TAGOZAT

Zsúri elnök: Dr. Dombrádi Lóránd
Zsúri tagok: Dr. Dr. Nagy György
 Németh Adrienn hallgató

Szerző(k)	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
BODÓ BERNADETT	<i>A magyarországi vizsgálóbírói rendszer kialakulása és működése 1867-1945</i>	Dr. Parádi József	Dr. Ernyes Mihály Dr. Nagy József
EGERVÁRI ZSOLT	<i>Az Archiv für Polizeigeschichte repertórium</i>	Dr. Parádi József	Dr. Ernyes Mihály Dr. Nagy József
FARKAS TIBOR	<i>A Magyar Királyság két világháború közötti testőrségének, koronaőrségének és képviselőházi őrségének egyenruházata</i>	Dr. Parádi József	Dr. Ernyes Mihály Dr. Nagy József
KARDOS ÁKOS	<i>A véderő szerepe a karhatalomban 1867-től 1945-ig</i>	Dr. Parádi József	Dr. Ernyes Mihály Dr. Nagy József
LAUFER BALÁZS	<i>A migráció és a terrorizmus a nemzetbiztonsági szakszolgálatok szemszögéből</i>	Kern Tamás	Dr. Ernyes Mihály Dr. Nagy József
MITRU ISTVÁN	<i>A római limes és katonai felépítése. A bizánci thema rendszer történeti fejlődése</i>	Dr. Parádi József	Dr. Ernyes Mihály Dr. Nagy József

Szerző(k)	A dolgozat címe	Témavezető	Bírálok
SLIKKER CSABA	<i>Az ORFK Köztársasági Őrez-red és a Magyar Királyi Testőrség, mint személyvédelemmel foglalkozó szervek összehasonlító vizsgálata</i>	Dr. Parádi József	Dr. Ernyes Mihály Dr. Nagy József
SÓLYOM JÁNOS	<i>A magyarországi bűnügyi munka története a kiegyezéstől napjainkig</i>	Dr. Parádi József	Dr. Ernyes Mihály Dr. Nagy József
SUSZTERICS ÁNGES	<i>A politikai vezetők személyvédelmének biztonságpolitikai elemzése</i>	Kolossa Sándor	Dr. Ernyes Mihály Dr. Nagy József
SZARKA MIKLÓS	<i>Miskolc város rendőrsége a dualizmus idején</i>	Dr. Parádi József	Dr. Ernyes Mihály Dr. Nagy József
SZÉKELY ZOLTÁN — BUGNITS RICHÁRD	<i>Rendvédelem-történeti Füzetek repertórium</i>	Dr. Parádi József	Dr. Ernyes Mihály Dr. Nagy József
ZEHER ORSOLYA	<i>A XXI. századi Magyar Honvédség feladata, szerepe, helye a katasztrófák elleni védekezésben</i>	Dr. Padányi József	Dr. Ernyes Mihály Dr. Nagy József

NEMZETKÖZI PÁLYAMUNKÁK I.

Zsúri elnök: Dr. Makkay Imre
Zsúri tagok: Dr. Kovács László
 Szűcs László hallgató

Szerző(k)/ Author(s)	A dolgozat címe/ Title	Témavezető/ Consultant
JANA BEREŠÍKOVÁ	<i>Advanced Multimedia Course of the Modern Military Radio Station</i>	Miroslav Ďulík
EVGENI DOICHEV — STEFAN ZELEV — OGNIAN FETVOV	<i>Simulators for Training Crewmembers of Anti-Aircraft Missile System</i>	
EVGENI DOICHEV — STEFAN ZELEV — OGNIAN FETVOV	<i>Advantages of Ultra-Wideband Technology in Reconnaissance Work</i>	
RUMEN GAYDAROV	<i>Military Satellite and Mobile Communications</i>	Georgi Stanchev
RUMEN GAYDAROV	<i>The Place of the Military Aviation in the Greatest Conflict of the 20th Century. Vision of Development of the Aviation Complex and Opportunities for Usage</i>	Anton Gramatikov
ZUZANA KABACOVA	<i>Role and Mission of the NATO Standardization Agreements by Financing the NATO Joint Operations</i>	Ladislav Lascek
MATÚŠ KOCHAN	<i>The Analyze of the Rescue Systems of the Aircrafts and Rotorcrafts</i>	Daniel Kottfer
MARIA MADALINA MAZILU	<i>Source and Channel Coding</i>	Assoc. Prof. Ciprian Racuciu, PhD
JAKUB PICKA	<i>Attitude Towards Outsourcing in Armed Forces of USA and UK (comparative study)</i>	Prof. Miroslav Krc, PhD
MICHAELA STONOVA	<i>Modulation Recognition Using Artificial Neural Networks</i>	Assoc. Prof. Ing. Marie Richterova, PhD
BACSÓ RÓBERT	<i>The Possible Influences of Climate Change to the Population and Disaster Protection</i>	

NEMZETKÖZI PÁLYAMUNKÁK II.

Zsűri elnök: Dr. Lukács László
Zsűri tagok: Dr. Fekete Károly
 Szabó Levente hallgató

Szerző(k)/ Author(s)	A dolgozat címe/ Title	Témavezető/ Consultant
SERGIU DINCA	<i>FM CW Radar Using AD 9854 DDS</i>	Prof. Eng. Alexandru Serbanescu, PhD
SERGIU DINCA	<i>Chaotic Signal Beveration Using a Controller</i>	Prof. Eng. Alexandru Serbanescu, PhD
NICOLAE – OVIDIU DONISAN	<i>Demining Operations Using Charged Flexible Line</i>	Lecturer Eng. Marin Lupoe, PhD
OCTAVIAN FIERARU	<i>Computing the Mechanical Efficiency of the Planetary Gearboxes</i>	Prof. Dr. Eng. Marin Marinescu, PhD
MAREK KRAJUK	<i>Use and Plan Czech Defend Standards in Economic Management in ACR</i>	In. Pavel Vyletal
ANNAMÁRIA MACKOVA	<i>Statistic Reconsideration of Dependence Biochemical and Somatic Indexes Health Condition from Boarding and Moving Habits of Employees of Academy of Armed Forces of General M. R. Štefánik</i>	Milota Kustrova
MARIUS NEGOITA	<i>Some Considerations about Radar Cross Section Analysis of Some Simple Shapese</i>	Prof. Eng. Ioan Nicolaescu, PhD
IOAN - LIVIU PITICARI	<i>Comparative Evaluation Model For Tracked Infantry Fighting Vehicles</i>	Prof. Eng. Aurel Rosca, PhD
HELENA SULTESOVÁ	<i>Possibility of Using Mycotoxins as a Biological Weapon</i>	Prof. MuDr. Col. Miroslav Brndiar
NELA URBANOVÁ	<i>The Evolution of Preference of Students Join the Professional Army</i>	Maj. Jaromir Duris
JAN VESELIK	<i>Possibilities of Using the System of Provisional Repairs in Logistical Support – Technical Maintenance of Mechanised Troops</i>	Maj. Ing. Vladimir Dzurja

REZÜMÉKÖTET

**ABV TÁMOGATÁS, KÖRNYEZETBIZTONSÁG ÉS
KATONAI KÖRNYEZETVÉDELEM
TAGOZAT**

A RADIOAKTÍV HULLADÉKKEZELÉS HELYZETE ÉS VÁRHATÓ JÖVŐJE MAGYARORSZÁGON

*Szerző: Ambrus Attila, biztonságtechnikai-mérnök szak
ZMNE BJKMK*

A radioaktív hulladékot biztonságosan, gazdaságosan, környezetbarát módon, és a társadalom számára elfogadhatóan kell kezelni.

A kiégett fűtőelemek és a nagy aktivitású hulladék legfontosabb jellemzője, hogy igen hosszú időtartamon keresztül kell azokat az emberektől és a környezettől elszigetelve tartani. Közelítőleg 100.000 évre tehető az az időtartam, amely alatt a kiégett fűtőelem radiotoxicitása arra a szintre csökken, ahol eredetileg a kibányászott természetes uránérc volt, amelyből a fűtőelem készült. Mindez problémát jelent, mind a műszaki feltételek biztosításában, mind a társadalmi elfogadtatásban.

A radioaktív hulladékkezelés hosszú távú módszereinek fejlesztése minden nukleáris programmal rendelkező országban szükséges. A probléma nagysága az adott ország polgári és katonai nukleáris programjának méreteitől függ. Mindezekben az országokban a probléma egyik eleme a már meglévő hulladék, a másik fontos pedig a „várható” hulladék, vagyis az, amelyek a jelenleg üzemelő erőművek működéséből és felszámolásából keletkezik.

Ez a hulladék örökség – a meglévő és a várható – sokkal nagyobb mennyiségű, mint az, amit a jelenlegi előrejelzésekből a jövőbeli nukleáris programok hulladékaira prognosztizálnak. Ezekkel foglalkozni kell, akár vannak jövőbeli nukleáris programok, akár nincsenek.

A szakemberek elsősorban a hulladékok mennyiségileg megadható, objektív veszélyeit tekintik alapul. A témának ez a leszűkítése persze semmiképpen sem jelenti azt, hogy a közvélemény szubjektív félelmeit nem kellene igen komolyan venni a hulladéktárolók létesítőinek és a hatóságoknak. Éppen ellenkezőleg, bármilyen hulladéktárolási program teljes folyamatát, előrehaladását erősen befolyásolja, hogy az érintett felek közti kommunikációban mennyire veszik számításba ezeket az aggodalmakat.

Témavezető: Buday Gábor, műszaki és tudományos igazgató

VÍZSZENNYEZÉS, FOLYÓVIZEK SZENNYEZÉSE ÉS ENNEK MAGYAR VONATKOZÁSAI; TISZAI CIÁNSZENNYEZÉS ÉS HATÁSAI

*Szerző: Berki Attila, védelemigazgatási szak
ZMNE BJKMK*

A földi élethez alapvető szükség van a vízre. A dolgozatommal szeretnék rámutatni, hogy vizeink minősége egyre rosszabb. A szennyezések a társadalomra is hatással vannak, a gazdaság is komoly károkat szenved emiatt. Az ivóvízellátás megoldása miatt is nagyon fontos, hogy a vizek jó minőségűek legyenek

Az első fejezetben a vízszennyezések általános problémáival foglalkozom, kiemelve a folyóvizeket. A folyóvizeknek az öntisztulási folyamata gyorsabb, mint az állóvizeké. A folyamatos és a balesetektől származó szennyezéseket elemezve kitérek a háztartási, mezőgazdasági és ipari szennyezésekre is. Az ipari szennyezések az összes szennyezés felét teszik ki. Az ipari létesítmények magas vízigénye miatt a folyók mellé épülnek. Magyarország helyzetét is bemutatam ebben a problémakörben. Hazánk ki van szolgáltatva a felső folyású folyókkal rendelkező országoknak, hiszen az ország folyóinak java része külföldről érkezik. Sok ipari létesítmény települt, mint a Duna, mint a Tisza és annak folyói mellé.

A Tiszai cián- és nehézfém-szennyezés Magyarországot is jelentős mértékben károsította. A hatások a Tisza mellett élő embereknek és cégeknek is jelentős károkat okoztak. A baleset előzményeit és lefolyását bemutatva szeretnék rámutatni a hibákra, amiket a hatóságok és a cég is elkövetett.

A dolgozatommal szeretném megfogalmazni a szennyezés általános tanulságait. Kiemelem a társadalom és a környezetbiztonság összefüggéseit is. Megfogalmazom, hogy Magyarország hogyan védekezhet a hasonló balesetek ellen. A Tisza rendkívül gyorsan kiheverte a baleset hatásait, de ne felejtjük el, hogy ezek a balesetek hosszútávon változásokat okoznak a vízi életben, az ökoszisztémában. Az „élő” folyó újra él, de meg kell akadályoznunk, hogy ilyen balesetek újra szennyezzék a folyót

Témavezető: Dr. Halász László nyá. ezds, ZMNE, egyetemi tanár, DSc

A KÖRNYEZETVÉDELEM AKTUALITÁSA ÉS JELENTŐSÉGE EGY KISTELEPÜLÉSEN

*Szerző: Fodor Viktória, biztonságtechnika szak
ZMNE BJKMK*

Dolgozatomban három - az általánostól és átlagostól eltérő - sajátossággal jellemzem a környezetvédelem területét.

1. Főközlekedési útvonal 2 km hosszan érinti a lakott területet, naponta átlagosan 8-10 ezer áthaladó gépjárműforgalommal, melynek egy része nemzetközi kamionforgalom.

2. Mélyfúrású termál kutak üzemelnek, melyek elhasznált /lehűlt/ vize nyílt csatornán élővíz - Körös folyó - befogadóba jut. A csatorna országos védettségű természetvédelmi területet is érint, illetve azon áthalad.

3. A dolgozatot - egyebek mellett - azzal a céllal írtam, hogy bizonyítsam önmagam és környezetem számára a település iránti érdeklődésemet, kötődésemet, szeretetemet olyan területen, amelynek az én korosztályom számára különös jelentőséggel kellene bírnia.

Gondolatokat kívánok közreadni, figyelmet kívánok felkelteni otthon olyan emberek körében, akik mindennapjaikon csak dolgoznak, dolgoznak, de egyidejűleg mi mindenre kellene figyelni, mi mindenről kellene tudni, ami a jövőben, mint károsodást okozó, vagy jobbító körülmény.

Remélem, hogy az Önkormányzat természetvédelmi és környezetvédelmi koncepcióinak, stratégiáinak tervezésénél, és kidolgozásánál is hasznosítani tudja munkámat, lehetséges, hogy egy-egy pályázat megírásakor is hasznosítható dolgozatom bizonyos részei.

Az általam készített képekkel gazdagítva próbáltam még színesebbé és érdekesebbé tenni a leírtakat, bízom benne, hogy munkámmal sikerül átfogó képet nyújtani a témáról.

Témavezető: Dr. Kiss Sándor mk. alezredes, főiskolai docens, PhD

VÉDELEM VAGY KÖRNYEZETVÉDELEM?

*Szerző: Nyári Éva, biztonságtechnikai-mérnök szak
ZMNE BJKMK*

Az Alkotmány (1949. évi XX. törvény) 40/A §. (1) bekezdése szerint „A fegyveres erők (Magyar Honvédség, Határőrség) alapvető kötelessége a haza katonai védelme, valamint nemzetközi szerződésből eredő kollektív védelmi feladatok ellátása...”.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény 1. §-a szerint a törvény célja „a természeti értékek és területek, tájak, valamint azok természeti rendszereinek, biológiai sokféleségének általános védelme, megismerésének és fenntartható használatának elősegítése...”.

NATO-tagságából adódóan Magyarország déli határvonala egyben a szövetség egyik határszakasza is, így a mindenkori kormánynak biztosítani kell azokat az erőket és eszközöket, amelyek egy esetleges, az ország biztonságára veszélyes helyzetben lehetővé teszi a NATO erők fogadását.

Az Európai Unióba történő belépésünk óta Magyarországra is vonatkoznak a Natura2000 előírásai, melyek alapján bármilyen beruházás csak akkor hagyható jóvá, ha az nem veszélyezteti a közösségi jellegű fajok vagy élőhely-típusok fennmaradását.

Magyarország lehetőséget kapott a NATO-n keresztül egy olyan védelmi rendszer felépítésére, amely nagyban hozzájárulhat az itt élő emberek biztonságának fokozásához.

A radarállomás Zengő-hegyen történő felépítésével egy időben megvalósulna a Magyar Köztársaság nemzeti és szövetségi légtér-szuverenitása, a légi felségjog biztosításának alapvető feltétele, valamint a megfelelő megbízhatóságú légtérellenőrzés, ezzel növelve a polgári repülések biztonságosságát is.

A kormányzati döntés meghozatalához elengedhetetlenül szükséges a honvédelemi tárca és a környezetvédő szervezetek közötti kompromisszumos megoldások keresése, hiszen csak így adható megnyugtató válasz a „Védelem vagy környezetvédelem?” kérdésre.

Témavezető: Bencze Zsolt mk. őrnagy, kiemelt mérnök főtitár

OLTÁSI ELJÁRÁSOK, KORAI TŰZJELZÉS SZERVER TERMEK, ADATFELDOLGOZÓ TERÜLETEK ESETÉN, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A HALONOK KIVONÁSA UTÁN

*Szerző: Patányi Péter, biztonságtechnikai-mérnök szak
ZMNE BJKMK*

A Montreali Egyezmény elfogadása után világszerte intenzív kutató-fejlesztő munka indult meg azzal a céllal, hogy jól bevált oltóhatású Halon 1301 és Halon 1211 gázok helyett hasonlóan előnyös tulajdonságú oltóanyagokat fejlesszenek ki.

Azonban a tűzvédelem elsődleges fő tevékenysége nem az oltás, hanem a megelőzés. Mind gazdasági, mind természetvédelmi törekvések azt sugallják, hogy célszerű korszerű eszközök alkalmazása („Korai Füstérzékelő Rendszerek”), melyek a tüzet már a kezdeti stádiumába érzékelik, lehetőséget adva a károk minimalizálására.

A dolgozatomban részletesen foglalkoztam a halon helyettesítő oltógázokkal, azok felhasználási, alkalmazási területeivel. Bemutatom azokat az eszközrendszereket, ahol a halon helyettesítő oltóanyagok felhasználásra kerülhetnek, alkalmazásuk célszerű, gazdaságos és a biztonság magas szintű követelményeit elégíti ki.

A gazdálkodó szervezeteket abba az irányba kell terelni, hogy széles körben használják ezeket az eszközöket. Amennyiben ezen eszközök előnyös tulajdonságai adott feladat elvégzésére nem kielégítőek, ill. a gazdálkodó szervezetek nem tudják azokat kihasználni (nincs felügyelet) a kívánt és szükséges biztonság megteremtésére, akkor ezen eszközök mellett használják a számukra megfelelő oltórendszereket.

A Halon 1301 helyett alkalmazható helyettesítő gázok mellett bizonyos esetekben további alternatívát jelent a korábban alkalmazott CO₂ gáz, továbbá a sprinkler és vízköddel oltó rendszerek.

Témavezető: Göndör Tibor mk. alezredes

A TELEPÜLÉSI SZILÁRD HULLADÉK SZELEKTÍV GYŰJTÉSE ÉS HASZNOSÍTÁSA

*Szerző: Szabó Tamás, védelemi igazgatási szak
ZMNE BJKMK*

A dolgozatom első részében a szelektív hulladékgyűjtéssel foglalkozom. Bemutatásra kerül a rendszer. A szelektív hulladékgyűjtés módszerei a következők: a házon, telken belüli gyűjtés, hulladékgyűjtő szigetekkel történő gyűjtés és a hulladékudvarokon folyó gyűjtés

A rendszer azonban nem nyújt teljesen tiszta hulladékfrakciókat, ezért szükség van válogatóművek létrehozására, melyben a szelektíven gyűjtött hulladékot megtisztítják az esetleges szennyeződésektől, illetve a rendszer nem rendeltetésszerű használatának következtében rossz helyre került hulladékoktól.

A második rész a hulladékok hasznosításáról szól. A hulladékok hasznosítása történhet termikus módon, alapanyagába történő visszanyeréssel, valamint egyéb hasznosítási módokkal.

A termikus hasznosítás legelterjedtebb módszere az égetés, melynek során a hulladékok oxidálódnak. Az égetéssel jelentősen lehet csökkenteni a hulladék térfogatát (kb. harmadára. Ezen kívül az égetés során termelődő hő energiatermelésre lehet használni. Az égetés hátránya, hogy rendkívül sok füstgázt termel. Azonban megfelelő és korszerű füstgáztisztítással a kibocsátási értékek határértéken belül tarthatók.

A hulladékok alapanyaggá történő visszanyerése és egyéb hasznosítás céljából feldolgozása fizikai-mechanika és kémiai eljárások sorozata. A folyamat általános sémája: aprítás, válogatás, tisztítás, granulálás-extrudálás. Az így kapott nyersanyagokból amennyiben lehetséges visszanyerik az alapanyagokat, ellenkező esetben egyéb termékeket készítenek belőlük.

Dolgozatom végén a háztartási hulladékok szervesanyagtartalmának feldolgozását mutatom be. A szervesanyag hasznosítása történhet aerob és anaerob módon. Amennyiben a szerves hulladék aerob módon lett kezelve, komposzt keletkezik belőle, mely nagyszerűen alkalmas talajerő-utánpótlásra. Anaerob kezelés esetén biogáz termelődik, melyet az energiatermelésben lehet felhasználni.

Témavezető: Dr. Halász László nyá. ezredes, egyetemi tanár

DARUK ÜZEMELTETÉSÉNEK BIZTONSÁGTECHNIKÁJA

*Szerző: Szakács Éva, biztonságtechnikai szak
ZMNE BJKMK*

A munkával kapcsolatos fizikai megerőltetés könnyítése és a sérülések elkerülése az egészség és a munkavégző képesség megőrzése az emberiség történelme előtti korszakáig vezethető vissza. Az ókori kultúrák, az egyiptomi, a görög, a római, már alkalmaztak olyan találmányokat, eszközöket, amelyek megkönnyítették a terhek szállítását, emelését, mint például a lejtős pálya, a csigasor, a kétkarú emelő és a kerekesszekér alkalmazása.

Dolgozatomban igyekszem közreadni azokat a jelenlegi műszaki, technikai, gyártási megoldásokat, kivitelezéseket, amelyek a daruk biztonságos kezelését, üzemeltetését szavatolják. A teljesség igénye nélkül adom közre, a daruk szerkezeti elemeinek, ezen belül a láncok, kötelek, horgok kialakításával kapcsolatos előírásokat.

Az utóbbi időben sok darus baleset következett be, melyeknek pontos okai csak nehezen deríthetők ki, nagy utánajárást igényelnek, a média és a sajtó is csak találgatásokat közöl.

Bizonyítani kívánom, hogy, a dolgozatomban tárgyalt, legkritikusabb, szerkezeti elemek előírás szerinti kialakításával, üzemszerű használatával, rendszeres ellenőrzésével és szakszerű karbantartásával ezen elemek nem lehetnek okai a baleseti eseményeknek. Ebből következik, hogy emberi mulasztás, a technológia fegyelem sértése, a hanyag üzemeltetői magatartás, vagyis a személyi tényező domináns a baleseti események bekövetkezésében.

Témavezető: Papp Károly

A MAGYAR HONVÉDSÉGBEN RENDSZERESÍTETT RÁDIÓLOKÁTOROK KÁROS SUGÁRZÁSAI ELLENI VÉDELEM

*Szerző: Szendi Csaba, védelmi igazgatási szak
ZMNE BJKMK*

A társadalmi jólét és az életszínvonal emelkedésével az emberek számára egyre fontosabb a saját egészségük és környezetük megóvása. Így vannak ezzel a Magyar Honvédségben a rádiólokátorokat üzemeltető katonák és a lokátorok „árnyékában” élő civil lakosok is.

Három évvel ezelőtt kezdtem elkészíteni dolgozatomat, amikor is észrevettem kollégáimon és saját magamon is, hogy bizonyos „típusbetegségek” (magas vérnyomás, magas triglicerin, gamma GT, vegetatív idegrendszeri problémák, alvászavar, stb.) jelentkeztek környezetemben. Elég egyértelműnek tűnt az, hogy a rádiólokátorok sugárzásának káros hatása van az emberi szervezetre, és ezek okozzák az egészségügyi problémákat. Kollégáimmal összefogva, kellő alaposággal és gondossággal megpróbáltunk utánajárni, hogy állhatnak-e a rádiólokátorok sugárzásai a betegségek hátterében. Ha igen, hol keletkeznek ezek a károsító sugárzások, milyen hatásuk van a környezetre (beleértve az emberi szervezetet, mint legfőbb értéket) és hogyan védekezhetünk ellene, illetve megvannak-e a megfelelő védőeszközök a Magyar Honvédségben.

Dolgozatom megadja a fent említett kérdésekre a választ, és nagyon bízom abban, hogy a parancsnoki állomány számára egyfajta segítség lehet ez a tanulmány a mind biztonságosabb munka végzéséhez, hiszen a munkahelyi vezetőnek kötelessége az egészséges munkakörnyezet megteremtése, valamint a beosztott állományával betartatni a munka- és sugárvédelmi előírásokat. Összességében kimondható, hogy az estek nagy százalékában apró és olcsó eszközökkel, egy kis odafigyeléssel nagy problémákat lehet megelőzni. Dolgozatom ezeket, a hiányosságokat gyűjti össze és hívja fel rájuk a figyelmet.

Témavezető: Dr. Vass Sándor őrnagy, egyetemi docens

**BIZTONSÁG ÉS VÉDELEMPOLITIKA I.
TAGOZAT**

**A NEMZETKÖZI BIZTONSÁG PROBLEMATIKÁJA
A KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTT, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL
AZ ÁLLAMOK HADITENGERÉSZETI BIZTONSÁGÁT
SZABÁLYOZÓ NEMZETKÖZI REZSIMEK,
FLOTTAEGYEZMÉNYEK**

*Szerző: Barta-Vámos László, biztonság- és védelempolitikai szakon
végzett hallgató
ZMNE KLHTK*

Napjainkban a fegyverzetcsökkentési, fegyverzetkorlátozási tárgyalások a nemzetközi politikai élet szerves részét képezik, de ez nem volt mindig így. Néhány kisebb kísérletet leszámítva – amelyek nem jártak különösebb eredménnyel – az első világháborút követő évekig a nagyhatalmak biztonságukat minél több fegyver feletti rendelkezéssel igyekeztek szavatolni. Az adott korok sajátosságait figyelembe véve megállapíthatjuk, hogy míg az 1960-as években a katonai erő legfontosabb mérőeszköze a nukleáris töltetek száma volt, addig az 1920-as években a tengeri hatalmak rangsorát a csatahajók, és csatacirkálók száma határozta meg. Az első világháborút követően a nagyhatalmak megpróbálták egyfajta egyensúlyi helyzetet kialakítani a világtengereken, amit több tényező – háborús kimerültség, gazdasági nehézségek, kevésbé erőszakos politikai vezetés – együttállásának köszönhetően ideiglenes sikerült is megvalósítani. Ez a kiegyensúlyozási politika a flottaegyezmények keretei között öltött formát.

A két világháború között több olyan haditengerészeti konferenciát hívtak össze, amelyek a fegyverzet-leszerelés, fegyverzetkorlátozás kérdéseivel foglalkoztak. Az ezeken a konferenciákon létrejött megállapodások alapvetően befolyásolták a szerződő felek biztonság- és védelempolitikáját. A jelentős eredmények mellett az államok között fennálló érdekellentétek azonban nem mindig tették lehetővé a minden részletre kiterjedő megegyezést. A szerződések értékeléséből mégis jelentős – a jövőre nézve is komoly befolyással bíró – tapasztalatok vonhatók le, melyek tovább erősíthetik a nemzetközi biztonságot és az államok közötti együttműködést.

Témavezető: Dr. Kaiser Ferenc, egyetemi adjunktus

A HADIAJÓZÁS SZEREPE A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG VÉDELMI RENDSZERÉBEN

*Szerző: Berki Tamás, védelmi igazgatási szak
ZMNE BJKMK*

„Navigare necesse est, vivere non est”. Ezt a sokszor ismételt, mára talán kissé elcsépelet mondatot sokan, sokfelé idézik, anélkül, hogy igazi jelentésével tisztában lennének. Az említett idézet Pompeius Magnus, római hadvezértől (ma úgy mondanánk, hogy admirálistól) származik, akit sokan az első haditengerészeti teoretikusnak tartanak. Dolgozatom fő vizsgálati kérdése az, hogy Pompeius mondása helytálló-e a jelenben, egy kis ország kis haderejének, még kisebb szakcsapatának, a hadihajósoknak a szerepét illetően. Van-e szerepük, és lehet-e szerepük a hadihajósoknak a Köztársaság védelmi rendszerében? Érvényesnek tekinthető-e még Pompeius Magnus mondása, és hajózni tényleg szükséges? A hadihajósok milyen feladatokat látnak, láthatnak el a minősített időszakok során és békeidőszakban? Hogyan változott meg feladatuk a NATO-csatlakozás, és a legutóbbi haderő-átalakítás tükrében? Milyen szerepük lehet a 2001. szeptember 11-e utáni megváltozott biztonsági környezetben? Hol a helyük a védelmi-igazgatás rendszerében, hogyan segítik, vagy segíthetik a társ szervezetek és a rendvédelmi szervek munkáját? Milyen jellegű feladatokat láthatnak el természeti-, illetve ipari katasztrófák során?

Ezekre a kérdésekre keresem a választ dolgozatomban, remélve, hogy sikerül rámutatnom a hadihajósok nélkülözhetetlen szerepére, és tényekkel alátámasztanom ezen megállapításomat. Igyekszem teljes, komplex képet adni a kérdésről, biztonságpolitikai, hadtörténeti, védelmi-igazgatási és haderőszerkezési nézőpontokból vizsgálva a témát. Ezzel együtt a dolgozattal egy leendő szakdolgozat elméleti alapjait kívánom letenni, melyben majd elsősorban a lehetséges fejlesztési irányokat, és a hadihajósok jövőbeni szerepeit szeretném kibontani, továbbgondolni.

Témavezető: Szöllős Béla mk. alezredes, I. HTHE parancsnok

A TERRORCSELEKMÉNYEK MEGELŐZÉSÉNEK ÉS FELSZÁMOLÁSÁNAK FELADATAI, NEMZETBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK ÉS A RENDVÉDELMI SZERVEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS ELVI ÉS GYAKORLATI KÉRDÉSEI

*Szerző: Cserhalmi Erich Péter, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat a terrorcselekmények megelőzésének és felszámolásának elvi és gyakorlati kérdéseit dolgozta fel. A kutatás központi problémája a nemzetbiztonsági szolgálatok és a rendvédelmi szervek közötti ezirányú együttműködés aktuális helyzetének és problémáinak kérdése.

A bevezető részben áttekintést kapunk a terrorizmus fogalmának különböző megközelítéseiről, a terrorcsoportok lehetséges osztályozásairól, felosztásairól. A továbbiakban a terrorizmus hatásai, illetve történetisége kerül bemutatásra, kiemelve a várható megjelenési formákat. Az okok egyértelmű feltárása érdekében az iszlám, valamint az Al-Kaida főbb jellemzői is ismertetésre kerültek.

A nemzetközi és hazai törvényi szabályozások taglalásával rendszerbe foglalásra kerültek azok a jogszabályok, amelyek egyrészt szankcionálják a terrorbűncselekményeket, másrészt meghatározzák a nemzetbiztonsági szolgálatok és a rendvédelmi szervek terrorelhárítási feladatait.

A dolgozat feltünteti azokat a kritikus pontokat, objektumokat, amelyek eddigi ismereteink alapján kiemelt védelemre szorulhatnak. A terrorizmus visszaszorítása érdekében javaslatok kerültek kidolgozásra. A lokális feladatok a globális megoldásokból kerültek levezetésre, illetve javaslatok vannak felsorolva egy új koordinációs szervezeti egység létrehozását illetően. A SZEBEKK új alárendeltségének és törvényi felhatalmazásának ötlete továbbgondolkodásra készíti a téma iránt érdeklődőket. A mostani koordinációs problémák feloldásaira egyfajta megoldást jelenthet a dolgozatban felvázolt verzió. Ugyanakkor olyan problémák is taglalásra kerülnek, mint például a média tevékenysége, ezzel kapcsolatban a hazai elgondolások hiánya.

Témavezető: Tarján István ezredes, MK KBH MI. Igazgató

AZ EURÓPAI UNIÓ KATONAI KÉPESSÉGEI: VITA ÉS REALITÁS

*Szerző: Mintál Noémi, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

Pályamunkám alapkérdése a következő: Miért merült fel az európai államokban saját biztonsági szervezetük létrehozása helyett, hogy a NATO „európai szárnyát” erősítsék, valamint az Egyesült Államokkal szemben próbálnának a NATO-n belül nagyobb autonómiát kiharcolni?

Az első fejezetben megállapítom, hogy a közös európai védelem gondolatának megfogalmazásától kezdetben lassan, a Maastrichti Szerződéssel azonban már egyre gyorsabban merült fel az igény az egységes, európai fellépésre a biztonság területén is. Az Unió második pillére meglehetősen aktívan és szervesen fejlődött közös védelemmé, majd közös haderővé.

A második fejezetben azt elemzem, hogy az Európai Unió, bár több, mint két millió embert tart fegyverben, mégsem képes saját haderejét felállítani.

A harmadik fejezet utáni következtetésem, hogy a várakozások ellenére nem hozott gyökeres változást a katonai képességek fejlesztése az ESDP működésében. Nyilvánvalóvá vált, hogy a biztonsági kérdésekben a NATO marad domináns, és az EU legjobb esetben is csak kiegészítő szerepet játszhat. Az európai hatalmak a biztonságpolitika kérdéseiket még mindig csak nemzeti keretek között tudják elképzelni, és az államok szuverenitásának olyan elengedhetetlen részének tartják, amelyről semmiképpen nem mondanak le.

A negyedik fejezetben azt elemzem, hogy az ESDP fejlődésének talán legmozgalmasabb időszakában van, s így a közeljövőben is várható, hogy ez a folyamat ellentmondásokkal terhes lesz.

Összességében elmondható, hogy Európa katonailag még gyenge, ezért a nemzetközi politika konfliktusos helyzeteiben nem eléggé befolyásos tényező. Fontos és döntő lehet a NATO és EU közötti kölcsönös konzultáció, együttműködés és átláthatóság kiépítése, az európai védelmi költségek célszerűbb elosztása, valamint az, hogy a nem EU-tag európai szövetségeseket is bevonják az EU-vezette válságkezelő hadműveletekbe.

*Témavezető: Dr. Babos Tibor alezredes, kiemelt főtitár
Ruppert József alezredes, egyetemi adjunktus*

A NEMZETKÖZI BÜNTETŐ IGAZSÁGSZOLGÁLTATÁS MINT A NEMZETKÖZI BÉKE ÉS BIZTONSÁG INTEGRÁNS RÉSZE – AZ ÁLLAMOK SZUVERENITÁSÁNAK TÜKRÉBEN

*Szerző: Molnár Dóra, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

A történelem folyamán — értelemszerűen — mindig a győztes hatalmak ítélkeztek a legyőzöttek felett. Döntésüket nem kísérte általános konszenzus, a legyőzöttek többnyire soha nem értettek egyet e döntések alapelveivel. A II. világháborúban elkövetett rettenetes bűnök új helyzetet teremtettek. A győztes hatalmak első ízben nemzetközi büntetőbíróságokat állítottak fel. E bíróságok gyakorlatát azóta konszenzus kíséri. A nemzetközi katonai bíróságok döntéseiben foglalt alapelveket a civilizált nemzetek közössége elismeri. E joganyag azóta a nemzetek közössége által elismert általános jogelveknek megfelelően nemzetközi bűncselekménynek minősül.

A nemzetközi katonai bíróságok gyakorlata egyúttal lendületet adott a nemzetközi humanitárius és hadijog továbbfejlesztésének. A fejlődés újabb jelentős állomását, az elmúlt fél évszázad jogfejlődésének betetőzését jelentette a Római Konferencián 1998-ban megalkotott Római Statútum. Az abban büntetni rendelt bűncselekmények meghatározására körültekintő előkészítő munka és széles körű konszenzus alapján került sor. Konszenzus kísérte az agresszió büntetendővé nyilvánítását is annak ellenére, hogy az agresszió fogalmában a részes államok nem tudtak megegyezni. A nemzetközi béke és biztonság elleni legnagyobb merénylet az agresszió. Ezért azok az országok, amelyeknek a nemzetközi béke és biztonság fenntartásában meghatározó szerepe van, az agresszió vagy az azzal való fenyegetés esetén, az agresszor ellen kényszerűen minden lehetséges eszközt igénybe vesznek. Ha azonban e magatartást a nemzetek közösségének a teljes körű felhatalmazása (a BT döntése) nem kíséri, szükségképpen felmerül a beavatkozás jogi kontrolljának kérdése. A nemzetközi büntetőjog tudományának rendkívüli eredményei ellenére konszenzus e jogi kontroll területén máig nem alakulhatott ki. A konszenzus ugyanis azt felételezné, hogy a történelemben első ízben a győztes hatalom tettei is a jog uralma alatt állnak, s a konszenzusos elvek alapján megmérettethetnek.

Témavezető: Ruppert József alezredes, egyetemi adjunktus

A VÁLSÁGHELYZET KIALAKULÁSA ÉS A NEMZETKÖZI VÁLSÁGKEZELÉS MACEDÓNIÁBAN, ÉS ENNEK HATÁSA A BALKÁNRA

*Szerző: Papp Béla, katonai vezetői szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat az 1990-es években elkezdődött balkáni válsághelyzettel szorosan összefüggő, macedón konfliktust mutatja be.

A térségben együtt élő népesség különböző nyelvi, kulturális, szokásbeli különbségei, különböző célkitűzései miatt nézeteltérések, majd viták, fegyveres tüntetések, atrocitások alakultak ki kisebbségi jogaik jobbátétele miatt. A macedón térségben, a Macedóniában élő albán nemzetiségűek – akik Észak-Macedónia számos városában többségben éltek és élnek a szláv nemzetiségű macedónokhoz képest – először a kisebbségi jogaik elnyomása miatt politikai szinten kívánták elérni a céljukat. Miután így nem sikerült jogaik, nyelvük elfogadtatása, illetve az a tény, hogy nem lehettek macedón állampolgárok fegyveresen próbálták kikényszeríteni a macedón kormánytól a számukra megfelelő elbánásmódot. A macedón kormány a belügyi erővel (MVR) és a haderővel (ARM) szállt szembe a Nemzeti Felszabadító Hadsereg (NLA) törekvései ellen. Azonban az NLA nem a hagyományos módszerekkel, haderővel volt felfegyverezve és nem a macedón kormány elvárásainak megfelelően cselekedett. Egy új, a macedón haderő és a belügyi csapatok számára nem ismert harcéljárással, a gerilla hadviseléssel úgymond az NLA megbénította a macedón erőket.

A szorult helyzetbe került ország a nemzetközi támogatást, fellépést sürgette, mert a kis létszámú, gyengén felszerelt erői a lakosság bizalma nélkül nem voltak képesek ellenállni a magukat szabadságukért harcoló albán nemzetiségű macedónoknak nevező fegyveresek ellen. A NATO, a koszovói-, és a Presevo-völgyi válsághelyzet miatt már a térségben tartózkodott a Macedóniában kialakult helyzet elején is, azonban a folyamatos lobbizás az albán és a macedón fél együttes megállapodásáért folytatott erőfeszítések miatt hosszasan tűnt. A megváltozott biztonsági helyzet miatt a NATO az EU-nak átadta a békefenntartás parancsnokságát, míg az amerikai csapatok folyamatosan átcsoportosították erőiket a napjainkban fontos szerepet játszó Közel-keleti térségbe.

Témavezető: Dr. habil Héjja István nyá. ezredes

OROSZORSZÁG ÉS A NATO KAPCSOLATAINAK ALAKULÁSA A SZOVJETUNIÓ FELBOMLÁSA UTÁN

*Szerző: Szakács Gergely, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat a Szovjetunió felbomlása és a 2004. szeptemberi oroszországi túszerzés között eltelt időszak folyamatait, és az ebben az időszakban bekövetkezett változásokat és hatásukat vizsgálja.

Idén, a hidegháború vége óta eltelt több mint egy évtized alatt, a NATO történetében immáron második alkalommal ment végbe a Szövetség keleti irányú terjeszkedése. A 2004. március 29-én csatlakozott hét új tagállammal a NATO taglétszáma 19-ről 26-ra emelkedett. Ezen kívül az újonnan csatlakozó államok között megtalálhatjuk a Baltikum államait is, ami azt jelenti, hogy a Szövetség és Oroszország ezentúl szomszédok lesznek. Ezért ebben az új helyzetben mind a NATO, mind pedig Oroszország részéről egy merőben más politika folytatása szükséges. Ahhoz, hogy Európában továbbra is meg tudjuk őrizni a békét, főleg egy olyan korban, amikor a terrorcselekmények sajnálatos módon „mindennapos” eseménnyé váltak, fontosnak tartom, hogy az államok szorosabb kapcsolatokat építsenek ki egymás között. Kiemelt szerepet tölthet be ebben a szituációban az Egyesült Államok, illetve Oroszország és a NATO, mint a terrorizmus elleni harc legfőbb képviselői. Annak megértéséhez, hogy a NATO és Oroszország miként tud közösen fellépni az új kihívásokkal szemben, szükségesnek érzem, hogy a NATO és Oroszország közötti kapcsolatok szorosabbá válásának folyamatát részletesebben is megismerjük.

Témavezető: Ruppert József alezredes, egyetemi adjunktus

FRANCIAORSZÁG HADIIPARA A KÖZÖS EURÓPAI VÉDELMI IPARI EGYÜTTMŰKÖDÉSBEN

Szerző: Tóthi Gábor, biztonság- és védelempolitikai szakon végzett hallgató
ZMNE KLHTK

Az európai történelemben Franciaország fontos és meghatározó szerepet töltött be, ragaszkodott önálló nemzetközi szerepének és a térségben elfoglalt helyének hangsúlyozásához. Nagyhatalmi státusza fenntartásához, területi hódításához és azok megtartásához mindig is rendelkeznie kellett a kor színvonalán álló hadiipari kapacitásokkal. Az idők során a francia haderők és a francia eredetű fegyverek fordultak meg Európa és a világ minden táján. Az ország a kontinens szinte minden konfliktusában részt vett, amelyben a saját ipara által felfegyverzett erői általában jól megállták a helyüket, és a sikeresnek mondható gyarmatosításban is saját fegyvereire támaszkodhatott. A tökélesedő fegyverarzenál és technológia lehetővé tette számára a haditechnikai eszközök egyre szélesebb körben történő exportját. Európában a második világháborút követően, Franciaország kezdeményező szerepet vállalt fel és aktívan részt vett a különböző integrációs törekvésekben. Érdekében állt, hiszen mindkét világháború súlyosan érintette az országot. Döntő szerepet játszott az Európai Közösség és az Észak-atlanti Szerződés Szervezetének kialakításában, ahol erőteljesen védte nemzeti és európai érdekeit. Hadiipara a hidegháború utáni időszakban jelentősen átalakult és megerősödött, azonban ezt a különböző európai együttműködési folyamatoknak köszönhette, melyek a hadiiparba is átgyűrűztek.

A francia hadiipar termékei, és főleg az újonnan gyártottak már európai eszközök. Az elmúlt egy évtizedben bonyolult események zajlottak le kontinensünkön a fegyverkezés és a hadiipar területén. A különböző integrációs és konvergencia folyamatok teljesen átalakították a hadiipart. A folyamatot hazánk sem kerülheti el ezért szükséges, hogy szélesebb körben megismerjük az európai védelmi ipart és lehetőségeit. A témával a hadiipari szakma szempontjából többen foglalkoznak, azonban az együttműködés alapvetően politikai vetületét még egyetemünkön is kevesen ismerik. Dolgozatom célja az európai védelmi ipari együttműködés szervezeteinek bemutatása a kezdeményező és mindenhol jelen lévő Franciaországon keresztül.

Témavezető: Dr. Kaiser Ferenc, egyetemi adjunktus

AZ EGYIK ÚJ BIZTONSÁGI KIHÍVÁS: A KÁBÍTÓSZER

*Szerző: Vágó Iván György, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat témája egy újfajta biztonsági kihívás, mely nem más, mint a kábítószer. A köztudatban a tudatmódosító- és befolyásoló szerek csak egyéni szintű, legfeljebb egészségügyi problémaként szerepelnek. Pedig, a határokon átlépve, szervezett, bűnözési háttérrel, a terrorizmust pénzelve a dolog más-ként fest. Mind az USA, mind az EU és az ENSZ által már régóta napirenden lévő és tárgyalt téma aktualitását az adja, hogy a terrorizmus elleni nemzetközi fellépés okán a kábítószer termelést, kereskedelmet, csempészetet és ezzel párhuzamosan annak fogyasztását is égető problémaként kell, vagy kellene kezelni.

A TDK dolgozat első fejezete részletekbe menően tárgyalja az egyes kábító hatású szerek eredetét, történetét, hatásmechanizmusát és pusztításukat. Nem terjed ki minden létező szerre, a fejezet csak az ismert, vagy a nemzetközi szinten is meghatározó kábítószerre koncentrál (úgyis, mint kokain, heroin, cannabis, és a többi). Jelen rész fontosságát az adja, hogy ezen tények nélkül nehezen lehetne bizonyítani, hogy a fogyasztóvá válás már nem egyéni probléma, hanem társadalmi veszély és az országok közti szoros összefogás és együttműködés nélkül megoldhatatlan probléma, megállíthatatlan folyamat.

A következő rész szól a csempészet történeti háttéréről, a kábítószer termelés, kereskedelem eredeti központjairól, a témában legérzékenyebb országokról. A téma nem csupán földrajzilag van körüljárva, hanem drogfajtákra bontva, ezzel is könnyítendő az átláthatóságot. Szó esik a nemzetközi csempész útvonalokról és ezzel összefüggésben az országok helyi (szociális, kisebbségi és egyéb) viszonyairól, amennyiben e tények befolyással bírnak a kábítószer illegális előállítására, más országokba való juttatására.

A harmadik rész ad közelebbi betekintést a kábítószer elleni nemzetközi fellépésről. Itt szó esik a nemzetközi jogi megegyezésekről, egészen 1912.-től fogva.

Végül, a magyarországi helyzetbe nyújt a dolgozat bepillantást. Felsorolja a lényegesebb tényeket úgy felhasználói, mint bűnüldözői szinten. Nem bocsátkozik prognózisokba, a dolgozat záró fejezete a nemzetközi szint áttekintése után az egyre romló helyzet bemutatása, tényadatokkal való alátámasztása.

Témavezető: Dr. Remek Éva, egyetemi tanársegéd

**BIZTONSÁG ÉS VÉDELEMPOLITIKA II.
TAGOZAT**

KONFLIKTUS, VÁLSÁG ÉS MODERNIZÁCIÓ SAJÁTOS KÖLCSÖNHATÁSA ALBÁNIA FEJLŐDÉSÉBEN

*Szerző: Domján Viktor, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat az Albán Köztársaság 1990-es évek utáni felmerülő politikai, gazdasági és társadalmi problémáival és kérdéseivel foglalkozik. Az Albániával határos területeken élő albánság helyzetének megoldatlansága rendkívüli biztonságpolitikai problémát jelent nemcsak a szomszédos államok, hanem tágabb értelemben az egész Balkán számára.

A Magyar Köztársaság stratégiai környezetének változásai közvetlenül befolyásolják hazánk biztonságát és biztonságpolitikáját. A tanulmány az albán állam stabilizációs folyamatát, annak biztonsági kihívásait vizsgálja, és választ keres a Balkán-félsziget albán népességének politikai, gazdasági és társadalmi fejlődésével kapcsolatos jelenleg is észlelhető feszültség okaira.

A témaválasztás aktualitását a Balkán megoldatlan albán-kérdésére rámutató jelenleg is tapasztalható konfliktusok adják. Albánia történelmének rövid bemutatása után az albán állam külpolitikai törekvéseinek és a környező államokkal fenntartott kétoldalú kapcsolatainak ismertetésére kerül sor. Ugyancsak rövid bemutatásra kerülnek az érintett államok külpolitikai helyzetük, problémáik és jellemző vonásaik tekintetében.

Az albán nemzetgazdaság és a pénzügyi rendszer olyan főbb jellemzőit, és sajátosságait is kiemeli a tanulmány, amelyek befolyásolni fogják az albán biztonságpolitika jövőbeli alakulását és Albánia stabilizációs folyamatának sikerét.

A tanulmány egyik központi kérdése az albán szervezett bűnözés és az albán diaszpóra szerepének, továbbá a jelenlegi status quot módosítani akaró, különböző albán hatalmi elképzelések tisztázása.

Témavezető: Ruppert József alezredes, egyetemi adjunktus

AZ IRAKI VÁLSÁG, ÉS HATÁSA A GLOBÁLIS BIZTONSÁGRA

*Szerző: Forstner Dávid, védelmi igazgatási szak
ZMNE BJKMK*

Dolgozatomban átfogó képet mutatok a jelenlegi iraki válságról és annak a globális biztonságra gyakorolt hatásáról. A konfliktust a lehető legtöbb aspektusból (vallási, etnikai, biztonságpolitikai, történelmi, gazdasági stb.) vizsgálom meg.

Irak alapjában véve egy iszlám ország, ezért a problémakör mélyebb gyökereinek megértéséhez szükséges az iszlám vallás alapos ismerete. Munkám során először röviden bemutatom az iszlám vallás alapjait, forrásait és keletkezését. Az iszlám című fejezetben több szempontból elemzem a síita-szunnita szembenállás okait, meghatározom a dzsihád fogalmát, illetve feltárom az iszlám és a terrorizmus kapcsolatát. Az ország történelmének ismeretét azért tartom fontosnak, mert sok olyan folyamat indult el a múltban, ami a jelenben csapódik le. A történelmi résznél, nagy hangsúlyt fektetek az Öböl-háborúkra.

Dolgozatom harmadik részében a válságot elemzem, feltárom azokat az okokat, amelyek a jelenlegi állapotokhoz vezettek. Mivel az etnikai, vallási, politikai érdekek átgyűrűznek az ország határán, ezért a válságnak a Közel-Keletre gyakorolt hatását is feltárom. A kőolaj az egész térségben, ezen belül Irak életében is, meghatározó szerepet játszik, ezért részletesen bemutatom a „fekete arany” világgazdaságra gyakorolt hatását.

A fejlett világ számára a globális terrorizmus az egyik legnagyobb biztonsági fenyegetés, ami nagyon gyakran a szélsőséges iszlám fundamentalista nézetekkel függ össze. Ezek az extrémista mozgalmak az esetek többségében közel-keleti gyökerekkel rendelkeznek. A Közel-Kelet térsége – túlnépesedése, hatalmas nyersanyagtartalékai, etnikai villongásai és vallási problémái miatt – a későbbiekben a világ egyik markáns válságrégiója marad, így hazánk biztonságpolitikai helyzetének alakulására komoly befolyást fog gyakorolni. Egyáltalán nem lehetetlen, hogy a közeljövőben ismét magyar csapatokat kell a térségbe küldenünk. Ezért úgy vélem, hogy a lehető legszéleskörűbb ismeretekre van szükségünk a régióról, dolgozatommal én is ehhez szeretnék hozzájárulni.

*Témavezető: Dr. Kaiser Ferenc, egyetemi adjunktus
Baráth István alezredes*

FRANCIA KATONAI JELENLÉT AFRIKÁBAN

*Szerző: Galántai Gábor — Hetényi Soma Ambrus, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat témája: Franciaország az Európai Unió egyik meghatározó hatalma, s köztudott, hogy komoly érdekeltségekkel rendelkezik Fekete-Afrikában. A dolgozat áttekinti Párizs térnyerését a kontinensen, a régió országaihoz fűződő kapcsolatainak átalakulását a gyarmati rendszer felbomlásától napjainkig. Természetesen a hangsúlyt napjaink világpolitikailag fontos, a jelen biztonságpolitikai helyzet szempontjából aktuális eseményeire helyezve. Munkánk bemutatja a francia Afrika politika változását, ugyanakkor rámutat Párizs régóta fennálló és szinte változatlan érdekeire, továbbá választ keres Franciaország folyamatos afrikai jelenlétére. A pályamunka emellett új, naprakész biztonságpolitikai ismeretekkel látja el a régió iránt érdeklődő olvasókat, hadtudományi szakembereket. A téma aktualitását mi sem bizonyítja jobban, mint az a jelentős szerepvállalás, amelyet Párizs a jelenleg zajló elefántcsontparti konfliktusban mutat. Munkánk során angol, francia és magyar nyelvű forrásokat dolgoztunk fel a szélesebb szakirodalmi spektrum felvonultatása érdekében.

Témavezető: Dr. Kaiser Ferenc, egyetemi adjunktus

AFRIKA, AZ ELVESZETT KONTINENS

*Szerző: Hetényi Soma Ambrus, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

Napjainkban egyre fontosabb szerepet kap a nyugati világ gondolkodásában, a nyersanyagokban és energiahordozókban bővelkedő Afrika. Mindazonáltal a kontinens meglehetősen instabil, számos kockázati tényező jelenik meg vele kapcsolatban. Elég, ha csak a polgárháborúkra, az AIDS-re, a kaotikus politikai viszonyokra gondolunk. Ezeknek a hatásai akár Európát is elérhetik, mondjuk menekültek vagy járványok formájában, de az Unió gazdasági érdekei is sérülhetnek a fegyveres konfliktusok következtében. Afrikában valószínűleg még számos probléma lesz, s mindenképp lényegesnek tartom, hogy az évszázadunk jelentős béketámogató műveleteiben való részvételhez már most alakítsunk ki egy későbbiekben jól használható, magyar nyelvű információs bázist. 2004. november 16.-án tartott Magyarország Afrika-politikája konferencia egyértelmű következtetése volt, hogy hazánknak bővítenie kell kapcsolatait a szubszaharai övezet országaival, s akár még a szűkös anyagi források ellenére is, de növelni kell például a nagykövetségek számát. A fekete kontinensre irányuló diplomáciai tevékenységet megkönnyítheti a rendszerezett szakirodalom megjelenése és a témában jártas elemzők képzése.

A dolgozat Nigériával, Ruandával és Elefántcsontparttal foglalkozó részeit terjedelmi okokból nem csatoltam a pályamunkához.

Témavezető: Dr. Kaiser Ferenc, egyetemi adjunktus

AZ ÉSZAK-KOREA PROBLÉMAKÖR

*Szerző: Horváth Attila, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

A pályamunka egy olyan témát dolgoz fel, amely – bár nem szerepel folyamatosan a közvélemény figyelmének középpontjában – mégis komoly fenyegetést jelent a globális biztonságra. A dolgozatban az Észak-Koreához kapcsolható biztonsági kihívások kerülnek górcső alá a tudományosság, de nem a teljesség igényével. A szerző igyekezett egy kerek egész, komplex művet alkotni, melyben a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság jelentette fenyegetéseken kívül olvashatunk az ország nemzetközi környezetben játszott szerepéről, belső jellegzetességeiről, történelméről, reformkísérleteiről és azok kezdeti eredményeiről, valamint helyzetének esetenkénti félreértéséről. Mindezek között nyomatékot kapnak az észak-koreai nukleáris fegyverkezéssel és rakéta fejlesztéssel kapcsolatos tények, feltételezések és értékelések, melyek napjaink diplomáciájának különösen aktuális kihívásai. Az írásmű a témakör sokrétűségének megfelelően, egy igényes áttekintést kíván nyújtani az olvasónak, miközben az alapvető összefüggések ismertetésére, ezek logikus kifejtésére és érthetőségre törekszik. A pályázó munkája során a rendelkezésre álló és általa hitelesnek tartott forrásokra támaszkodott.

Témavezető: Dr. Kaiser Ferenc, egyetemi adjunktus

A KURD NEMZETÁLLAM LÉTREJÖTTÉNEK AKADÁLYAI

*Szerző: Nacsá Roland, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat a kurd nép megoldatlan problémáit tárja fel. Jelenleg a kurd a legnagyobb lélekszámú nemzet, amely nem rendelkezik saját állammal. Ennek a problémakörnek számos okát igyekszik körbejárni ez a munka. Az előzmények feltárása a kurd történelem fontosabb eseményeinek bemutatásával kezdődik. Ezt követően a jelentős kurd kisebbséggel bíró országokban zajló politikai és társadalmi jelenségeket vizsgálata következik, amelyek meghatározzák a kurdok mindennapjait és lehetőségeit. Kiemelt helyet kap jogi helyzetük bemutatása és az államalkotó nemzetekhez fűződő viszonyuk jellemzése. Az Irak területén élő kurdok helyzete nagyobb hangsúlyt kapott, mert az itt lejátszódó események döntő hatással vannak az ország és a térség jövőjére nézve. Az itt zajló folyamatok nagyban befolyásolják a környező államok területén élő kurdok politikai és ezen belül függetlenségi törekvéseit is. A Közel- és Közép-Kelet sorsát meghatározó hatalmak újra és újra találkoznak ezzel a megoldatlan kérdéssel, de amíg nem találnak minden fél számára megnyugtató megoldást, a kurd nemzetállam ügye továbbra is fenyegeti a térség biztonságát, ami viszont a globális biztonsági helyzetre is kihat.

Témavezető: Dr. Kaiser Ferenc, egyetemi adjunktus

AFGANISZTÁN NEGYEDSZÁZADOS HÁBORÚJA

*Szerző: Orvos Jenő, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

Afganisztán, ez a hegyes, európai ember számára zord éghajlatú ország negyedszázadon belül két nagyhatalom erőpróbájának a helyszíne volt azon túlmenően, hogy az országot ebben a negyedszázadban folyamatosan polgárháború sújtotta.

Dolgozatomban szeretném értékelni a Szovjetunió 1979-es beavatkozása után megkezdődött háború fő fejlődési szakaszait, a második részben a tálib hatalom felemelkedését igyekszem görcső alá venni, míg a harmadik részben érdemesnek tartottam kitekinteni a még napjainkban is zajló afganisztáni NATO hadműveletekre.

A dolgozat terjedelmének lényeges részét képezi Afganisztán politikai viszonyainak egyik legnagyobb hatású alakítójának, Pakisztánnak a vizsgálata is, hiszen ez az ország a térség geopolitikájának egyik fontos szereplője, illetve mindkét háborúban, valamint a polgárháborúban is fontos szerepet játszott. Igyekszem párhuzamba állítani a két háborút abból a szempontból, hogy hogyan hasznosították a szovjet és afgán tapasztalatokat a nyugati szövetségesek, megpróbálom bemutatni az afgán erők szerepét a két konfliktusban. A második háború, illetve a modern társadalmi és politikai viszonyok értékelését megnehezíti, hogy az események még napjainkban is zajlanak, bár a főbb tapasztalatok már értékelhetők.

Tanulmányaim során kezdett el érdekelni ez a régió, illetve Közép-Ázsia, mely a világ egyik legbizonytalanabb jövőjű térsége. Rengeteg a függő kérdés. Ebben a dolgozatban összefoglalom Afganisztán történetének utóbbi huszonöt évén keresztül a térség problémáit és a megoldásukra tett eddigi, sikertelen kísérleteket.

A dolgozat megírása során megpróbáltam széles szakirodalmi bázisra támaszkodni, melyben nagy segítségemre voltak a magyar nyelvű kiadványokon kívül a különböző angol, illetve német nyelvű katonai és biztonságpolitikai témájú folyóiratok, valamint a világhálón elérhető információk.

Témavezető: Dr. Horváth Csaba alezredes, egyetemi docens

**PANKISZI-VÖLGY, GRÚZIA
(EGY HELYI PROBLÉMA ÉS ANNAK NEMZETKÖZI
VONZATAI)**

*Szerző: Pálinkás Gábor, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

Dolgozatomban egy olyan régiót, és azon belül egy olyan problémakört szeretnék bemutatni, amely nem túl széles körben ismert. A jövőben azonban komoly szerepet tölthet be a világ gazdaságában. A kőolaj – amely ebben a térségben hatalmas mennyiségben megtalálható – napjaink stratégiai fontosságú nyersanyaga. Kitermelésével, azonban egyre nagyobb problémák jelentkeznek. Azok a területek, amelyeken napjainkban a fő nyersanyag kitermelő bázisai találhatóak egyre instabilabbakká válnak. Ezt a problémát mérsékelheti a Kaukázusi régió, amelyről a dolgozatom szól. A világ nagyhatalmainak csöndes, de annál nagyobb jelentőségű vetélkedése zajlik itt, amelynek háttérében természetesen a „fekete arany” áll. Ebben a küzdelemben van fontos szerepe a Grúzia területén található, „hírhedt” Pankiszi-völgynek. Dolgozatomban azt szeretném bemutatni, hogy miként zajlottak itt a világpolitikai fontosságú események, hogyan hatott a konfliktus az ott élő emberek életére, illetve mi lehet a válság megoldása. Munkám során minden rendelkezésre álló és hitelesnek tűnő forrást igyekeztem felhasználni.

Témavezető: Dr. Kaiser Ferenc, egyetemi adjunktus

AZERBAJDZSÁN: ORSZÁGÉRTÉKELES

*Szerző: Somogyi Gergely, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

Azerbajdzsán természeti erőforrásai az országot nem csak a térség, de egyre inkább a világ figyelmének központjába emelik. A hatalmi érdekek ütközőpontjában álló régió etnikai, vallási – ráadásul tektonikai – törésvonalakkal szabdalta. A térségbeli befolyásért való küzdelemben nem csak Oroszország és az Egyesült Államok, de az Európai Unió, Irán, Törökország is beszállt, de Kínát is a környékre csalogatja hatalmas energiaigénye.

Azerbajdzsánban az összes említett konfliktusforrás fellelhető. A Kaszpi-tenger energiatartalékaihoz való hozzáférés vonzóvá teszi az országot az ebben érdekelt hatalmak számára. A Hegyi-Karabah hovatartozásáról szóló viták végére a mai napig nem került pont, így az eltérő etnikumú és vallású népesség élete még jó darabig nem lesz könnyű.

Az EU-taggá válás után Magyarország is osztozik az EU közös kül- és biztonságpolitikájára, illetve új szomszédságpolitikájára megvalósításának feladataiban, és az ország a keleti blokkban eltöltött évek tapasztalataival felvértezve meghatározó lehet e kérdések alakításában. E cél érdekében újra meg kell ismernünk a kaukázusontúli országokat, melyek közül a dolgotat Azerbajdzsán bemutatására vállalkozik.

Témavezető: Forgács Balázs, egyetemi tanársegéd

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE BIZTONSÁGPOLITIKAI ÉRTÉKELÉSE

*Szerző: Veigli Zsófia, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

Dolgozatom témaválasztását helyi kötődésem mellett az indokolja, hogy bizonyos területi egységek vizsgálatát a nemzeti biztonság vizsgálata mellett fontos biztonságpolitikai célnak tartok.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyének földrajzi fekvéséből adódóan igen fontos szerepe van a magyarországi biztonság- és védelempolitikájában.

A dolgozatom öt részből áll, melyben bemutatom

- a megye általános jellemzőit,
- a megyei szintű védelmi szerveket,
- a régió biztonsági fenyegetéseit, kihívásait,
- a biztonság megteremtése érdekében tanúsított tevékenységet a védelmi szervezetek részéről,
- kettő kritikus biztonsági helyzetet, és a védelmi szervezetek katasztrófavédelmi tevékenységét ezeken keresztül.

A régió biztonsági kihívásainak nagy része a keleti határ-menti fekvéséből, és három országgal való közös határszakaszából adódik. A védelmi szervezetek eredményes munkája a régióban ezért kiemelkedően fontos az egész ország biztonságpolitikai szempontjából is.

A katasztrófavédelmi helyzetek bekövetkezése a régióban a Felső-Tisza sajátos természetéhez köthetőek, az évről évre bekövetkezett árvizek, és az utóbbi évek környezet szennyezései fontos események a megyei és az országos katasztrófavédelem szempontjából.

Mindkét típusú kihívás megoldásában fontos a megyei, országos és nemzetközi szintű összefogás.

A tanulmány elkészítése során elsődleges forrásaim a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés részére készített elemzések, beszámolók, tájékoztató dokumentumok.

Témavezető: Ruppert József alezredes, egyetemi adjunktus

**CIVIL – KATONAI KAPCSOLATOK
TAGOZAT**

A CIPRUSI VÁLSÁG, ÉS A MEGOLDÁSÁBAN RÉSZTVEVŐ CIVIL–KATONAI EGYÜTTMŰKÖDÉS

*Szerző: Balázs András Zsolt, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

Egy olyan korlátozott politikai és gazdasági erővel rendelkező országnak, mint hazánk, fontos lenne, hogy a Magyar Honvédség a világszerte létező konfliktusok civil- katonai műveleteiben vállaljon nagyobb szerepet. Egyik ilyen létező konfliktus a ciprusi, ahol az 1960-ban elnyert függetlenséget követően azonnal felszínre került a szigeten élő két etnikum, a görög és a török közti ellentét.

A ciprusi békefenntartó műveletben résztvevő magyar katonák tiszteletet vívnak ki széleskörű tudásukkal, szorgalmukkal és fegyelmükkel. Amennyiben a civil-katonai műveletekben vennének részt, úgy egész más dimenziókban érnék el sikereiket. Ezen felül olyan tapasztalatokat szereznének, melyekkel hozzájárulnának a Magyar Honvédség válságreagáló képességének növekedéséhez, valamint a magyar kül- és biztonságpolitika céljainak megvalósulásához. Növelnék azok mozgásterét, amikor magyar szempontból kényes etnikai feszültségek rendezésében veszünk részt.

A Civil- katonai együttműködés területén szerzett tapasztalat minden formája fontos, hiszen egy olyan területről beszélünk, ami pár évvel ezelőtt még egyáltalán nem létezett a Magyar Honvédségben. A Magyar Honvédség CIMIC képességeinek növelése jól illeszkedik ahhoz a jövőbeli elképzeléshez, miszerint Magyarország a válságreagáló műveletek során a speciális erőkkel való támogatásra helyezi a hangsúlyt, melyeknek részei lehetnek a CIMIC erők is.

Témavezető: Kolossa Sándor alezredes, egyetemi adjunktus

A CIMIC TEVÉKENYSÉG ÉS TAPASZTALATAI AZ ISAF-III. MISSZIÓBAN

*Szerző: Dr. Böröndi Gábor, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

A mű alapvetően az afganisztáni ISAF-III. (angolul International Security Assistance Force-ISAF, magyar megfelelője Nemzetközi Biztonsági és Közreműködő Erők) művelet 2003. februárjától az év augusztusáig terjedő időszakában végzett CIMIC (civil-katonai együttműködés) tevékenység rendszerét és annak tapasztalatait kívánja feldolgozni.

Be kívánja mutatni, hogy a világ válságkezelő műveleteiben milyen fontos szerepet játszik a CIMIC, milyen lehetőségei vannak a XXI. században egy többnemzetiségű erők parancsnokának arra, hogy a műveleti területen elfogadtassa tevékenységét a helyi lakosság körében.

A fentiek tükrében egy figyelemfelhívásnak is tekinthető a Magyar Honvédség irányába, hogy ezt a képességet a prágai csúcson felvállaltuk, illeszkedve abba a szövetségi törekvésbe, hogy a nemzetek „specializálódjanak”. A kialakított CIMIC intézményrendszerünkre támaszkodva javasolt „panel-szerűen” az ISAF CIMIC feladatrendszerében részt venni, nemcsak törzstisztekkel, hanem végrehajtó állománnyal is.

Ehhez kíván egy kis „adalékot” biztosítani ez a pályamunka.

Témavezető: Kolossa Sándor alezredes, egyetemi adjunktus

CIVIL–KATONAI EGYÜTTMŰKÖDÉS: KIHÍVÁSOK ÉS ESÉLYEK AFGANISZTÁNBAN

*Szerző: Csorba Katalin, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

Pályamunkám témája az afganisztáni (had)színtér jellemzőinek számbavétele és elemzése a civil-katonai együttműködés feladatainak szempontjából.

A mai Afganisztán területe időről időre fontos szerepet játszott az ázsiai kontinens életében, és a történelem során többször az angolszász – szovjet-orosz érdekeltek kereszttüzébe került. Ennek hatásaként, valamint a térség vallási, etnikai és kulturális adottságainak termékeként sajátos viszonyok jellemzik az országot.

2001. szeptember 11- e után Afganisztán hamarosan potenciális célponttá vált, mint Oszama bin Laden és az általa irányított terrorszervezet, az Al-Kaida feltételezett búvóhelye. A több szempontból is előnytelen helyzetű államban nemzetközi katonai intervencióval sikerült ugyan megbuktatni a bin Ladent is támogató, diktatórikus tálib vezetést, azonban az ott élők és a menekültek számára máig nem sikerült elfogadható életfeltételeket teremteni.

Az újjáépítésben és a helyreállításban elsődleges szerepet kap a civil-katonai együttműködés, hiszen a béke és biztonság megteremtésében résztvevő katonai erőkkel együtt a világ számos országából érkező civil szervezet tevékenykedik az „élhető Afganisztán” felépítése érdekében. Az erőfeszítések eredményessége legnagyobb mértékben a civil lakosság hozzáállásán múlik, amelynek pozitív irányba történő elmozdítására csak akkor van esély, ha a területen tevékenykedő erők messzemenően figyelembe veszik az ott megghonosodott szokásokat, értékrendet és korlátokat.

Kutatásom során az írott szakirodalom mellett az afganisztáni műveletekben résztvevő magyar és külföldi katonák tapasztalatait is felhasználtam.

Témavezető: Kolossa Sándor alezredes, egyetemi adjunktus

A CIMIC MŰVELETEK LOGISZTIKAI TÁMOGATÁSA VÁLSÁGKEZELŐ HADMŰVELETEK SORÁN

*Szerző: Enyedi Lajos, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat alapverően a CIMIC (civil-katonai együttműködés) és a logisztikán belüli ellátási ágak sajátos kapcsolatrendszerét próbálja bemutatni. Mindkét terület meglehetősen sajátos szabályok és lehetőségek alapján működik, ezért a két szolgálat kiadott, illetve tervezett doktrínáiban foglaltakon alapul a mű.

A honvédség minden szolgálata a saját területének tevékenységét tartja a legfontosabbnak. A két feldolgozott terület pontosan a háttérrel biztosító szolgálatok közé tartozik. Minden terület egyformán fontos. Mindnyájan egymásra utaltak és csakis közösen, egymást segítve, együttműködve tudnak a közös cél érdekében tevékenykedni. Azt kívánja bemutatni a dolgozat, hogy a válságkezelő műveletekben milyen fontos szerepet játszik a CIMIC, amely meglehetősen gyerekcipőben járó, új tevékenység és milyen lehetőségei vannak a művelési területen a logisztikai tevékenység segítségével, előkészítésében. Abban, hogy elfogadtassa a műveletben résztvevők tevékenységét a helyi lakosság körében, akár munkalehetőséget is biztosítva részükre.

Kihasználva a helyi beszerzési lehetőségeket, hogyan lehet költségkímélő megoldásokat találni a logisztika működtetéséhez. Ezt követően pedig hogyan kapja meg azt a logisztikai támogatást, mely a saját sikeres működéséhez is szükséges. Egyben történik mindez annak érdekében is, hogy a logisztikai szolgálatok végezhesék feladataikat, melyek a személyi állomány teljes körű ellátását szolgálják.

A fent leírtak figyelembevételével lehetne elkerülni olyan visszasságokat, hogy törvényi és egyéb szabályozói gátakba ütközzenek alapvető, a válságkezeléshez szorosan kapcsolódó, vagy annak érdekében végrehajtandó feladatok.

Ehhez kíván hozzájárulni ez a pályamunka.

Témavezető: Kolossa Sándor alezredes, egyetemi adjunktus

GYAKORLATOK TERVEZÉSE A CIVIL–KATONAI MŰVELETEKBEN (CIMIC) RÉSZTVEVŐ ALEGYSÉGEK SZÁMÁRA KÖLTSÉG ÉS IDŐHATÉKONYSÁG FIGYELEMBEVÉTELÉVEL

*Szerző: Örley György, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

Hétköznapi feladataink részeként gyakorlatokat hajtunk végre azért, hogy felkészüljünk katonai feladataink végrehajtására. A felkészülési folyamatok részeként a civil-katonai feladatok végrehajtására is fel kell készülni. Ezeket pedig célszerű összehangolni a gyakorlattervezés folyamataival, a hadműveleti tervezéssel, hiszen már itt figyelemmel kell követni, hogy mi a parancsnok szándéka, milyen cselekvési vázlatok lehetségesek, és azokat milyen környezetben kell végrehajtani.

A civil-katonai műveletekre készülve a végrehajtandó gyakorlatokról beszélünk, akkor elmondhatjuk, hogy több féle lehet a tervezett gyakorlat jellegétől, típusától függően. Így lehet például nemzeti vagy nemzetközi (NATO, NATO/PPF, multilaterális), számítógéppel támogatott, parancsnoki és törzsvezetési, felkészülési szeminárium.

A gyakorlatok és felkészítési rendezvények sokfélesége lehetőséget ad arra, hogy olyan felkészítési rendezvényt illetve gyakorlatot állítsunk össze a CIMIC alegység (központ) részére, amely a lehető legkisebb mértékű extra terhet ró a központi szervekre, költségekre, túlóra illetve gyakorlat elszámolásra.

Ha a költséghatékonyságot és időtakarékoságot tartjuk kiemelt tényezőnek a gyakorlat tervezése és végrehajtása során, akkor leszűkül a végrehajtható gyakorlatok tárháza, hiszen már nem beszélhetünk arról, hogy nagymennyiségű technikát illetve nagy létszámú alegységeket mozgatunk meg, folyamatosan huzamosabb időn keresztül.

Ennek a gyakorlatnak tehát a következő alapadatokat és jellegzetességet célszerű magában hordoznia: nemzetközi gyakorlatokban és tervezési folyamatokban jártas állomány bevonása az előkészítési és tervezési folyamat során; meglévő, előre kidolgozott hadműveleti forgatókönyvek használata; közléslisták kidolgozása több változatban; kis létszámú gyakorlatirányítás és alájátszó csoport alkalmazása; számítógépes támogatás; korlátozott idejű végrehajtás.

Témavezető: Kolossa Sándor alezredes, egyetemi adjunktus

A CIVIL–KATONAI EGYÜTTMŰKÖDÉS (CIMIC) LEHETŐSÉGEI A HÁBORÚS MŰVELETEKBEN

*Szerző: Polyák András, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

A történelem, az elmúlt idők katonai cselekményei, történései, a világ megváltozott biztonságpolitikai környezetének vonatkozásában kiemelt jelentőséget kell tulajdonítani azoknak a műveleteknek, melyek a szövetségeseknek a NATO 5. cikkely szerinti feladataik végrehajtásakor jelentkeznek.

A civil-katonai műveletek a modern szárazföldi hadviselés integráns részét képezik. A parancsnokoknak valamennyi harctevékenységre be kell integrálniuk a civil-katonai műveleteket. Az ilyen műveleteket felhasználhatják a polgári lakosság és a civil szervezetek befolyásolására, ellenőrzésére és tevékenységük hatékonyságának növelésére. A civil-katonai műveletek a harci támogató műveletek és a megfelelő civil szervezetekkel folytatott kapcsolattartástól és koordinációtól a helyi tisztviselőknek és a polgári lakosságnak nyújtott segítségig és támogatásig terjednek.

A sikeres műveletekhez szükséges civil-katonai együttműködés hatásköre és az így gyakorolt ellenőrzés foka összhangban kell, hogy legyen a nemzetközi jogi normákkal és saját nemzetünk által ratifikált nemzetközi szerződésekkel.

Témavezető: Kolossa Sándor alezredes, egyetemi adjunktus

LÉLEKTANI MŰVELETEK ALAPJAI, JELENTŐSÉGE A JUGOSZLÁVIAI- ÉS IRAKI MŰVELETEKBEN

*Szerző: Serege Gábor, haditechnikai menedzser szakon végzett hallgató
ZMNE BJKMK*

Dolgozatom első részében indoklom a témafelvetésem időszerűségét, hiszen a Magyar Honvédség számára napjainkra vált sürgetővé a haditechnikai forradalom, első szakaszából-, és a NATO tagságunkból adódó követelmények magas fokú teljesítése. A gazdasági és társadalmi változások indokoltá teszik az új katonai eljárások, módszerek, fogalomrendszerek feltérképezését, rendszeresítését a hadművészetünkben.

Rövid áttekintést szeretnék nyújtani „őseink” katonai gondolkodásából és ezáltal meg szeretném világítani az olvasó számára azt a tényt, hogy – bár nem létezett ilyen konkrét megfogalmazása –, a lélektani műveletek alkalmazása szinte egyidős az emberiség kialakulásával. Fontosságát, jelentőségét a történelem bármely időszakában megtalálhatjuk. A Magyarország katonai vezetősége az elmúlt ötven év során nem tulajdonított különösebb jelentőséget az ilyen jellegű műveleteknek. A történelem azonban ismétli önmagát, így amit eddig elmulasztottunk azt a képességet most ki kell építenünk.

A továbbiakban tömören, csak a lényeges elemeket kiemelve szeretném bemutatni a lélektani műveletek fogalmát, célját, eszközrendszerét illetve rá szeretnék világítani az alkalmazott, már jól bevált-, illetve a jövőben kifejlesztendő módszerekre, esetleges technikai berendezésekre.

Dolgozatom egyik leglényegesebb fejezetének tartom a Jugoszláviai- és az Iraki műveletekben alkalmazott módszerek, és az ebből levonható következtetések bemutatását.

A tudományos munka összegző és egyben befejező részében szeretném összefoglalni a lélektani hadviselés jelenlegi helyzetét a NATO tagországokban, és kiemelni ismételten a lélektani műveletek területén található hiányosságokat, ezzel is felhívni az olvasó figyelmét a változtatások időszerűségére.

Témavezető: Kolossa Sándor alezredes, egyetemi adjunktus

TERV A CIMIC KÖZPONT SZÁMÍTÓGÉPES HÁLÓZATÁRA

*Szerző: Takács Péter, haditechnikai menedzser szakon végzett hallgató
ZMNE BJKMK*

Dolgozatomban a még 2003-ban megalakult CIMIC (Civil-Katonai Együttműködő) Központ számítógépes hálózatára készítettem egy változatot, ami mára már átalakult, nevet cserélt, de mivel általános tervezői szempontok alapján készítettem a tervet, irányadásnak még ma is megállja a helyét.

A dolgozat első részében általános, tényezőket vizsgáltam meg, amelyek hatással lehetnek a századra, annak számítógépes hálózatára.

A második részben technikai megoldásokat, szükséges eszközöket, tényezőket vizsgáltam, amik befolyással lehetnek a konkrét számítógépes hálózat kialakítására.

A dolgozat harmadik felében, az első két fejezetet összefoglalva, a CIMIC 2003-as szervezetét alapul véve egy közelítő tervet készítettem annak számítógépes hálózatára.

Témavezető: Kolossa Sándor alezredes, egyetemi adjunktus

A POLGÁRI–KATONAI EGYÜTTMŰKÖDÉS ÉS A POLGÁRI VESZÉLYHELYZETI TERVEZÉS KAPCSOLATRENDSZERE

*Szerző: Vigh Nóra, védelmi igazgatási szakon végzett hallgató
ZMNE BJKMK*

Dolgozatomban a Polgári Veszélyhelyzeti Tervezés és a polgári-katonai együttműködés kapcsolatával foglalkozom. Ezen terület irodalma rendkívül szűkös, ezért fontosnak tartom egy összefoglaló jellegű munka elkészítését. Kutatómunkámmal fel kívánom hívni a figyelmet a két terület fontosságára és kapcsolódási pontjaira. Dolgozatom témájának aktualitása az Euro-atlanti integrációból fakadó következmények ismeretében kétségbevonhatatlan, hiszen 1998 óta nem telt el év, hogy ne történt volna, az ország lakosságának egy jelentős részét veszélyeztető katasztrófhelyzet, nemzetközi segítségnyújtási feladat, vagy más veszélyhelyzet-kezelés.

Az első részben a Polgári Veszélyhelyzeti Tervezés történeti kialakulását és a 2001. szeptember 11-ei események hatására bekövetkezett változásokat vázoló fel.

A második részben a CIMIC válságreakáló műveletekkel kapcsolatos feladatait és a polgári veszélyhelyzeti tervezéssel való kapcsolatát elemzem.

A harmadik fejezet részletesen foglalkozik a NATO Polgári Veszélyhelyzeti Tervezésével. Ebben a fejezetben már a NATO és az Európai Unió kapcsolata is utalok, amit a következő fejezetben bontok ki részleteiben. Az Európai Unió kapcsán már előrevetítem a csatlakozásunkkal beálló változásokat is.

Külön fejezetben foglalkozom a magyar polgári veszélyhelyzeti tervezés intézményi struktúrájával és feladataival is.

Mindezen tapasztalatok összegzéseként felvázolom egy lehetséges válságkezelési központ és a hozzá kapcsolódó közigazgatási szintek tagolódását hazánkban.

Témavezető: Kolossa Sándor alezredes, egyetemi adjunktus

**FEGYVERNEMEK HARCÁSZATA,
NEM HÁBORÚS KATONAI MŰVELETEK
TAGOZAT**

PZL W-3 „SOKÓL” „EGY HELIKOPTER – SOK KÉPESSÉG”

*Szerző: Andrzejewski Łukasz, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

Ebben a dolgozatban egy helikoptert szeretnék bemutatni, amelynek neve PZL W-3 „Sokól”.

A nem hosszú, de remélem mindenki számára érdekes pályamunkában röviden szólok a katonai és polgári felhasználású helikopterek születéséről és történetéről.

Természetesen a helikopterek különböző változatait egy ilyen dolgozatban keretében ismertetni egyenlő a lehetetlennel, a legfontosabbakat azonban, amelyeket a hadseregben és a civilszférában egyaránt alkalmaznak, megpróbálom bemutatni.

A PZL W-3 „Sokól” helikopter képességeit jól szemlélteti egy, a dolgozatban található táblázat, egy másik pedig ezen túlmenően a fegyverzetről is fontos és precíz információkat nyújt.

Azt hiszem, az a tény, hogy magam is helikopterpilóta vagyok, segít mindenkinek az elmondottak jobb megértésében, hiszen a dolgozat információi nem elsősorban könyvből, hanem saját gyakorlatomból származnak.

Témavezető: Koháry István alezredes, egyetemi tanársegéd

KIKÉPZÉSI KÉRDÉSEK A GRIPEN HARCÁSZATI REPÜLŐGÉPNEK A MAGYAR LÉGIERŐBE VALÓ INTEGRÁLÁSA KAPCSÁN

**(TRAINING ISSUES RELATED TO THE INTEGRATION OF
THE GRIPEN AIRCRAFT INTO HUNGARIAN AIR FORCE)**

*Szerző: Gárdus Tibor, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat alaptémája a vadászpilóta kiképzés. A szerző 1985 óta a Magyar Légierő vadászpilótája, ahol tanúja lehetett a szovjet érának, a 90-es évek átmeneti időszakának, valamint átélte a NATO integráció nehézségeit is, 1999-től napjainkig.

A Magyar kormány 2001-ben döntést hozott a Gripen típusú svéd vadászgépek bérletéről és rendszerbeállításáról. A szerző szerint ezen döntésnek mérföldkönek kell lennie a Magyar Légierő vadászpilóta képzésében, amely alapvetően még mindig a szovjet érából örökölt kiképzési rendszeren alapszik. Amennyiben a Magyar Légierő nem váltja fel a régi szovjet stílusú kiképzési rendszert egy teljesen új, NATO alapokon nyugvó kiképzési rendszerrel, lehetetlenné válik a Magyar Légierő teljes NATO integrációja, és a Magyar Légierő képtelen lesz megfelelni a jövő kihívásainak.

A dolgozat bemutatja a nyugati és szovjet vadászpilóta harcászati és kiképzési közötti alapvető elvi különbségeket, amelyek fő forrásai az új repülőgép rendszerbeállításával, és a NATO integrációval összefüggő problémáknak. A következő fejezet leírja a jelenlegi Magyar harcászati repülőgép kiképzési problémáit, a 80-as évektől, a 90-es évek átmeneti időszakán át az 1999-től kezdődő NATO integrációs évek jelenleg is élő problémáit. Aztán az új repülőgép forradalmian új tulajdonságainak, és azok lehetséges hatásainak bemutatása következik. A következő rész néhány ország nyugati stílusú repülőgép kiképzésére mutat be példákat, amelyet a szerző következtetései és javaslatai követnek, melyek lényegi elemei a következők:

- repülőgép-vezető képzés angol anyanyelvű NATO országban
- a szovjet típusú dokumentumok, harcászati utasítások mielőbbi lecserélése NATO elvekre épülő, új utasításokkal
- életszerű, modern harcászati kiképzési rendszer kidolgozása, bevezetése.

Témavezető: Dr. Lükő Dénes okl. mk. alezredes, egyetemi docens

A LÉGI UTÁNTÖLTÉS MŰVELETÉNEK DOKTRINÁLIS FELFOGÁSA (ELEMZÉS A KURRENS SZÖVETSÉGI-, ÉS NEMZETI DOKTRINÁLIS IRODALOM ALAPJÁN)

*Szerző: Lőrinczy Szabolcs, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozatom célja: a Magyar Légierőben 2006. évben hadrendbe álló Gripen típusú harcászati repülőgép, amely nem csak a Magyar Köztársaság légterének védelmére alkalmas, de szerepet kaphat a Szövetség válságreagáló műveleteiben is. Ezért a repülőgép fel van szerelve légi utántöltő berendezéssel, így a repülőgép alkalmas e feladat végrehajtására. Ezzel szemben a szakember gárda (vadász-irányító és hajózó személyzet) a hazai és külföldi képzések ellenére nem kiképzett erre a feladatra. Igaz, eddig nem is volt ilyen feladatra alkalmas repülőgépe a Magyar Légierőnek. Ismereteim szerint még nem jelent meg egy összefoglalt, nem csak doktrinális, de a feladatot magát taglaló tanulmány e témában. Ezért vállalkoztam a NATO-ban alkalmazott légi utántöltési (Air to Air Refueling – AAR) technikák és eljárások bemutatására.

Az első fejezet bemutatja, hol is helyezkedik a légi utántöltés a NATO és általában a légi hadműveletek egységében.

A második fejezet bemutatja a légi utántöltő műveletek előnyeit, hátrányait, valamint azt, hogy mit is tartalmaz maga a légi utántöltés. Ebben a fejezetben kitérek a légi utántöltő műveletek tervezési szempontjaira is, valamint ez a fejezet tartalmazza a tulajdonképpeni feladat végrehajtást. Itt a légtér felépítésétől a műveletben részt vevő repülőgépeken – szerepeken át a különböző légi utántöltő manőverek leírása található és a vészhelyzeti, valamint a nem szabvány manőverek kerültek leírásra.

A harmadik fejezet tartalma egyrészt az elengedhetetlen rádió kommunikáció, valamint az egyes országokban hadrendben álló légi utántöltő repülőgépek ismertetése.

A befejezés röviden összegzi a légi utántöltés szerepét és fontosságát, hisz egy előre mutató fejlődés eredményeképp nem csak a repülő technikát, de a biztosító állomány tudásszintjét is emelni kell.

Témavezető: Dr. Kranjc Zoltán mk. alezredes, egyetemi adjunktus

REPÜLÉS AZ ALBATROSZ UTÁN

Szerző: Molnár Gyula, katonai vezető szak

ZMNE KLHTK

A szerző a dolgozatában elemzi azt a helyzetet, hogy mi fog történni, amikor a most még a Magyar Légierőben alkalmazott L-39 Albatrosz és MiG-29 sugárhajtású repülőgépek működtetése, üzemeltetése 2009-ben befejeződik, és nem marad más sugárhajtású repülőgép, csak a Gripen.

A vizsgálat arra irányult, hogy bizonyítsa egy ún. „kis (sugárhajtású) gép” szükségességét, amit gazdaságossági-, pilótaképzési-, kiképzési és harcászati érvekkel támaszt alá. A dolgozat áttekinti a sugárhajtóműves kiképző-repülőgépek alkalmazásának nemzetközi tapasztalatait, és ezzel áttekinti a Magyar Légierő számára esetleg számításba vehető főbb típusokat is.

Végezetül levonja a konklúziót, és megállapítja, hogy a két legfőbb ok (az előképzés szükségessége és a gazdaságosság) külön-külön is elég lenne az Albatroszok pótlásának átgondolására, felülvizsgálatára, de együtt szinte hibának tüntetik fel a Gripenek egyedüli, kiegészítő típus nélküli használatát!

Témavezető: Dr. Kranjc Zoltán mk. alezredes, egyetemi adjunktus

A LÉGIERŐ HADMŰVELETI KÖZPONT SZEREPE A NATO INTEGRÁLT LÉGVÉDELMI RENDSZERÉBEN (NATINADS)

*Szerző: Nagy Péter, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat célja a Magyar Honvédség légierő haderőnemnél kialakított Légvédelmi Hadművelési Központ szerepének bemutatása, a funkcionális feladatkörök leírása, illetve a szervezet elhelyezése a NATO integrált légvédelmi rendszerében (NATINADS-ban).

Az első fejezet az Észak-atlanti Szerződés teljes tartalmát mutatja be.

A második fejezet a NATO európai vezetési struktúráját szemlélteti. Leírja a jövőben bevezetésre tervezett ACCS program változatát.

A harmadik fejezet a Légierő Parancsnokság szervezeti felépítését szemlélteti. Bemutatja a parancsnokság alárendeltetésébe tartozó egységeket, illetve a Hadművelési Központ szervezetét.

A negyedik fejezet a CAOC – Combined Air Operations Center – Egyesített Légi Hadművelési Központ funkcionális kötelmeit mutatja be. Részletesen elemzi a szervezethez tartozó részlegek feladatköreit, felelősségeit.

Az ötödik fejezet a Légierő Hadművelési Központ feladatrendszerét mutatja be béke- és minősített időszakban, illetve a parancsnokság hoz tartozó főnökségek feladatait elemzi.

A hatodik fejezet részletezi a Hadművelési Központ szervezeti felépítését, az egyes részlegek feladatkörét, funkcionális kötelmeit. Ízelítőt ad az ICC – automatizált vezetési rendszer alkalmazásának lehetőségeiből.

A hetedik fejezet a NATO-ban alkalmazott hadművelési terveket, illetve parancsokat mutatja be, a mellékletekben a NATO szabványoknak megfelelő formában és leírásban.

A befejezés röviden összegzi a Légierő Hadművelési Központ képességeit, helyét, szerepét a NATO integrált légvédelmi rendszerében, illetve felvázolja a jövőben előttünk álló feladatok rendszerét.

Témavezető: Dr. Lükő Dénes okl. mk. alezredes, egyetemi docens

AZ ICC – AUTOMATIZÁLT VEZETÉSI ÉS IRÁNYÍTÁSI RENDSZER ALKALMAZÁSA A MAGYAR HONVÉDSÉG LÉGIERŐ HADERŐNEMNÉL

*Szerző: Nagy Péter, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat célja a NATO-ban alkalmazott ICC – Integrated Command and Control – Automatizált vezetési és irányítási rendszer – képességeinek, az általa végrehajtható feladatrendszerek bemutatása, valamint a rendszer működtetéséhez szükséges szakembergárda kialakításának és kiképzésének lehetséges elgondolásának leírása.

Az első fejezet bemutatja az ICC rendszer kifejlesztésének szükségességét, történelmi háttérét, alkalmazásának fázisait. Rámutat a rendszer C3I képességeire, az adatáramlás útjára, valamint a CAOC szintű alkalmazás fontosságára.

A második fejezet részletesen foglalkozik az ICC rendszer által megoldható feladatrendszerekkel, különös tekintettel a folyó műveletek megfigyelésére és ellenőrzésére, valamint a légi hadműveletek tervezési folyamatát mutatja be, fő hangsúlyt fektetve az ATO – Air Tasking Order – Légi Harcparancs megalkotására.

A harmadik fejezet bemutatja az ICC rendszer 2004. őszi kiépítettségét a Magyar Honvédség légierő haderőnemnél, illetve a társhaderőnemek vezetési szintjén.

A negyedik fejezet a szakembergárda kiképzésének egyik lehetséges változatát mutatja be. Állománytáblában rögzített beosztásokra kinevezett szakemberek alap-, illetve továbbképzésének lehetséges irányait taglalja.

A befejezés röviden összegzi az ICC rendszer képességeit, helyét, szerepét, a szakembergárda szükségességét.

*Témavezető: Dr. Lükő Dénes okl. mk. alezredes, egyetemi docens
Sági János vezérőrnagy*

HADITECHNIKA ÉS HADITECHNIKA TÖRTÉNET TAGOZAT

A MESSERSCHMITT BF-109-ES REPÜLŐGÉPEK MAGYARORSZÁGI GYÁRTÁSA

*Szerző: Barkóczy József Miklós, védelmi igazgatási szak
ZMNE BJKMK*

Dolgozatomban bemutatom az említett repülőgéptípus magyarországi gyártásának történetét, kezdve a magyar repüléstől, a második világháború végéig.

Az első rész a tervezőről és gyártóról szól, a további részekben, pedig a repülőgéptípus modifikációit mutatom be a gyártás folyamatában.

Megemlítem a repülőgépek műszaki paramétereit, felépítését.

A befejezésben, pedig a magyar repülőgépgyártás történetét, okait mutatom be.

Témavezető: Kolossa Sándor alezredes, egyetemi adjunktus

A LÉGIDESZANT CSAPATOK HARCJÁRMŰVEINEK ÉS FEGYVERZETÉNEK HADITECHNIKA TÖRTÉNETI ÁTTEKINTÉSE

*Szerző: Hegedűs Ernő, haditechnikai menedzser szakon végzett hallgató
ZMNE BJKMK*

A dolgozat a légideszant csapatok haditechnikai eszközeinek fejlődését vizsgálja a kezdetektől napjainkig. A dolgozat a légideszant csapatok haditechnikai eszközeinek általános bemutatását követően a haditechnikai eszközök alkalmazásának vizsgálatát végzi el egy konkrét hadtörténeti példán keresztül. Ezután következtetések levonására kerül sor az elemzett hadtörténeti példa haditechnikai tapasztalatai alapján. A következtetések alapján került meghatározásra néhány releváns haditechnikai eszközcsoport, amely kulcsszerepet játszik a légideszant csapatok harcában. A dolgozat a továbbiakban az egyik ilyen releváns haditechnikai eszközcsoport fejlődését ismerteti napjainkig. Végül következtetések levonása, összegzés, ajánlások megfogalmazása zárja a dolgozatot. A dolgozat összegzett következtetése a vizsgált országok légideszant csapatainak a második világháború végéig elvégzett átfogó haditechnikai vizsgálata alapján, hogy mindenütt felismerték a légideszant alakulatok legalább részleges gépesítésének fontosságát, az alakulatok nehézfegyverzettel felszerelésének, és a nehéztechnika szállításához nélkülözhetetlen nagy kapacitású légi szállítórepülőgépekkel történő ellátásának szükségességét. A konkrét hadtörténeti példaként feldolgozott hadművelet haditechnikai összegzése rávilágított a könnyű légideszant harckocsik, a megfelelő harcászati paraméterekkel rendelkező támogató repülőgépek és a nehéz haditechnikai eszközök szállítására képes vitorlázógépek döntő fontosságára. A légideszant csapatok harcjárműveinek második világháború után fejlődésének vizsgálata kimutatta, hogy ezek az eszközök dinamikusan fejlődtek és a korszerű harci helikopterekkel együttműködésben alkalmazva tovább növelhetik a légideszant csapatok harcászati képességeit. Mindezek alapján kijelenthető, hogy a légideszant csapatok haditechnikai eszközeinek fejlesztése három területen indokolt: egyrészt a páncélozott harcjárművek, könnyű harckocsik, önjáró tűzérségi eszközök, másrészt a nehéz haditechnikai eszközök szállítására alkalmas helikopterek, végül a légideszantok harcának támogatására alkalmas magas haditechnikai színvonalon álló harci helikopterek területén.

Témavezető: Dr. Turcsányi Károly nyá. mk. ezredes, egyetemi tanár

A TV3-117 HAJTÓMŰ TÜZELŐANYAG-RENDSZERÉNEK BEMUTATÁSA ÉS MODELLEZÉSE A SZÁMÍTÓGÉPEN MULTIMÉDIA SEGÍTSÉGÉVEL

*Szerző: Hubert Róbert — Pári Dezső, gépészmérnök szak
ZMNE BJKMK RMI*

Az általunk készített multimédiás oktatási tansegédlet a Mi-17 és a Mi-24 helikopterek különböző változatainak alkalmazott TV3-117 hajtómű tüzelőanyag-rendszerének megismeréséhez és könnyű áttekinthetőségéhez nyújt segítséget.

A repülő mérnöki szakirányon eddig nagyobb óraszám állt rendelkezésre, mind a gyakorlati, mind az elméleti foglalkozásokból. A szakma alapjainak kellő elsajátításához és a tananyag megértéséhez azonban oktatási segédletekre van szükség, amelyek megvalósításában nagy szerepet kap a multimédia. A négyéves főiskolai tiszti képzés alatt a hallgatók későn kerülnek, és keveset tartózkodnak a repülőműszaki technika közelében. Ezen oktatási segédlet révén lehetőség nyílik a tüzelőanyag-rendszer működésének, felépítésének és szerkezetének részletes megismerésére.

Ez a multimédiás bemutató nemcsak nappali-, levelező- és távoktatásban részt vevőknek nyújt nagy segítséget, hanem a hivatásos állományban lévő tisztek és tiszthelyettesek képzéseiben is.

Az elkészített pályamunka tárgyalja a TV3-117 hajtómű tüzelőanyag-rendszerének fő részeit: az alacsony nyomású rendszert, a főkontúr rendszert, a kompresszor turbinája előtti gázhőmérséklet határoló rendszert, a szabadturbinára védőrendszert, a túlfolyórendszert, a csövezetéseket, valamint ezen részek szabályozását különböző üzemmódokon.

A komplett tüzelőanyag-rendszer megértésére szolgál továbbá a színes A0-s méretű rendszerrajz, amit a Magyar Honvédségen belül mi készítettünk először.

Reméljük ezen oktatási segédlet megkönnyíti a tüzelőanyag-rendszer megértését!

*Témavezető: Dr. Szabó László okl. mk. alezredes
Dr. Békési László
Falusi László mk. százados*

A MI-24-es HELIKOPTER SÁRKÁNSZERKEZETÉNEK BEMUTATÁSA A MULTIMÉDIA FELHASZNÁLÁSÁVAL

*Szerző: Juhász Péter, gépészmérnök szak
ZMNE BJKMK RMI*

Dolgozatom célja a ma még a Magyar Honvédségben rendszerben álló Mil Mi-24-es típusú helikopter sárkányszerkezetének, illetve az arról készített oktatóprogram bemutatása.

Napjainkban, főleg a felsőfokú oktatási intézményekben van nagy szerepe a távoktatásnak, levelező képzésnek, melyen belül a hallgató némi oktatói magyarázat után önállóan kénytelen megtanulni, rosszabb esetben megérteni a tananyagot. Másik probléma, hogy a műszaki oktatásban a hallgatók a szakmai tantárgyak keretein belül rendkívül keveset tartózkodnak laborokban, hangárban, ahol a szemléltetés útján bemutatott berendezések, rendszerek, szerkezetek működését, felépítését megértenék. Ezen ismeretek elsajátítása, még az oktatók segítségével is néha igen nehézkesek, sok az olyan berendezés és rendszer ahol nagyon fontos a megértés szempontjából, hogy a hallgató végig tudja követni az egyes működési fázisokat. Napjainkig ehhez nagyrészt áttekinthetetlen ábrák, működési vázlatok álltak a hallgatók rendelkezésére.

A repülő műszaki életben ehhez a nehézséghez hozzájárult az is, hogy az orosz nyelvű szabályzatok egy részét nem szakmabeli fordította, illetve ezek a szabályzatok nem tankönyvek, tehát kell némi szakmai előképzettség megértésükhöz.

Ezt a problémát oldja meg a multimédiás programok alkalmazása, melyek egyaránt segítik az oktató, és a hallgató munkáját, az előadás, és a tanulás szempontjából.

Dolgozatomban a Mi-24-es helikopter sárkányszerkezetén keresztül szeretném bemutatni a multimédia jelentőségét, melynek segítségével könnyebben, szemléletesebben lehet oktatni a típust.

*Témavezető: Dr. Szabó László okl. mk. alezredes
Dr. Békési László*

AZ AI-9V INDÍTÓHAJTÓMŰ, MINT MULTIMÉDIÁS OKTATÁSI SEGÉDLET FELHASZNÁLÁSÁNAK LEHETŐSÉGE A REPÜLŐMŰSZAKI KÉPZÉSBEN

*Szerző: Markó Péter, gépészmérnök szak
ZMNE BJKMK RMI*

Pályamunkám célja az AI-9V indítóhajtómű szerkezeti elemeinek, azok működésének, illetve a hajtómű üzemeltetésének multimédiás úton történő feldolgozása és bemutatása volt. A bemutató anyagát Microsoft PowerPoint programmal készítettem el.

A téma aktualitását a csapatszintű oktatás hiányosságai és a távoktatás, mint képzési forma elterjedése adják, ugyanis a repülőcsapatoknál kevesen vannak, akik hatékonyan tudnák ismertetni a hajtómű szerkezeti egységeinek működését, rendszereit, ami az adott helikoptertípus ismeretéhez, illetve a típusvizsgákhoz nagyban szükséges lenne. Ennek a helyzetnek a javításán, valamint a távoktatásban, a levelező és a nappali képzésben részt vevő hallgatóknak szeretnék az elkészített munkámmal segíteni, hogy az ismereteket minél könnyebb elsajátíthassák.

A bemutatóban a hajtómű általános jellemzése, főbb szerkezeti egységeinek (kompresszor, égőtér, turbina, fúvócső, nyomáskiegyenlítő tér a levegőátteresztő szeleppel) bemutatása, továbbá a rendszereinek (olaj- és szellőző-, tüzelőanyag-, tüzelőanyag-szabályzó rendszer) bemutatása és jellemzése található meg. Ezen kívül az üzemi és a határfordulatszám-jeladók, valamint a fordulatszám-szabályzó animációs úton történő működése, valamint a hajtómű üzemeltetése (indítás, levegőelvezetés, leállítás, hideg átforgatás, hideg indítás) kerül ismertetésre. A Sűgő, rövidítések részben pedig a szövegben előforduló rövidítések, kifejezések magyarázata, illetve a bemutatóban lévő akciógombok jelentése kapott helyet.

Remélem, hogy munkámmal hozzájárulok a repülőműszaki oktatás sikereihez, megkönnyítve ezzel mind a hallgatók, mind a tanító tisztek, tanárok munkáját.

*Témavezető: Dr. Szabó László okl. mk. alezredes
Falusi László mk. százados*

A T-64-ES HARCKOCSI

*Szerző: Máté Milán, villamosmérnöki szakon végzett hallgató
ZMNE BJKMK*

Bár a páncélos fegyvernem és eszközei rövid múltra tekintenek vissza, mégis a szárazföldi hadviselés alapvető és meghatározó eszközei. A „szovjet” típusokat vizsgálva, meglepődve tapasztaltam, hogy milyen kevés ismerettel rendelkezünk erről a típusról. A hazai szakirodalom is inkább csak utalásokat tesz erre a harcjárműre. Pedig számos fontos technikai fejlesztés, megoldás – melyet ettől kezdve elterjedten alkalmaznak – ennél a páncélosnál jelent meg először. Ennél fogva a harckocsik közötti szerepét gyakran tévesen ítélik meg, vagy lebecsülik. A szovjet harckocsi gyártás egyik különleges típusa a T-64-es, melynek sokáig titkolták a létezését. Soha nem ajánlották fel rendszeresítésre még a „baráti országoknak” sem, és nem exportáltak egyetlen darabot sem. Csak a Szovjetunió szárazföldi csapatainál rendszeresítették, de itt is csak a nyugati katonai körzetek hadosztályait szerelték fel vele.

A dolgozat az orosz haditechnikai eszköz fejlődésével foglalkozik. Az orosz harckocsi fejlődésének irányvonala rendkívül szemléletes. Látványosan követhetjük nyomon azt a folyamatot, hogy egy ígéretes alaptípust hogyan lehetett folyamatosan módosítani, továbbfejleszteni. Az itt bemutatott folyamat eredményeként megjelenő új fegyverek a mai napig meghatározóak a páncélos fejlesztésekben.

Azért tartom fontosnak ezt a témát, mert ilyen részletességgel ezt a típust Magyarországon még nem tanulmányozták. Sajnos a hazai szakirodalomban igen kevés anyag jelent meg erről a típusról. A dolgozat egy hosszabb kutatómunka eredménye, melyet mindenképpen tovább szeretnék tökéletesíteni, több típusra kiterjeszteni.

Témavezető: Viniczai Ferenc alezredes, főiskolai docens

A 40X46 MM-ES, ALACSONY SEBESSÉGŰ GRÁNÁT HATÓTÁVOLSÁGÁNAK NÖVELÉSI LEHETŐSÉGE

*Szerző: Rigó Árpád János — Szabián Norbert, gépészmérnöki szak
BME GÉK*

A TDK munka keretén belül a jövőben hazánkban is rendszeresítendő 40x46 mm-es gránát hatótávolságának rakéta-póthajtással történő megnövelési lehetőségét szeretnénk ismertetni.

Olyan témát ragadtunk meg, amely napjainkban égető kérdés lehet a hadsereg korszerű fegyverzetéről készülő döntés előkészítésének időszakában.

A dolgozatban ismertetjük a jövő várható gyalogsági tűzrendszereit, röviden megemlítve azok előnyeit, hátrányait. Áttekintjük a jelenlegi fegyvereket, majd a gazdasági lehetőségeket is szem előtt tartva kitérünk azok fejlesztési és rendszerbetarthatósági lehetőségeire.

Egy újszerű műszaki megoldás tervezésével a 40x46 mm-es, alacsony sebességű gránát eredeti 400 m-es maximális lőtávolságát sikerült megnövelni ~700 m-re. Műszaki rajzok, számítások és modellek használatával is igazoljuk konstrukciónk működőképességét, végül javaslatot teszünk a teljes gyártási (hazai és nemzetközi) lehetőségeire.

*Témavezető: Egerszegi János
Dr. Laczik Bálint*

A HONVÉDELMI MINISZTERIUM ÉS A MAGYAR HONVÉDSÉG OBJEKTUMAINAK ŐRZÉS-VÉDELMI ELLÁTÓ CIVIL VÁLLALKOZÁSOK MINŐSÉGIRÁNYÍTÁSI RENDSZERÉVEL SZEMBEN TÁMASZTOTT KÖVETELMÉNYEK

*Szerző: Szendrei Tibor, haditechnikai menedzser szak
ZMNE BJKMK*

2003-ban lezárult a védelmi felülvizsgálat és megkezdődött a Honvédelmi tárca negyedik reformkoncepciójának a valóra váltása. A vizsgálat megállapításai alapján a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség ismételtén átalakul, új képességek születnek, régiek szűnnek meg, modulrendszerű, képességalapú haderő alakul ki.

A tárcán belül döntés született különféle feladatok –ezen belül is a vagyonszolgáltatások- kihelyezésére (outsourcing).

Tudományos dolgozatomban a honvédelmi tárca -fenti körülmények között- követelményeit foglalmaztam meg a kiválasztott vagyonszolgáltatási vállalkozás minőségirányítási rendszerével szemben, különös tekintettel a honvédségi elvárások speciális jellegére.

Az MSZ EN ISO 9000:2001 szabványcsalád, valamint az AQAP 110, 120, 130 NATO normatív dokumentumok (MSZ K 1175:2003, 1177:2003, 1178:2003 fedlapon katonai szabványok) követelményei szerint kiépített és működtetett minőségirányítási rendszer magas színvonalú minősége, egyrészt a katonai objektumok valós védelmi igényeinek kielégítését szolgálja, másrészt a vállalkozás profitját eredményezi, ezáltal gazdasági felemelkedését vonja maga után, valamint hasznos a társadalom számára is, mivel a közrendet és a biztonságérzetet javítja.

Munkám tartalmazza azoknak a társadalmi, politikai és nem utolsósorban gazdasági okoknak a tudományos elemzését, melyek alapján a honvédelmi tárca azt a döntést hozta, hogy szerződéses katonák helyett civil vagyonszolgáltatási vállalkozások végezzék a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség objektumainak őrzés-védelmét.

Témavezető: Labancz Sándor mk. őrnagy, egyetemi tanársegéd

A KALASNYIKOV ÉS TÖRTÉNETE

*Szerző: Szőrös Zoltán, műszaki menedzser szak
KF GAMF*

Dolgozatomban korunk egyik legsikeresebb és legelterjedtebb gépkarabély családjának történetét dolgoztam fel, kitérve kialakulásának körülményeire, a műszaki elvárásokra, és az azokra nyújtott megoldásokra. Kitértem a hazai vonatkozásokra is, leírva a három jelentősebb típus történetét.

Dolgozatom célja, hogy bemutatva egy sikeres termékcsalád történetét, rámutassak annak sikerének kulcsára is, amely a modularitásban és a rendkívüli és legendás megbízhatóságában rejlik elsősorban, a megfelelő műszaki paraméterek, az egyszerű szerkezet és a nagy elterjedtsége mellett.

Célom, hogy az elv és a filozófia alkalmazásával más hadiipari vagy más területen alkalmazott műszaki cikkek esetében is alternatíva legyen felállítható az „egyszer használatos”, meghatározott élettartammal bíró eszközökkel szemben.

Ma, az értékelemzés korában, amikor a termékek csak egy meghatározott ideig működnek megfelelően, igen ritka, hogy egy műszaki cikk az elnyúlhatatlanságát mutassa fel erényként. Célom, hogy megmutassam: a hadiiparban, illetve bármely olyan termék esetén, amelyre az életünk bízunk, van más járható út

Témavezető: Somkutas Lajos, főiskolai adjunktus

MIG-29-ES FRONT VADÁSZGÉP RD-33 TÍPUSÚ HAJTÓMŰVÉNEK BEMUTATÁSA MULTIMÉDIA SEGÍTSÉGÉVEL

*Szerző: Vektor László Richárd, gépészmérnöki szak
ZMNE BJKMK RMI*

Dolgozatom célja a Magyar Honvédség rendszerében álló MIG-29-es típusú front vadászgép hajtóművének, illetve az arról készült oktatási segédlet bemutatása

Napjainkban, a felsőoktatási intézményekben egyre nagyobb szerep jut a távoktatásnak, levelező képzésnek. Ez maga után vonja a kontaktórák csökkenését, és hogy a hallgató némi rövid magyarázat után önállóan kényszerül feldolgozni az anyagot, rosszabb esetben meg is érteni azt.

További probléma, hogy a hallgatók nagyon keveset tartózkodnak laborokban, hangárban, technikai eszközök közelében, ahol a szemléltetés útján bemutatott berendezések, rendszerek, szerkezetek működését, felépítését megértene. Ezek elsajátítása még az oktatók segítségével is nehézkes lehet, főleg olyan rendszereknél és berendezéseknél, ahol fontos, hogy a hallgató elejétől a végéig figyelemmel tudja követni a folyamatot, egyes működési fázisokat.

Napjainkig ehhez nagyrészt áttekinthetetlen ábrák, működési vázlatok álltak a hallgatók rendelkezésére.

A repülő műszaki életben sajnos azzal is szembe kell nézni, hogy a szakkönyvek majd mind orosz nyelven íródtak, és fordításukat sok esetben nem szakmabeli végezte.

A fent felsorolt problémákat próbálja meg kiküszöbölni a multimédiás oktatási forma, a multimédiás programok alkalmazása, melyek elősegítik az oktató- és a hallgató munkáját egyaránt. Továbbá előnyös a megtanulhatóság szempontjából is, hiszen így a hallgató anélkül nyerhet részletesebb betekintést az eszköz felépítésébe, működésébe, hogy el kellene látogatni a laborba vagy épp a hangárba.

Ezen okok eredményeképpen a MIG-29-es hajtóművén keresztül szeretném bemutatni a multimédia jelentőségét, sokoldalúságát, melynek segítségével és a technika folyamatos fejlődésével mind inkább szemléletesebben lehet oktatni a típust.

Témavezető: Dr. Ailer Piroska mk. főhadnagy

**HADTÖRTÉNELEM I.
TAGOZAT**

VAUBAN ÉS HATÁSA MAGYARORSZÁGON

*Szerző: Berki Tamás, védelmi igazgatási szak
ZMNE BJKMK*

Sébastien de Vauban minden idők egyik legismertebb (ha nem a legismertebb) hadmérnöke volt, aki évszázadokig hivatkozás alapját képezte minden várostornál és várvédelemnél, valamint az ő elgondolásai szerint vívták harcukat a modern harcászatban jártas hadvezérek egészen a 19. század elejéig. Az elkövetkező nemzedékek, köztük olyanok, mint Carnot, Napóleon, Wellington, Scharnhorst vagy Washington, merítették belőle, később minden jelentősebb katonai akadémián oktatták elveit.

Számtalan olyan hadvezér van, aki saját korának ünnepest és ismert alakja volt, olyanok is akadnak, akiket csak az utókor értékelt, mert meghaladták saját korukat. De csak keveseknek adatott meg, hogy a jelenkor és az elkövetkező nemzedékek egyaránt felnézzenek rájuk, Vauban ennek a szűk körnek is kiemelkedő alakja, hisz hatása a mai napig tagadhatatlan. Ez a hatás pedig egyetemes, metodikája szerint épített várakkal és erődökkel Európa és Amerika számtalan pontján találkozhatunk. Sok kutató szerint utóhatása páratlan, hiszen még a Maginot-vonal megalkotói is rá hivatkoznak az építkezésük és elgondolásai évszázadokig fellelhetők voltak a hadművészetben.

A nagy francia hadmérnökről szóló számtalan könyv és dolgozat látott napvilágot magyar kutatók, történészek tollából, de magyar örökségével és vonatkozásaival nagyon keveset foglalkoztak. A méltatlan mellőzöttség állapotán szeretnék ezzel a dolgozaton változtatni, és hiánypótló jelleget is szánok munkámnak, ezenkívül emléket szeretnék állítani nemcsak Vauban-nak, a hadmérnöki kar megalapítójának, hanem azoknak is, akik munkásságát korabeli Magyarországon bemutatták, tanították, alkalmazták és a helyi viszonyokhoz adaptálták.

Témavezető: Dr. Csikány Tamás alezredes, egyetemi docens

A GORDON HIGHLANDEREK TÖRTÉNETE A WATERLOO-I HADJÁRATBAN

Szerző: *Biró Teofil, történelem szak*
SZTE

Dolgozatomban egy nálunk eddig nem kutatott témát – a skót katonai jelenlétet a waterloo-i hadjáratban, s azt is speciálisan leszűkítve egyetlen ezred, a 92. (Gordon Highlanders) tevékenységére – vizsgálom ki. Mindvégig arra töreksem, hogy a közérthetőség, a történeti hitelesség és a szakszerűség kritériumainak megfeleljek. Célom az, hogy brit szemszögből egy aránylag kis katonai egység, egy ezred történetén és életén keresztül árnyaltabb képet alkossak a waterloo-i hadjáratban részt vett szövetséges hadseregről.

A mű megírása közben szerkezetileg két nagy egységben gondolkodtam. Így a dolgozat egyik pillére az ezred korai történetének áttekintése, másik pillére pedig az ezred szerepének a waterloo-i hadjáratban történő bemutatása.

Dolgozatom törzsanyagát a *Gordon Highlanders Regimental Museum* könyvtárában és levéltárában kutatott források, dokumentumok adják. Ezek helyenkénti hiányosságait az ezred történetével foglalkozó sokoldalú brit szakirodalommal pótoltam ki.

Kutatásaim eredményeképpen nyilvánvalóvá vált, hogy a XVIII. századi nemzetközi konfliktusok, s az azok nyomában fellépő skóciai katonai toborzások egy olyan nagyszerű lehetőséget jelentettek a skót felvidéki lakosság számára, mely lehetővé tette a Brit Birodalomba katonai alapon történő integrációjukat. Több, kevésbé sikeres előzményt követően 1794-ben az észak-kelet skóciai Aberdeenshire is betagozódott ebbe a katonai rendszerbe. Ekkor alapították a 92. (Gordon Highlanders) gyalogezredet. A próbálkozás hasznosságát és sikerességét az aberdeenshire-i katonák koalíciós háborúban történő szerepvállalása és harckészsége volt hivatott alátámasztani. Az ezred, mely tapasztalatlan zöldfülűként csöppent bele a Franciaország elleni harcokba, s részt vett a britek hollandiai, egyiptomi, dániai és hispániai katonai akcióiban, már veterán alakulatként harcolta végig a napóleoni háborúk záróakkordját jelentő waterloo-i csatát. Végző következtetésként leszögezhetjük, az ezred kiválóan megállta helyét a vele szemben támasztott követelményeknek. Ennek legnyilvánvalóbb bizonyítéka, hogy a Gordon Highlanderek azóta mindig ott vannak Nagy-Britannia valamennyi nemzetközi katonai akciójában.

Témavezető: Dr. Kukovecz György, egyetemi adjunktus

A LENGYEL LÉGIÓ I. (WYSOCKI) ZÁSZLÓALJÁNAK TÖRTÉNETE AZ 1848-49-ES SZABADSÁGHARCBA

*Szerző: Németh Bence, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE HTK*

Dolgozatomban, az 1848-49-es szabadságharcban Magyarország ügyéért küzdő lengyel légió I. (Wysocki) zászlóaljának történetét követem végig. Bemutatom a zászlóalj fontosabb eseményeit, személyeit, a zászlóalj felépítését, az átszervezéseit, a hadjáratokban való részvételét és a lengyel katonáknak a szabadságharchoz való viszonyát.

Dolgozatom első részében a zászlóalj megalakulásának az előzményeit, akadályait mutatom be, majd a kialakult légénység összetételét, egyenruházatát, a tiszteket és a zászlóalj felépítését.

Ezután a zászlóalj harcait vizsgálom az első bevetésüktől az utolsóig, miközben figyelemmel kísérem az átszervezésüket és a velük történt fontosabb eseményeket.

Témavezető: Dr. Csikány Tamás alezredes, egyetemi docens

AZ ANGOL-BÚR HÁBORÚ

*Szerző: Nyulász Viktória, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

Dolgozatomban szeretném bemutatni az 1899 és 1902 között Dél-Afrikában a brit és a búr seregek egymás elleni küzdelmét.

Afrika csak a XVIII-XIX. században került az európaiak látókörébe, és ahogy az lenni szokott, egyből konfliktusforrást jelentett. A területekért folyó küzdelemben éllovasok voltak a britek, akik bárkin képesek voltak keresztülgázolni, főleg miután felcsillant a dél-afrikai hegyek aranya.

Az eredetileg holland származású búr telepések a környező népekhez képest sikeresen ellenálltak a törető brit hadak támadásának – legalábbis eleinte. A reguláris seregek ellen számukra egyetlen lehetséges megoldás adódott: könyörtelen gerillaharccal megbontani az ellenség sorait. Két és fél évig hősiesszen kitartottak, és akkor, 1902 májusában sem egyértelműen katonai vereséget szenvedtek. A végsőkéig elkeseredetten kitartó búrok meg tudtak küzdeni a britek számbeli, technikai fölényével, de nem tudtak megküzdeni azzal a tudattal, hogy minden tulajdonukat megsemmisítették, otthon maradt családtagjaikat, feleségeiket, gyermekeiket pedig koncentrációs táborokba zárták.

Témavezető: Dr. Csikány Tamás alezredes, egyetemi docens

A MAGYAR NEMESI FELKELÉS AZ ORSZÁGGYŰLÉSEK ÉS A REFORMTERVEK TÜKRÉBEN A NAPOLEONI HÁBORÚK KORÁBAN (1796-1809-ig)

*Szerző: Ruskovics Péter, történelem szak
SZTE*

Dolgozatom a magyar történelem egy háborúkkal teli korszakában a magyar nemesi felkelést vizsgálja, de nem a harctéri, katonai eseményeken keresztül, hanem, országgyűléseken született határozatok, felajánlások és az insurrekció intézményének reformjára tett kísérleteken keresztül. Ebből a szemszögből még nagyon kevesen vizsgálták ezt az intézményt, bár katonai szempontból sem születtek jó összefoglalók.

Szeretném azokat a téveszméket megcáfolni, miszerint a magyar nemesség nem tett semmit a nemesi insurrekció korszerűsítése érdekében. Ebből kifolyólag egyenként mutatnám be az 1797-től folyamatosan születő reformtervezeteket, melyek száma (6) is mutatja, hogy a nemesi réteg is tisztában volt ezen intézmény elavultságával, és próbált ellene intézkedéseket hozni, de azok a király előtt rendre megbuktak.

Úgy gondolom, hogy most, amikor 2004-ben a 195. évfordulója volt annak, hogy az utolsó magyar nemesi felkelést összehívták, és összemérte fegyvereit a franciákkal, érdemes egy kicsit mélyrehatóbban foglalkozni azzal, hogy a magyar nemesek mit tettek az insurrekció megújítására, mit ajánlottak fel a bécsi udvar számára, és mik vezettek oda, hogy a győri csatában szükségszerűen szenvedjenek vereséget a franciáktól.

Témavezető: Pelyach István, tudományos segédmunkatárs

A MAGYAR KIRÁLYI HONVÉDTÜZÉRSÉG FELÁLLÍTÁSÁNAK POLITIKAI ÉS SZERVEZÉSI HÁTTERE

*Szerző: Sándor Barbara, biztonság- és védelempolitika szak
ZMNE KLHTK*

A kiegyezési törvény nem fogalmazta meg egyértelműen, hogy a Magyar Királyság milyen haderővel rendelkezik, s hosszan tartó tárgyalások kezdődtek mind a magyar parlamentben, mind a magyar és az osztrák politikai és katonai vezetés között a véderő rendszerének végleges tisztázására. E tárgyalások eredményeként születtek meg az 1868. évi törvények a véderőről, a honvédségről és a népfelkelésről.

1848-49 után tehát újra felállhatott a Magyar Királyi Honvédség, mely másodikvonalbeli alakulásként jöhetett létre a közös hadsereg, a haditengerészet és az osztrák Landwehr mellett.

Azonban Honvédségünk nem volt teljes értékű, hiszen csupán gyalogos és lovas csapatokat alakíthatott meg. Az osztrákok nem engedélyezték tüzérség felállítását, s ezt a hiányt a magyar politikai vezetés már az első pillanattól kezdve nehezményezte.

1868-ban Andrássy Gyula keményen állt ki a cél elérése érdekében, de eredményeket nem tudott kicsikarni az osztrákoktól, akik nagyfokú bizalmatlanságot mutattak a Honvédség iránt. A tüzérségi és műszaki alakulatok állandó támadási pontként szolgáltak a magyar ellenzék számára a kormánnyal szemben. Így volt ez 1870-71-ben is, amikor ismét napirendre került a tüzérség kérdése a magyar képviselőházban. Eredmény most sem született.

A századfordulón a Monarchia osztrák vezetése felismerte a haderő fejlettségi elmaradottságát a többi európai nagyhataloméhoz képest. 1904-ben ismét tárgyalások kezdődtek a Honvédség tüzérséggel való ellátásáról, ám ez mégsem valósulhatott meg, most azonban nem Bécs ellenállása, hanem a magyarországi ellenzék obstrukciója gátolta meg ezt.

1912-ben végre létrejöttek a véderőről és a honvédségről szóló új törvények, melyekben már meg volt fogalmazva a Honvédtüzérség felállítása.

1913-ban megkezdődött a honvéd tüzéralakulatok felállítása, mely 1914-től felgyorsult az egyre fenyegetőbb balkáni konfliktus miatt. A csapatok teljes béke és hadiállományát 1913-ban a közös hadsereg tüzérsége adta. Egyszóval a Honvédtüzérség felállhatott, megkezdhette működését és jelentős változásokon, fejlődésen ment keresztül az első világháború kitöréséig.

Témavezető: Dr. Csikány Tamás alezredes, egyetemi docens

TOMORI PÁL, A KATONA

*Szerző: Török Péter, történelem szak
DE, Történelmi Intézet*

A mohácsi csata történelmünk egyik olyan fordulópontja, amely több mint 150 évre meghatározta a magyar nép történetét. Az újabb hadtörténeti kutatások egyik fő irányvonala a hadvezérek személyiségének vizsgálata. Ebből kifolyólag lett a dolgozat témája Tomori Pál katonai pályája. Életével többen is foglalkoztak, de mint katonát, eddig senki sem vizsgálta. A dolgozat célja az volt, hogy életének katonai eseményeit tegye vizsgálat tárgyává. A munka során több kérdés is felmerült: Milyen katona volt Tomori Pál? Milyen hadi eseményekben vett részt? Milyen katonai kiképzésben részesült a későbbi Alsó-részek főkapitánya?

A kutatás levéltári forrásokra, nyomtatott forrásokra, és az adott korszakkal foglalkozó szakirodalom jelentősebb munkáira épült.

A rendelkezésre álló eredeti és nyomtatott forrásokból azt a következtetést lehetett levonni, hogy Tomori Pál nem tartozott a képzett katonák közé, ő inkább a szervezésben tudott maradandót alkotni. Mentségére lehet felhozni, hogy ezzel a képzettségi szinttel nem maradt el a korszak vezető katonai személyiségei mögött.

A dolgozat új szemszögből próbálta vizsgálni a magyar katonai vezetést, kiemelve belőle Tomori Pált. Eddig még kiadatlan forrásokat vont be a katonakép megrajzolásába.

A mohácsi csata történelmünk olyan fájó pontja, amelyet minden oldalról – így az emberi oldalról – alapos vizsgálatnak kell alávetni, hogy minden felmerülő kérdéskörre alapos válaszokat tudjunk adni, és eme történeti epizód még homályba burkolt részeit jobban megértsük.

Témavezető: Dr. Bárány Attila

AZ INSZURREKCIÓ HARCÁSZATA ÉS KORSZERŰTLENSÉGÉNEK KÉRDÉSEI A XIX. SZÁZAD ELEJÉN

*Szerző: Vadász Márk, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat a nemesi felkelés intézményével és korszerűségének problémáival foglalkozik.

Milyen főbb újítások jelentek meg a francia forradalom hatására a hadművészetben a XVIII. század végétől, és ezek hogy hatottak az akkori osztrák-magyar haderőre?

Mit jelentett az inszurrekció, a nemesi felkelés? Miből állt? Hogyan szervezték és szólították hadba? Miért szolgált még ekkor is?

Milyen reformelképzelések születtek az inszurrekcióval kapcsolatban? Hogyan szerepelt az inszurrekció a francia forradalmi, később a napóleoni háborúkban?

Mit minden hadszervezetnek, az inszurrekcióra vonatkozóan is volt egy harcászati elképzelés, ami mentén alkalmazni szerették volna. Ez hogyan sikerült megvalósítani? Mi volt a nehézség, melyeket nehezen lehetett leküzdeni a kiképzések során?

És végül az utolsó felkelést harcba is vetették. 1809. június 14-én Győr mellett megütközött a kor egyik legjobb hadseregével. Az ütközetben mi valósult meg abból, amire kiképezték a felkelést?

Fejezetenkénti összegzésként pár szó arról, mik azok a tényezők, mely a korszerűtlenségét bizonyítják.

És ha már akkor belátták ennek a hadszervezetnek az elavultságát, miért nem akarták megszüntetni, mi akadályozta a reformokat?

Témavezető: Dr. Csikány Tamás alezredes, egyetemi docens

**HADTÖRTÉNELEM II.
TAGOZAT**

A MAGYARORSZÁGI KATONAZENEKAROK TÖRTÉNETE ÉS A KAPOSVÁRI HONVÉDZENEKAR

*Szerző: Fülöp Éva, könyvtár szak
EJF, Pedagógiai Fakultás*

Dolgozatom megírásának több oka is volt. Egyrészt az általuk előadott művek nagyon közel állnak zenei világomhoz. Másrészt régóta hagyomány nálunk, a városunkban évente megrendezett Fúvószenekari Találkozók meglátogatása. Aztán az én szememben nem lehet meg március 15-ei ünnepség az ő zenéjük nélkül. Negyedrészt nagyon kevesen vannak olyanok, akik a magyarországi katonazene történetét ismerik. Az írás közben pedig arra is rájöttem, hogy így választott hivatásomat is gyakorolhatom.

A bevezetőben megfogalmaztam az okokat és célokat, bemutatom az írás rövid tartalmát, az alkalmazott módszert, és köszönetet mondok mindenkinek, aki segített. A következő nagyobb egység a katonazenekarok magyarországi történetének majdnem 300 évét mutatja be. Ezt követi a Kaposvári Honvédzenekar című rész. Itt egy konkrét zenekar életét követhetjük nyomon a megalapítástól napjainkig. Itt ismertetem annak a kérdőívnek eredményét is, amelyet a zenekar tagjaival töltettem ki. A Beszélgetések célja két volt katonazenekari tag szemén át láttatni ezt a világot. Az Összefoglalás kutatási eredményeimet, végkövetkeztetésemet és véleményemet tartalmazza. Az Irodalomjegyzék a felhasznált dokumentumok jegyzéke. A Zenei lexikont az olyan emberek számára – mint én is – ajánlom, akik nincsenek tisztában a dolgozatomban említett zenei fogalmakkal, és egy kicsit többet szeretnének tudni a hangszerekről. A Melléklet, a hangszerekről, a zenekar fellépéseiről és a Kalocsai Helyőrségi Zenekarról mutat be képeket.

Remélem, azoknak, akik elolvassák dolgozatomat – vagy legalább egy részüknek – sikerül felkeltenem érdeklődését az effajta zene iránt. Mint írásomban is említettem, a katonazenekarok történetének egyes részei még mindig felkutatásra várnak. Ha már egy valakit sikerül arra csábítanom, hogy elmenjen egy fúvószenekari találkozóra, már megérte.

Témavezető: Pethő Attila, főiskolai adjunktus

MAGYAR HADITUDÓSÍTÓK AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚBAN

*Szerző: Gorda Éva, védelmi igazgatási szak
ZMNE BJKMK*

A háborúk során mindig voltak, akik az események lefolyását, a csata kimenetelét hírül adták azoknak, akik nem voltak ott. Gondoljunk csak a marathoni csatára, a középkor hadjárataira, a világháborúkra, vagy akár napjaink háborúira, valamilyen formában mindenhol ott volt legalább egy személy, aki tudósított az eseményekről.

Kezdetben ez a személy részt vett a csatában és hazatérve elmesélte, hogy mi történt, hogyan zajlott le az ütközet. Később a történeteket futárok adták hírül és énekmondók népszerűsítették a győztes csatákat. Az írásbeliség terjedésével, az újságok megjelenésével, változtak a tudósítások is. A tudósító már nem harcolt, mint az első világháborúban, hanem „meglátogatta” a frontot. Megírta, hogy mit látott és hazament. Ezek a személyek többnyire írók, költők, művészek voltak.

Az első világháború sok furcsaságot a felszínre vetett. Az újságot ekkor nagy hatalomnak tekintették, ezért érthető módon minden vezetés igyekezett a maga oldalára állítani ilyen vagy olyan eszközökkel. Kezdetben szép szóval azután cenzúrával. Mire egy tudósítás eljutott az otthon maradt polgárhoz már legalább három cenzúrán futott át. Ebben az időben a haditudósítókat, mint a katonákat, századba osztották be és ugyan úgy volt parancsnokunk, mint a harcoló alakulatok katonáinak. A parancsnok mondta meg, hogy miről és hogyan lehet írni, és a lehető legmesszebb tartotta a tudósítókat a frontvonalától, nehogy olyat lássanak, amit nem szabad. Ezeket a korlátozott információkat, amelyeket haza küldött a cenzor ellenőrizte a postán és mielőtt még a lapban megjelent volna még egy cenzor átnézte az írást.

A lapokban olyan fél mondatok jelentek meg, hogy itt vagy ott harcolnak, előrenyomulnak, vagy olyan írások, amelyek novella jelleget öltöttek. Ahogy az idő előre haladtával nőtt a háborúellenes hangulat, a lapok is kifejezték nem tetszésüket. Erre a cenzúra még többet törölt a lapokban, szaporodtak a fehér foltok a lapokban.

Tudósítók és cenzorok mindig lesznek, hiszen a hírek az információk mindig fontosak voltak. Napjainkban pedig ez még inkább felerősödött. De nem csak az információ mennyisége a fontos, hanem a minősége is. A tudósítóknak nagy szerepe van abban, hogy az emberekhez milyen hír jut el

Témavezető: Dr. Szabó József János alezredes, egyetemi docens

A GONDOLKODÓ KATONA

Szerző: Hornyák Péter, történelem szak

ME BTK

Cél: Bepillantást nyújtani a modern történelem különleges katonáinak típusaiba, kiképzésébe, történetébe. Tipológia felállítása.

Eredmények: A hadtörténet, különösen a XX. századi hadtörténet fontos része, hogy a hadseregek egyes részeit jobban felkészült, jobb fegyverzetű, specializáltabb feladatok ellátására kiképzett katonák alkották. Hogy megértjük eredményességüket, célszerű áttekinteni feladataikat, kiképzésüket, motivációs elemeiket és a mögöttük álló történelmi hátteret.

Források: Főként külföldi hadtörténeti, harcászati munkák, stratégiai elemzések, szakértői visszaemlékezések.

Módszerek: Taktikai elemzés, források elemzése, értékelés a dokumentált harccslekmények alapján.

A dolgozat ismerteti a különleges műveleti egységek történelmi előzményeit, kialakulásuk rövid történetét, majd fogalmat próbál alkotni a modern különleges egységek tagjairól tipológia szerint. A tipológia feladatkör, történelmi előzmények alapján kategorizálja a katonai egységeket, elsősorban nem szervezeti alapon. Ezek alapján szó esik a könnyűgyalogos, a tengerészgyalogos, a légideszantos, illetve antiterrorista kategóriákról, kiemelve azok alkalmazási területeit, kiképzését, felszerelését, illetve mindezt a hadtörténetből vett példákkal, valamint fényképekkel illusztrálva.

Témavezető: Dr. Bona Gábor DSc, egyetemi tanár

AZ ISRAELI HADITENGERÉSZET AZ 1973. ÉVI JÓM-KIPÚRI HÁBORÚBAN

*Szerző: Illés András, történelem — mediterránium szak
SZTE BTK*

Az Izraeli Haditengerészet történetével kapcsolatos kutatások hazánkban periférikus helyet foglalnak el. A kutatás alapvető célja egy Magyarországon ez idáig fel nem dolgozott, egyetemes hadtörténeti jelentőséggel bíró eseménysor és folyamat megismertetése a szakmai és a nagyközönséggel. Ezen túlmutató cél rávilágítani azon eseményekre és összefüggésekre, melyek nyomán az Izraeli Haditengerészet a Közel-Kelet legütőképesebb tengeri erejévé, egyszerűsítve az Izraeli Védelmi Erők másik két fegyverneméhez „felnöve”, mind felszereltségét, mind harceljárásait, mind mentalitását tekintve jellegzetesen „izraeli”-vé vált.

A fentebb említett két ütközet nyomán alakult ki a Közel-Kelet napjainkban is tartó haditengerészeti egyensúlya, melyben az Izraeli Haditengerészet a fejlett haditechnikát és haditengerészeti gondolkodásmódot képviseli a szomszédos arab országok mennyiségi fölényével szemben. Az arab rakétanaszádok által 1967 őszén elsüllyesztett *Élat* romboló esete megmutatta az izraeli hadvezetésnek, hogy a haditengerészeti fejlesztések terén a jövő a rakétákkal felszerelt hadihajóké. E felismerés radikális változásokat hozott a haditengerészet felszereltségét illetően.

Az 1967–1973 között beszerzett új hadihajók, a hozzájuk kifejlesztett fegyverzet és a mindezekhez igazított, radikálisan új haditengerészeti doktrína behozhatatlan előnyhöz juttatta Izraelt az 1973. évi jóm-kipúri háború tengeri ütközeteiben. A háborúban világossá vált, hogy az Izraeli Haditengerészet megfelelő következtetéseket vont le az *Élat*-ügyből, s e következtetéseket megfelelően ültette át a gyakorlatba.

Az arab haditengerészetek alárendelt szerepet játszottak a háború harcászati szintjén, azonban Egyiptom a blokádnál stratégiai fegyverének alkalmazásával komoly problémákat tudott okozni Izrael Államnak, s a háború e mozzanata is egy stratégiai felismerésre vezette az izraeli hadvezetést. A háborút követő izraeli–egyiptomi kiegyezés kiiktatta az Izraeli Haditengerészet legjelentősebb térségbeli riválisát, azonban a haditengerészet 1973-ra kialakult arculatát nem változtatta meg, s az ma is a régió legerősebb tengeri ereje.

Témavezető: Protovin Csaba, PhD hallgató

**A REQUIEM LEGVÉGE
(A M. KIR. 3. SZÉKESFEHÉRVÁRI „SZENT ISTVÁN”
GYALOGEZRED 1920-1943 KÖZÖTTI TÖRTÉNETE)**

*Szerző: Minárik Ferenc, jogász szak
ELTE ÁJTK*

Munkám révén szeretném bemutatni az ezredtörténet-írás fontosságát, a 3. gyalogezred történetén keresztül. Kutatásaimat Nemeskürty István egy idézetére alapoztam: „1943. január 27-én, több mint két héttel az urivi áttörés után a 2. magyar hadsereg legészakibb egysége, a III. hadtest 9. hadosztálya 3. ezredének I. zászlóalja még mindig védőállásaiban van a Don partján. Pedig a 2. hadsereg a német hadvezetőség intézkedésére január 24-én kilépett az arcvonalból.” Ennek alapján a Hadtörténelmi Intézet Levéltárának eredeti dokumentumai és a túlélők visszaemlékezései, vagyis az „oral history” felhasználásával rekonstruáltam az ezred útját a megalakulástól egészen a doni harcokig és bebizonyítottam, hogy minden más vélekedéssel ellentétben a 3. gyalogezred 3. százada volt az utolsó magyar alakulat, mely elhagyta a Dont.

A mű elején bemutatom a megalakulás nehézségeit, az újjáalakuló magyar honvédség gyermekbetegségeit és annak leképeződését az ezred történetében.

Ezt követi a rövid összefoglaló a bécsi döntések során bekövetkező területgyarapodásokban játszott szerepe az ezrednek. Így a dicsőséges felvidéki bevonulás, a harci cselekmény nélkül lezajlott kárpátaljai okkupáció és a később bekövetkező, szintén vértelen erdélyi bevonulás.

A II. világháború eseményei során legelőször a III. zászlóalj utazik el a frontra még 1942 nyarán. A Tim-i harcok után a Don mellett állomásoznak, ahol sikerrel szorítják ki az orosz csapatokat a folyó innenső partjáról. Ám a következő év januári eseményei során ők is áldozatul esnek az előrenyomuló orosz csapatok feltartóztatásának érdekében vívott harcoknak és végül január 19-én semmisülnek meg. A zászlóaljat végül január 27-én Sztar-Nikolszkojében éri utol a vég, ahonnan csak kevesen jutnak ki élve és kezdik meg végeláthatatlan vánszorgásukat az orosz hómezőn, mely során csatlakoznak hozzájuk az ezred még élő és elkallódott részei.

Ennek megfelelően 1943 tavaszán mindössze 200 fő érkezik meg Székesfehérvárra és 80 fő tér vissza Tatára; a 3. gyalogezred maradéka.

Témavezető: Illésfalvi Péter, muzeológus

A M. KIR. 10. TÁBORI TŰZÉREZRED VÉDELMI HARCAI A DONNÁL 1943. JANUÁRJÁBAN

*Szerző: Németh Gergely, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

Dolgozatomban a 10. tábori tüzérezred Don melletti harcait kívánom bemutatni, különös hangsúlyt helyezve a januári visszavonulásra.

Az első részben röviden elemzem a korszak nemzetközi helyzetét, kitérek II. Világháborúba való magyar belépésre, és a felső vezetést kényszerítő tényezőkre.

A tárgyalásban bemutatom a korabeli Magyar Honvédséget, valamint egységeinek, alegységeinek szervezetét, fegyverzetét és kiemelten foglalkozom a tüzérezredekkel.

A továbbiakban bemutatom az ezred mozgósítását, felkészülését és kiszállítást, majd rátérek a nyári ún. „hídőcsaták” bemutatására, természetesen a 10-es tüzérek szempontjából.

Végül vázolom a fronton uralkodó körülményeket, röviden kitérek a téli át-szervezésekre és bemutatom a tüzérek rövid, de dicsőséges védelmi harcait, majd visszavonulását. Ez utóbbinál szinte kizárólag a saját kutatásaimra támaszkodva próbálom hitelesen bemutatni az eseményeket.

Témavezető: Dr. Csikány Tamás alezredes, egyetemi docens

**FALLSCHIRMJÄGEREK OLASZORSZÁGBAN:
A NÉMET EJTŐERNYŐS VADÁSZOK HARCAI
1943. JÚLIUS – 1944. MÁJUS KÖZÖTT**

*Szerző: Reszegi Zsolt, történelem szak
DE Történelmi Intézet*

A dolgozat a rendelkezésre álló (hazai és a megszerzett külföldi) szakirodalom és források segítségével hézagpótló szerepet szeretne betölteni. A német ejtőernyősök harcairól eddig csak néhány mű jelent meg, az olaszországi háborúkkal pedig még kevesebb elemzés foglalkozott. Fő törekvés, hogy a lehető leg részletesebb képet lehessen rajzolni egy alakulat – az 1. ejtőernyős hadosztály – Dél-olaszországi harcairól, hogy képet alkothasson az olvasó a hadosztály nehézségeiről a háború ötödik évében a hatalmas anyagi és emberi túlerővel szemben. A dolgozat arra is keresi a választ, hogy melyek voltak azok a tényezők, amelyek miatt ez az alakulat ki tudott tartani, hogy miért tartották szuperkatonáknak őket, illetve ennek mennyi a valóságalapja.

Mivel Magyarországon a rendelkezésre álló szakirodalom eléggé hézagos, illetve hazai készítésű könyv nem létezik – leszámítva egy-két cikket – a felhasznált irodalom döntő része német, illetve angol nyelvű. A kutatás főleg a külföldi nyelvű szakirodalomra, illetve a Wehrmacht vezetés titkos napi jelentéseire helyezi a hangsúlyt.

A felhasznált irodalom és források, valamint az eddig nem említett információk újszerű megvilágításba helyezhetik az ejtőernyősökről eddig kialakult képet és azok megítélését.

Témavezető: Dr. Barta Róbert

ADALÉKOK A MAGYAR KATONAI REPÜLÉS TÖRTÉNETÉHEZ: 1913. MÁJUS 12.

*Szerző: Révész Tamás,
Bolyai János Gimnázium, Szombathely*

A kutatás célja a magyar katonai repülés kialakulásának, koratörténetének minél részletesebb bemutatása.

A dolgozat első része német és magyar nyelvű irodalom felhasználásával röviden áttekinti az Osztrák-Magyar Monarchia katonai repülésének a létrejöttét, majd részletesen ismerteti a motoros repülés kialakulásának legfontosabb állomásait, egy ütőképes légiflotta megteremtésére irányuló erőfeszítéseket. Ezt követően Újvidék fejlődésével, a feszült balkáni helyzet miatt egyre fontosabbá váló stratégia szerepével és a szembenálló szerb légierő felépítésével foglalkozik. A bécsi Hadilevéltárban és a budapesti Hadtörténelmi Levéltárban fellelhető dokumentumok nyomán bemutatja az újvidéki reptér létrejöttének körülményeit, egyes konkrét lépéseit. Korabeli újságcikkek alapján részletekbe menően ismerteti az 1913. május 10-12-én lezajlott nagyszabású ünnepséget, a reptér felavatását. Az esemény különös jelentőségét az adja, hogy ezt a hétvégét tekinthetjük a magyar katonai repülés születésnapjának is.

Az első parancsnok, Kenese Waldemár főhadnagy rövid életrajza után, a befejező rész az I. Világháború kitöréséig tartó, egyre intenzívebbé váló pilótaképzéssel, az OMM egységes légierőjének kiépítésével foglalkozik.

Témavezető: Dr. Számvéber Norbert, főlevéltáros, hadtörténész

AZ ANGOLSZÁSZ LÉGIERŐ VESZTESÉGEI TOLNA MEGYÉBEN 1944-1945

*Szerző: Tálosi Zoltán, tanító szak
PTE IGYFK*

A dolgozat bemutatja, a II. világháború időszakában Tolna megyében lezuhant és kényszerleszállt angolszász repülőgépek történetét, illetve e gépek személyzetének sorsát. A mű több mint tízéves kutatás egy szegmensét dolgozza fel, oly módon, hogy az elmúlt évtizedben elérhetővé vált Egyesült Államok-beli és brit levéltárak anyagait összevesse a hazai archívumokban őrzött dokumentumokkal. (Hadtörténeti Intézet és Múzeum Levéltára, Magyar Országos Levéltár, Tolna Megyei Önkormányzat Levéltára). Felhasználtam a korabeli kiadványokat és újságokat (Magyar Futár, Magyar Erő, Magyar Szárnyak, Tolnamegyei Újság) rendelkezésre álló korabeli példányait. Természetesen a terepen végzett munka is segítette az egyes események megerősítését, pontosítását, s ahol lehetséges volt, személyes visszaemlékezést is felhasználtam.

Az Előzmények című fejezet bemutatja azokat a közismert eseményeket, amelyek magyarázatot adnak arra a kérdésre, hogy miért is kerültek Magyarországra és ezen belül Tolna megye légterébe az amerikai bombázók.

A Földközi-tengeri Szövetséges Hadászati Légierő című fejezet feleleveníti ezen alakulat felállításának – a hazai közvélemény előtt már kevésbé ismert – körülményeit, valamint dolgozatom mellékletében bemutatom a felépítését.

Az 1944. április 3-i, Magyarország elleni első nagy légitámadás napján zuhant le Tolna megyében, – s egyben az országban – a fölöttünk kialakult légi harc következményeként, elsőként egy B-24 Liberator, melyet további 365 amerikai, és mintegy 50 angol gép követett Magyarországon, melyből 19 kapcsolható megyénk területéhez. A dolgozat kronológiai sorrendben tárgyalja az eseményeket, egészen 1945. március 23-ig, amikor is az utolsó gép hasra szállt, Kurd községtől keletre.

Témavezető: Kolontári Attila, főiskolai adjunktus

**HATÁRRENDÉSZET ÉS HATÁRVÉDELEM I.
TAGOZAT**

A HATÁRŐRSÉG BŰNMEGELŐZÉSI STRATÉGIÁJÁNAK LEHETSÉGES IRÁNYAI

*Szerző: Balogh Gábor, határrendészeti és védelmi vezető szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozatban a Határőrség lehetséges bűnmegelőzési feladatai, valamint a szervezet ezirányú – még kidolgozatlan – tevékenységének stratégiai irányai kerülnek megvilágításra a hatáskörbe utalt és más bűncselekmények elkövetése során alkalmazott módszerek tükrében. A téma aktualitását adják a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról szóló 115/2003. (X.28.) OGY határozatban foglalt, a magyar társadalom egészére, így a Határőrség számára is meghatározott, bűnmegelőzés terén végrehajtandó elvárások. A bűnmegelőzés terén olyan konkrét irányvonalak, illetve a végrehajtás szintjén megjelenő tevékenységrendszer meghatározására került sor, amely a Határőrség törvényben meghatározott feladatrendszerébe illeszkedik

Témavezető: Horpácsi Ferenc határőr alezredes, egyetemi adjunktus

A KIRENDELTSÉGEK BŰNÜGYI-FELDERÍTŐ TEVÉKENYSÉGE, NYÍLT INFORMÁCIÓGYŰJTŐ MUNKÁJA, EGYÜTTMŰKÖDÉSÜK A BŰNÜGYI ÉS FELDERÍTŐ SZOLGÁLATOKKAL

*Szerző: Gábrriel Gábor, határrendészeti és védelmi vezető szak
ZMNE KLHTK*

Dolgozatomban azért választottam ezt a témát, mivel egyrészt gyakorló bűnügyi-felderítőként gyakran szembesülök a kirendeltségekkel történő együttműködés során olyan, az együttműködést negatívan befolyásoló jelenségekkel, melyeket összehangolt, tervszerű, napi munkával meg lehetne előzni. Másrészt a kirendeltségek előtt álló átalakulás során elhangzott elvárás, hogy a bűnügyi és felderítő szolgálatokkal még szorosabban működjenek együtt.

A dolgozat első részében a kirendeltségeken folyó bűnügyi jellegű tevékenységeket tekintem át. E tevékenységek alapjául szolgálnak az esetlegesen elrendelendő nyomozásoknak, így nagy jelentőséggel bír végrehajtásuk színvonala.

A második részben általánosságban áttekintem a kirendeltségeken folyó nyílt információgyűjtő tevékenység területeit, az Információgyűjtési, jelentési, intézkedési és tájékoztatási rendszer alapján.

A harmadik fejezetben egy, a Szombathelyi Határőr Igazgatóság Bűnügyi és Felderítő Osztály által kifejlesztett igazoltatólap rendszerező és karbantartó rendszert mutatok be.

A negyedik kérdéskör a kirendeltségek jelenlegi együttműködése a területileg illetékes bűnügyi és felderítő szolgálatokkal.

Az ötödik pontban röviden vázolom azt az elképzelést, hogy az újonnan megalakításra kerülő összevont kirendeltségek milyen módon működhetnek hatékonyan együtt a bűnügyi és felderítő szolgálatokkal.

Témavezető: Horpácsi Ferenc határőr alezredes, egyetemi adjunktus

MENEKÜLTPOLITIKA UNIÓS SZTENDERDEK ALAPJÁN

*Szerző: Nagy Lászlóné, határrendészeti és védelmi vezető szak
ZMNE KLHTK*

A pályamunka elkészítésének aktualitását az uniós menekültügyi joganyagban bekövetkezett változások, valamint hazánk Európai Unióhoz való csatlakozása adta.

A kutatómunka elkészítésével segítséget kívánok nyújtani a közösségi menekültpolitika megismeréséhez a megújult menekültügyi rendszer, az új joganyagok és együttműködési formák bemutatásával. Be kívánom mutatni egyrészt, hogy a közösségi gondolkodás kialakulása során, tagállamok szemlélete milyen változásokon ment keresztül, amely jelenlegi formájára alakította az uniós menekültügyi politikát másrészt, pedig azt, hogy ez milyen hatással volt hazánk menekültügyi politikájának kialakulására és fejlődésére.

Végül, de nem utolsó sorban, ebben a rendszerben vizsgálom a Határőrség menekültügyi feladatait, a jövő lehetséges irányait.

Témavezető: Horpácsi Ferenc határőr alezredes, egyetemi adjunktus

BŰNMEGELŐZÉS A HATÁRRENDÉSZET TERÜLETÉN

*Szerző: Török Sándor, határrendészeti és védelmi vezető szakon végzett
hallgató
ZMNE KLHTK*

Dolgozatomban a bűnmegelőzésre kívántam rávilágítani, azon belül is elsősorban a határrendészet területén kínálkozó-keresendő lehetőségekre. A bűn megelőzése szinte egyidős az emberiség történelmével. Kezdetleges jeleit felfedezhetjük az ősközösségi társadalmakban, de kiemelten kezelendő probléma ez a legfejlettebb társadalmakban napjainkban is. A magyarországi nemzeti bűnmegelőzési program részeként felelősségteljes kötelezettség hárul a Határőrségre is.

A Határőrség alapfeladata tulajdonképpen a bűnmegelőzést szolgálja, azonban a különböző szakterületeken szükséges további, részleteiben is meghatározott bűnmegelőzési tevékenységet megfogalmazni.

Dolgozatommal a határrendészet területén jelentkező bűnmegelőzési feladatok végrehajtásához kívántam segítséget nyújtani.

Témavezető: Horpácsi Ferenc határőr alezredes, egyetemi adjunktus

A HATÁRŐRSÉG NEMZETKÖZI TEVÉKENYSÉGE AZ EURÓPAI UNIÓS CSATLAKOZÁS ÉS A SCHENGENI FELKÉSZÜLÉS TÜKRÉBEN, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A PROTOKOLL TEVÉKENYSÉGRE

*Szerző: Zán Krisztina, határrendészeti és védelmi vezető szakon végzett
hallgató
ZMNE KLHTK*

A pályamunka a Határőrség nemzetközi tevékenységéhez kapcsolódik. A szervezet feladataival, működésével összefüggésben olyan rendezvények sora zajlott az elmúlt években, amely a résztvevőktől sajátos protokolláris ismereteket is követelt. A hazai nemzetközi konferenciákon, fogadásokon túl számos külföldi rendezvényen is meg kell jelennie munkatársainknak, az összekötő tiszti rendszerben külszolgálatot teljesítő tisztek számára pedig nélkülözhetetlenek ezek a tudnivalók. Fontos kérdések dőlnek el a tárgyalóasztalok mellett, de a kapcsolódó alkalmakkor tanúsított megfelelő megjelenés, viselkedés, a szokások ismerete jelentősen hozzájárul a sikerhez. A pályamunka a legfontosabb ismeretek összefoglalásával és közérthető megfogalmazásával ehhez kíván segítséget nyújtani

Témavezető: Horpácsi Ferenc határőr alezredes, egyetemi adjunktus

AZ EURÓPAI UNIÓ BIZTONSÁG – ÉS VÉDELEMPOLITIKÁJÁNAK TÜKRÖZŐDÉSE A HATÁRŐRSÉG TEVÉKENYSÉGÉBEN

*Szerző: Zán Krisztina, határrendészeti és védelmi vezető szakon végzett
hallgató
ZMNE KLHTK*

A dolgozat a biztonság kérdéskörét sajátos, határőrségi szempontból közelíti meg. Az Európai Unióhoz történő csatlakozás kapcsán vizsgálja a biztonság és biztonságpolitika tartalmi elemeit, valamint azok megjelenését a Határőrség tevékenységében. Áttekintést nyújt azokról a területekről, amelyek a határőrségi tevékenységi rendszert és az európai, illetve magyar biztonságpolitikát érintik. Rövid áttekintésben ismerteti a jövő várható sajátos feladatait, a Határőrség ezirányú törekvéseinek fő irányait.

Témavezető: Horpácsi Ferenc határőr alezredes, egyetemi adjunktus

**HATÁRRENDÉSZET ÉS HATÁRVÉDELEM II.
TAGOZAT**

MUNKATÁRSOK ÖSZTÖNZÉSE, MOTIVÁLÁSA ÉS PÁLYÁNTARTÁSA A HATÁRRENDÉSZETI KIRENDELTSÉGEN

*Szerző: Bartus Gábor, határrendészeti és védelmi vezető szak
ZMNE KLHTK*

Minden vezetőnek egyik legfontosabb és talán legnehezebb feladata, hogy ösztönözze embereit a feladataik hatékony végrehajtása érdekében. Ez a kérdés rendkívül aktuális a Határőrségnél, ugyanis a költségvetés szűkítése miatt egyre kevesebb a lehetősége erre a szervezetnek. A legegyszerűbb talán a fizetések emelése lenne, de mivel erre nincs lehetőség, más eszközre van szükség. Ez az eszköz nem függ annyira az anyagi háttértől csak a vezetőtől. Ezek a motiváció, ösztönzés, valamint az emberekkel való foglalkozás, amellyel elő lehet segíteni a pályántartást.

A tanultak, valamint a tapasztalataim alapján arra következtettem, hogy egy leendő parancsnoknak többet kell foglalkoznia, ezen kérdésekkel, mert így munkája során kevesebb meglepetés érheti, jobban tud beilleszkedni az új közegbe. Pályamunkámban a motivációs és ösztönzési elméletekkel, az emberekkel való foglalkozás témakörét elemzem. Elsősorban a humán általános ismeret, neveléstudomány, pszichológia, és vezetés elmélet tantárgyakban tanultakat használtam fel. Kiemelném még a csapatgyakorlatok fontosságát, ahol a mint hallgató aktívan részt vettem a mindennapi életben és jobban átláttam az emberi tényezők fontosságát.

Célom a témával kapcsolatban megfogalmazott javaslatokon túl az is volt, hogy felkeltsem hallgató társaim érdeklődését, hiszen mint határőr tisztek, ők is szembesülni fognak ezen nehézségekkel.

Témavezető: Dr. Lunczner Károly határőr ezredes, tudományos kutató

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HATÁRŐRSÉGÉNEK DISZLOKÁCIÓJA

*Szerző: Cseh Krisztián, határrendészeti és védelmi vezető szak
ZMNE KLHTK*

Úgy gondolom ez egy igen fontos, elengedhetetlen dolog azoknak a Határőr hallgatóknak vagy Határőr tanulóknak, akik felvételt nyernek akár rendészeti felsőoktatásba, akár rendészeti szakközépiskolába. Ezt a programot olyan célra készítettem el, hogy a felvételt nyert hallgatók, tanulók alapkiképzésen valamilyen Határőr sajátosságot is maguknak tudhassanak, mert inkább katonai ismereteket oktatnak nekik. Ezért gondoltam erre, hogy alapkiképzés keretén belül lehetne tájékoztatni az ifjú Határőröket, a feladatokról, jogszabályi háttérrel, a jelenlegi technikai felszereltségről, és a szervek területi elhelyezkedéséről.

A Powerpoint demonstrációs programot választottam, mivel ezzel kiválóan lehet szemléltetni az oktatni kívánt témát. Az oktatást még hatékonyabbá teheti, ha olyan körülmények között zajlik, ahol mód van az azonnali kipróbálásra. A Powerpoint-programot úgy igyekeztem megoldani, hogy ne legyen átlagos kinézetű, rendszerű, mint egy megszokott Powerpoint-bemutató, ami a megszokott „Space” billentyű lenyomásával monoton a következő diára vált. Igyekeztem kihasználni az összes felhasználható lehetőséget, amit az előadás-készítő program nyújt számomra.

A dolgozatom ismereteim szerint tartalmazza az összes technikai eszközt, amivel jelen pillanatban a MAGYAR KÖZTÁRSASÁG HATÁRŐRSÉGE rendelkezik, illetve rendszerezítve van. Mindegyikről rendelkezésre állnak képek a még hatásosabb szemléltetés céljából. Ha meg lehetne valósítani az általam javasolt szaktantermet, akkor még hatékonyabb lehetne az oktatás. Bízom benne, hogy tud ilyen eszközparkot létesíteni a Határőrség az adott felsőoktatási-, illetve szakközépiskolai intézményekbe. Természetesen nem elhanyagolható az sem, hogy a hallgatóknak, tanulóknak megfelelő ismeretekkel kell rendelkezniük az adott technikai eszközökről. A témát nem csak a hallgatók illetve tanulók képzésénél lehet felhasználni, hanem azon tisztek, tiszthelyettesek körében is, akik szakmai továbbképzésben részesülnek.

Témavezető: Varga Norbert határőr százados

A FIZIKAI KÖVETELMÉNYRENDSZER AKTUÁLIS KÉRDÉSEI A ZRÍNYI MIKLÓS NEMZETVÉDELMI EGYETEM HATÁRRENDÉSZETI ÉS VÉDELMI VEZETŐ SZAKÁN

*Szerző: Eleki Zsolt, határrendészeti és védelmi vezető szak
ZMNE KLHTK*

Napjainkban a biztonsági környezet megváltozásával a tömeghadseregek, illetve térségünkben egy-egy állam hadserege általi fenyegetés kockázata minimális. Ezzel szemben megnőtt a kis létszámú, nehezen jósolható, váratlan fenyegetések köre. Ennek megfelelően a nagy létszámú szervezetet kisebb, de jobban felkészült, gyors reakcióra képes egységek váltják fel, melyek sikeres működése csak a Magyar Honvédség és a Határőrség közreműködésével képzelhető el az országhatár védelme esetén.

A Határőrség szervezetében a legfontosabb alkotóelem a szolgálatteljesítő határőr, aki meghatározza egy-egy feladat sikerességét. Legfontosabb ismérvei a megfelelő szakmai felkészültség, nyelvtudás, mentális, egészségi és fizikai alkalmasság.

A kutatás fő célja: Megvizsgálni a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Határrendészeti és Védelmi Vezető Szakán tanuló hallgatókra vonatkozó testnevelés követelmények megbízhatóságát és érvényességét.

A kutatás hasznát a határőr tisztképzés eredményességének javításában látom. A vizsgálatok lehetővé teszik, hogy kialakuljon egy objektív, megbízható és érvényes felmérési rendszer, mellyel eldönthető egy hallgatóról, hogy alkalmas-e a hivatása gyakorlására, vagy sem. A kérdés megválaszolása érdekében statisztikai elemzésnek vettem alá a felmérési adatokat.

A vizsgálat során ismerttettem a hallgatók körében alkalmazott két felmérési rendszert. Az itt kapott eredményeket összehasonlítottam, és megállapítottam, hogy bár ugyanazt a mintát vizsgáljuk a fizikai állapot szempontjából, de eltérő eredményeket kaptunk. Ebből arra a következtetésre jutottam, hogy megkérdőjelezhető a felmérés(ek) megbízhatósága. Ugyanakkor megjelöltem a tesztek alapján azokat a vizsgálatokat, melyek várhatóan alkalmazhatók lesznek a fizikai állapot mérésére.

Reményeim szerint munkám és a jövőben tervezett kutatásaim hozzájárulnak majd a Határőrség működésének eredményesebbé tételéhez, és hazánk nemzetbiztonságának növeléséhez.

Témavezető: Dr. Eleki Zoltán százados, testnevelő tanár

A VISSZAUTASÍTÁSI ŐRIZET ELRENDELÉSÉNEK SZABÁLYAI, GYAKORLATI VÉGREHAJTÁSA A KISKUNHALASI HATÁRŐR IGAZGATÓSÁGON

*Szerző: Gajdáné Bada Éva, határrendész szak
RTF*

Dolgozatomban az idegenrendészeti eljárás során foganatosítható visszautasítási őrizet elrendelését, gyakorlati végrehajtásának szabályait, mint külföldiekkel szemben alkalmazandó kényszerintézkedést kívánom bemutatni.

Mivel a Kiskunhalasi Határőr Igazgatóság szerb viszonylatban látja el feladatát, ezért a 2003. évi XXII. törvény a Magyar Köztársaság Kormánya és a Szerbia és Montenegró Kormánya között a két állam területén jogellenesen tartózkodó személyek átadásáról és visszafogadásáról szóló Belgrádban 2001. november 7-én aláírt Egyezmény alapján történő eljárást és az ezzel kapcsolatos gyakorlatban felmerülő nehézségeket ismertetem.

Az őrizet gyakorlati végrehajtását a helyi sajátosságok és az őrzéssel kapcsolatos problémák kiemelésével mutatom be.

A dolgozatban foglalkozom a fogva tartás általános szabályaival és a rendkívüli események bekövetkezésének, felszámolásának a rendjével, illetve a külföldiek fogdán kívüli szállításának és őrzésének szabályaival.

Témavezető: Dr. Verhóczy János alezredes, főiskolai docens

A VILÁG MENEKÜLTJEINEK HELYZETE - FÉL ÉVSZÁZAD TÜKRÉBEN

*Szerző: Gáspár Gyula, határrendészeti szakon végzett hallgató
RTF*

A szerző a bevezetést követően az 1. fejezetben bemutatja a XX. század második fele menekültjeinek helyzetét mind a II. világháború utáni Európában, mind Afrikában, Ázsiában és az amerikai kontinensen. Ismerteti az Egyesült Nemzetek Szervezetének a menekültkérdésben folytatott tevékenységét, valamint az ENSZ Menekültügyi Főbiztossága feladatait, szervezetét. Ismerteti továbbá a legfontosabb, menekültekkel kapcsolatos nemzetközi egyezmények (1951. évi Genfi Egyezmény és 1967. évi Jegyzőkönyv) megkötésének történetét, tartalmát.

Hasonlóképpen mutatja be a szerző az Afrikai Egységszervezet 1969. évi menekült egyezményét és az 1984. évi Cartagenai Nyilatkozatot is. Részletesen foglalkozik Afrika, Ázsia és Amerika menekültválságainak körülményeivel, valamint a legtöbb menekültet befogadó észak-amerikai kontinens e tulajdonságából adódó speciális helyzetével és menekültpolitikájával.

A szerző a 2. fejezetben a volt szovjet utódállamok, illetve a Független Államok Közösségének menekültügyi helyzetét mutatja be, részletesen kitérve az előzményekre és az arra az ebből fakadó bonyolult helyzetre, amely az államoknak Szovjetunióból kiszakadása után kialakult a térségben, részben az új államhatárok kialakítása miatt. Ismerteti a 90-es évek elején lezajlott népmozgásokat és háborús eseményeket.

A 3. fejezetben a legújabb, a délszláv háború miatt kialakult menekültválság következményeit, és a menekültkérdés ebből fakadó európai megítélését fejti ki a dolgozat írója. Bemutatja az Európai Unió menekültpolitikájának változását a 70-es évektől kezdve, valamint a menekültüggyel kapcsolatos uniós jogszabályokat is.

A következtetésekben a szerző megállapítja, hogy a menekültek helyzete, nemzetközi megítélése sokat javult az utóbbi évtizedekben, de maga a probléma folyamatosan "fejlődik", globálissá vált, így újabb és újabb megoldásokat kell kitalálni a kezelésére.

A dolgozat mellékletekkel támogatott, amelyek megfelelően kapcsolódnak a szöveg tartalmához.

Témavezető: Vass Ferenc hőr. alezredes, főiskolai adjunktus

**A BEVETÉSI SZERVEK ALKALMAZÁSA A MIGRÁCIÓS
HÁLÓ MŰKÖDTETÉSE SORÁN.
AZ „ŐSZIRÓZSA 2004” AKCIÓ MEGTERVEZÉSE ÉS
VÉGREHAJTÁSA**

*Szerző: Szigeti Béla, határrendészeti szak
RTF*

A téma a Határőrség tevékenységével szorosan összefügg. Célja az Európai Unió csatlakozással, a Schengeni normákkal összefüggő teendők hatékony végrehajtása, az alapfeladatok során tapasztalt erőszakos cselekmények gyors, taktikai eljárások alkalmazásával történő megoldása

Az első rész a témával kapcsolatos szabályozás széleskörű és naprakész feldolgozása. A logikus rendszerezés az akcióval kapcsolatos gondolatok kifejtését alapozza meg.

A második rész az akció megtervezésének rendjét, tartalmát és dokumentumait dolgozza fel, majd lépésről lépésre bemutatja az akció végrehajtását. Tartalmazza a levelező tagozatos hallgató végrehajtó szolgálatban szerzett tapasztalatait. A bemutatott tevékenységben személyesen is részt vett, így módon a dolgozatban szerencsésen ötvöződik az elmélet és a gyakorlat.

A probléma komplex jellegéből adódóan a szerző érinti az illegális migráció elleni fellépésben érintett szervek közös tevékenységének kérdéseit is. A feldolgozás újszerű, mert a szabályzókon kívül kevés irodalma van. A pályamunka erényei közül kiemelésre érdemes a kiváló rendszerezés és a problémamegoldás úttörő jellege, illetve multimédiás támogatással való bemutatása. A dinamikai helyzetek a számítógépes animációk segítségével szemléletesen tárulnak elénk. Az eredmények megismerését digitális képek és a videofelvételek segítik.

Témavezető:

Badics András hőr. alezredes, Orsházi Határőr Ig., Bevetési Osztályvezető

Dr. Varga János hőr. alezredes, főiskolai tanár

A SCHENGENI VÍZUM KIBOCSÁTÁSA, SAJÁTOSSÁGAI ÉS HAMISÍTÁSÁNAK TAPASZTALATAI

*Szerző: Zseli Attila, határrendészeti és védelmi vezetői szak
ZMNE KLHTK*

TDK dolgozatomat öt fejezetre osztottam. A fejezeteket logikusan egymáshoz kapcsolódóan alakítottam ki. Az első fejezet a Schengeni Egyezmény kibocsátásáról, tartalmáról, rendelkezéseiről, a vízumok jogi szabályozásáról szól, illetve arról, hogy egyáltalán mi is az a vízum. A következő nagyobb részben a vízumok biztonsági védelmét elemzem, ám ehhez elengedhetetlen az okmányvédelmi megoldások, az okmányok felépítésének az ismertetése. A harmadik fejezet — mivel a schengeni szónak a tartalmáról, hogy mit is takar ez, mire utal, illetve a vízumról és a hozzá kapcsolódó legfontosabb információkról szól — a Schengen vízum részletes leírása, ismertetése képekkel alátámasztva. Az ezt követő nagyobb szövegblokk az okmányhamisításokról szól általában. Ezt a nagyobb részt azért építettem be, mert — mint ahogyan az egész pályamunkámra jellemző — az általánostól haladok a részletes felé, a fő téma irányába, de ehhez elengedhetetlen az előzmények megismerése. Talán az utolsó fejezetet, a hamisításról szóló részt tartom a legfontosabbnak, hiszen fő célom a határátkelőhelyeken történő eredményesebb szűrés elősegítése. Az itt található hamisítási variációk, összehasonlítások, konkrét hamisítások elemzése átfogja, összegzi a Schengen vízum hamisításának hazai és nemzetközi tapasztalatait. Pályamunkám végén javaslatot teszek a hamisítások felismerése hatékonyságának növelésére, ennek gyakorlati megvalósítására.

Témavezető:

Dr. Antal László alezredes, iii. okmány- és vegyész szakértő

Varga Norbert hőr. százados, oktató

**KATONAI INFORMATIKA,
KATONAI KOMMUNIKÁCIÓ
TAGOZAT**

JÁRMŰDINAMIKAI RENDSZEREK SZÁMÍTÓGÉPES TERVEZÉSE ÉS ANALÍZISE

*Szerző: Csák Sándor, villamosmérnök szak
ZMNE BJKMK RMI*

A modern járműdinamikai rendszerek sajátossága, hogy az előzetes tervezésük számítógépek segítségével történik, különféle tervezői programok alkalmazásával. Számos közlekedési eszköz azonban az üzemeltetés során is széles körben alkalmazza a számítógépeket. Ilyen számítógépes folyamatirányítási rendszer például:

- statikus instabilitással rendelkező repülőgépek automatikus repülés szabályozó rendszere;
- műholdak helyzetszabályozó rendszere;
- közúti gépjárművek sebesség és útirány stabilizáló rendszere;
- közúti gépjárművek aktív felfüggesztési rendszere;
- helikopterek automatikus repülés szabályozó rendszere;
- Mars-járművek távvezérelt irányítási rendszere;
- tengeri személy- és teherszállító járművek (hajók, kompok, óceánjárók, tankerek, anyahajók, tengeralattjárók stb.) aktív útirány stabilizáló rendszere.

A dolgozat elkészítésének célja az alábbi módon foglalható össze:

- a járműdinamikai rendszerek tervezésének és vizsgálatával foglalkozó szakirodalom összegyűjtése és rendszerezése;
- szárazföldi, vízi és légi közlekedési eszközök szabályozási rendszereinek bemutatása;
- járműdinamikai szabályozási rendszerek számítógépes analízisének végrehajtása, az eredmények bemutatása, és azok kiértékelése.

A dolgozat elkészítése során megoldandó feladatok az alábbiak voltak:

zárt szabályozási rendszerek analízise, analízis időtartományban, alapjel követés vizsgálata, súlyfüggvény számítás, átmeneti függvény számítása, válasz függvény számítása egységsebesség vizsgáló jelre, zavarelhárítás vizsgálata, analízis frekvencia tartományban, Bode diagram készítése, felnyitott szabályozási rendszer analízise, Nyquist diagramm számítása, Nichols diagramm számítása, minőségi jellemzők meghatározása, fázis tartalék meghatározása, erősítési tartalék meghatározása

*Témavezető: Dr. habil. Szabolcsi Róbert okl. mk. alezredes,
egyetemi docens*

INFORMÁCIÓS INFRASTRUKTÚRÁK ELLENI VESZÉLYEK ÉS ELHÁRÍTÁSUK LEHETŐSÉGEI, KÜLÖNÖS TEKINTETTEL A KATONAI KOMMUNIKÁCIÓS (ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉSI) RENDSZEREKRE

*Szerző: Kiss Erzsébet Mónika, villamosmérnök szakon végzett hallgató
ZMNE BJKMK*

A XXI. században óriási méretű termelési-, védelem-, és társadalomszerkezeti változások tanúi vagyunk. Az információs korszak és a hadviselés legalapvetőbb kihívása, hogy az információs társadalmak közötti viszálykodás – a katonai műveleteken messze túlmutató – új eszközökkel és módszerekkel vívott információs műveletek formájában is történhet.

A dolgozat ebből az aspektusból bemutatja az információ fogalmát, helyét és szerepét az ezredfordulót övező világméretű gazdasági, politikai, társadalmi és katonai változások tükrében. Bemutatja azt az új katonai információs környezetet, melyben az új típusú hadviselési formák zajlanak, és ezen belül rámutat az elektronikai hadviselés meghatározó szerepére az információs műveletek, azon belül pedig a vezetési hadviselés rendszerében.

A pályamű ismerteti azon katonai kommunikációs rendszerek fejlődési tendenciáit, amelyek a legdinamikusabban, legmélyrehatóbban befolyásolják az elektronikai hadviselés feladatrendszerét és technikáját. Ezen belül is a hangsúlyt a cellás mobil rádió rendszerekre, a kis valószínűséggel felderíthető (szórt spektrumú) rádiórendszerekre -, a számítógép hálózatokra és a műholdas rendszerekre helyezi.

A továbbiakban a dolgozat bemutatja a vezetési folyamat akadályozásának módszereit, különös tekintettel a katonai kommunikációs rendszerek felderítésére és az ellenük való elektronikai ellentevékenységre.

Végül pedig mindezzel összhangban felvázolja ezen rendszerek védelmének kérdéseit és összefüggéseit, rámutatva azok fontosságára, és az MH kommunikációs rendszerének és elektronikai hadviselési képességének fejlesztésére.

Témavezető: Dr. Haig Zsolt alezredes, egyetemi docens

INFO-RISK-TWIST — AVAGY AZ INFORMATIKAI KOCKÁZAT-ELEMZÉS GYAKORLATÁNAK ÚTVESZTŐI A RENDŐRSÉG BÜNYÜGYI SZERVEZETI EGYSÉGÉNÉL

*Szerző: Komáromi László, haditechnikai menedzser szak
ZMNE BJKMK*

A pályázó a dolgozatában a Rendőrség egyik bünyügyi szervezeti egysége informatikai védelmének kialakítása során tapasztalható sajátosságokat vizsgálja.

A dolgozat célja, annak taglalása, hogy a szervezeten belül, a választott eljárás — Informatikai Tárcaközi Bizottság 8. sz. ajánlás — megvalósításához milyen személyi, eljárási lehetőségek állnak rendelkezésre, illetve a rendőrség speciális, és egyedi feladatellátása hogyan befolyásolja a védelem kialakítását, és azon belül az informatikai kockázatelemzés eredményeit.

A téma bevezetéseként elemzi az információ értékének — mint az eljárás alapját képező legfőbb tulajdonságnak — fontosságát, illetve az informatikai védelem kialakításának szükségességét. Indokolja a védelem kialakításához alkalmazott eljárásválasztását, majd bemutatja annak főbb szakaszait, jellemzőit, illetve a kockázatelemzés jelentőségét. A kérdéskör elemzése a rendőrség speciális feladatainak, jogállásának bemutatásával kezdődik. A szervezeti sajátosságok meghatározását követően az Informatikai Biztonsági koncepció kialakításának szakaszai kerülnek bemutatásra. Meghatározza a szervezet lehetőségeinek figyelembevételével az eljárás végrehajtásához szükséges erőforrásokat, a fenyegetettség meghatározásának sajátosságait. Állást foglal a kárértékek, gyakorisági indexek, illetve kockázatmátrix kialakításának kérdéskörében. Mindezt mellékletben szereplő kimutatások segítségével, adatokkal támasztja alá.

Elemzi a kapott eredményeket, megfogalmazza a kockázatelemzés torzulásának a szervezethez képest objektív, illetve szubjektív befolyásoló tényezőit. A kockázatelemzésre építve és a szervezeti egység saját lehetőségeit figyelembe véve javaslatokat fogalmaz meg a védelmi intézkedések kiválasztásának, illetve megvalósításának vonatkozásában.

Összefoglalásként kérdéseket felvetve számba veszi a módszer rendőrségen belüli, teljes körű alkalmazásával kapcsolatos lehetőségeket, feladatokat, feltételeket.

*Témavezető: Dr. Munk Sándor ezredes, egyetemi tanár
Kapelner László r. alezredes*

DOKUMENTUMKEZELÉS A MAGYAR HONVÉDSÉGBEN

*Szerző: Nyikos Imre, haditechnikai menedzser szak
ZMNE BJKMK*

A szerző dolgozatában a korszerű, informatikai eszközökkel támogatott dokumentumkezelés aktuális kérdéseit veszi sorra. Felvázol egy megoldási javaslatot, amely a Magyar Honvédség dokumentumkezelő rendszerének körülírását és megfogalmazását tartalmazza, rámutatva a kérdés aktualitására is.

Kiemelten foglalkozik a hálózati környezet kialakítási szükségszerűségeivel, a rendszerkövetelmények megfogalmazásával, és a működési rend bemutatásával. A dolgozat tárgyát képezi továbbá a dokumentum életciklus követésének lépései, valamint a hozzáférési körök és jogosultságok tárgyalása.

A mellékletben bemutatásra kerül egy korábban létrehozott, működőképes (ám mára a kiképzett felhasználók elfogyása és a verziókövetés elhanyagolása okán nem használt) dokumentumkezelő rendszer, melynek fejlesztését a szerző irányította. Ebben a dokumentumkezelő rendszerben a mostani dolgozat legtöbb követelménye már szerepelt. A bemutatott rendszer fejlesztési és felhasználási tapasztalatai sokat segítettek a szerzőt a dolgozatban megfogalmazott követelmények feltárásában.

Témavezető: Dr. Molnár Mihály mk. alezredes, egyetemi adjunktus

INFORMATIKA FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEK RENDSZEREZÉSE, VIZSGÁLATA A RENDŐRSÉGI INFORMATIKAI RENDSZEREK ESETÉBEN

*Szerző: Órsi Tamás, haditechnikai menedzser szak
ZMNE BJKMK*

A pályázó, dolgozatában, a Rendőrség informatikai rendszerének fejlesztési és felhasználási lehetőségét, illetve sajátosságait vizsgálja.

A dolgozat célja, a fejlesztéseket időrendi tagolásban történő bemutatása módszerek, illetve felhasználási lehetőségek bemutatásán keresztül annak taglalása illetve lehetőségek bemutatása, hogy e fenti eljárások alkalmazásával hosszabb távon hatékonyabb, egyszerűbb illetve gazdaságosabb rendőrségi munka végezhető el.

A téma alapozásaként a bizonyíték informatikai szempontból történő megközelítését követően bemutatja az elképzelt fejlesztési irányokat, az elektronikus megjelenés előnyeit, illetve a fejlesztések megkezdése előtt elvégezendő állapotfelmérés ismérveit

A kérdéskör elemzése a lehetséges jövőbeni fejlesztések köré épül. Rövid távú, közép- illetve hosszú távú fejlesztési időszakokra bontva Bemutatásra kerülnek ezen időtartamok alatt megvalósítható fejlesztési, továbblépési lehetőségek.

Külön fejezetben röviden taglalja a fejlesztések során fellépő kockázati tényezőket, valamint ezek elkerülésére illetve csökkentésére tesz említést

Összefoglalásként a Rendőrségi informatikai hálózatról nyújt elképzelést a jövőre nézve, valamint a rendőrségen felmerülő adatok megfelelő védelmének kialakítására tér ki.

*Témavezető: Dr. Munk Sándor ezredes, egyetemi tanár
Kapelner László r. alezredes*

A MÉLYSÉGI FELDERÍTŐ ALEGYSÉGEK SPECIÁLIS HÍRADÁSA, TECHNIKAI ESZKÖZEI, FEJLESZTÉSÜK LEHETSÉGES IRÁNYAI A MAGYAR HONVÉDSÉGBEN

*Szerző: Plesznik Ferenc, haditechnikai menedzser szak
ZMNE BJKMK*

Dolgozatom célja a mélységi felderítő alegységek híradás szervezésén, technikai eszközeinek ismertetésén keresztül segítséget nyújtani a fejlesztéseket tervező, a híradás szervezését tervezését és a híradást oktató szakemberek számára olyan ismeretanyag átadása, amit saját területükön fel tudnak használni. Ugyanakkor rámutatni kívánok azokra a technikai kérdésekre, ami a sok éves gyakorlati tapasztalat során gyűlt össze.

Az első részben a felderítéssel és a felderítés által meghatározott követelményekkel és azok hatásaival a híradásra foglalkozok.

A második részben a speciális híradásban résztvevők feladatait, a végrehajtás folyamán alkalmazandó okmányokat ismertetem.

A harmadik részben a jelenleg is alkalmazásban álló híradó eszközöket, kiegészítő berendezéseket mutatom be.

A negyedik rész a speciális híradás végrehajtásának folyamatát, a forgalmazás során betartandó lépéseket mutatja be.

Az ötödik részben az információk fedésével, a különböző eljárásokkal, az alkalmazott rövidítésekkel foglalkozom.

Az utolsó fejezet a továbblépés lehetőségeit, az alkalmazható eszközöket mutatja be, kiemelve az előnyöket és a hátrányokat.

Végül zárásként megállapítások, javaslatok következnek.

Témavezető: Szöllősi Sándor okl. mk. őrnagy, egyetemi adjunktus

VEZETÉKNÉLKÜLI INFORMATIKAI HÁLÓZATOK, ÉS KATONAI ALKALMAZHATÓSÁGUK LEHETŐSÉGEI

*Szerző: Tóth Gyula, haditechnikai menedzser szak
ZMNE BJKMK*

Dolgozatom témája a jövőben beszerzésre kerülő hírközpont elemek közötti vezetékes összeköttetés lehetőségei a vezetési pontokon és a tábori területi hírendszer rácspontjain belül. Bemutatásra kerülnek a polgári és katonai távközlésben leggyakrabban alkalmazott vezetékek, azok főbb paraméterei, előnyei és hátrányai, valamint katonai alkalmazási lehetőségeik. A dolgozatban ismertetem a perspektivikus elemekkel szemben támasztott főbb követelményeket, azok várható szolgáltatásait. E két bemutatás alapján javaslatot teszek a hírközpontokon belül alkalmazható vezetékes összeköttetési megoldásokra.

*Témavezető: Dr. Fekete Károly mk. alezredes, egyetemi adjunktus
Szöllősi Sándor okl. mk. őrnagy, egyetemi adjunktus*

IP ALAPÚ KOMMUNIKÁCIÓ KATONAI ALKALMAZÁSA

*Szerző: Tőreki Ákos, haditechnikai menedzser szakon végzett hallgató
ZMNE BJKMK*

Dolgozatom témája az Internet Protokoll elven alapuló kommunikáció katonai környezetben való alkalmazhatóságának vizsgálata.

A dolgozat alapvetően két fő részre tagolható. Az első fejezetben az olvasó rövid áttekintést kaphat az IP alapú kommunikáció elvi lényegéről, technológiáinak kialakulásáról, valamint néhány szolgáltatás jellemzőiről.

A második fő részben azt vizsgálom, hogy az IP technológia beilleszthető-e a Magyar Honvédség kommunikációs infrastruktúrájába, alapot teremtve ezáltal a kommunikáció és az informatika integrálódásának, melynek eredményeként megszületne egy olyan IP gerinchálózat, amely képes lenne összekötni egyrészt a szervezet kommunikációs igényeit közvetlenül kielégítő alhálózatait, másrészt átjárást biztosítani más (katonai vagy polgári) szervezetek hálózataiba.

Az IP alapú kommunikáció a helyi hálózatok elterjedése óta gyors ütemben fejlődött és fejlődik napjainkban is. Dolgozatom célja rávilágítani azokra a technológiákra, szolgáltatásokra, amelyek beilleszthetők a Magyar Honvédség vezetési rendszerének kommunikációs támogatásába és hatékonyabbá tehetik a parancsnokok és törzsek döntéshozó mechanizmusát.

Témavezető: Dr. Fekete Károly mk. alezredes, egyetemi adjunktus

HÍRKÖZPONT ELEMEL VEZETÉKES ÖSSZEKÖTTETÉSE A PERSPEKTIVIKUS ESZKÖZÖKKEL FELSZERELT VEZETÉSI PONTOKON ÉS A TERÜLETI HÍRRENDSZER RÁCSPONTJAIN

*Szerző: Vigh Levente, haditechnikai menedzser szak
ZMNE BJKMK*

A dolgozat témája a perspektivikusan beszerzésre, fejlesztésre kerülő hírközpont elemek közötti vezetékes összeköttetés lehetőségei a vezetési pontokon és a tábori területi hírendszer rácspontjain belül. A dolgozatban ismertetésre kerülnek a vezetési pontok hírközpontjai, ezek várható felépítése, a velük szemben támasztott főbb követelmények, és az általuk biztosítható szolgáltatások. Bemutatásra kerülnek a polgári és katonai távközlésben leggyakrabban alkalmazott vezetékek, azok főbb paraméterei, előnyeik és hátrányaik, valamint ezek katonai alkalmazási lehetőségei. A dolgozat következtetései javaslatokat fogalmaznak meg a perspektivikus hírközpontokon belül alkalmazható vezetékes összeköttetések műszaki, technológiai megoldásaira, figyelembe véve a várható feladatokat.

*Témavezető: Szöllősi Sándor okl. mk. őrnagy, egyetemi adjunktus
Dr. Ványa László okl. mk. alezredes, egyetemi adjunktus*

A HAGYOMÁNYOS TITKOSÍTÁS ÉS A KVANTUMKRIPTOGRÁFIA, MINT A JÖVŐ ESZKÖZE A POLGÁRI ÉS A KATONAI REJTJELZÉSBEN

*Szerző: Vigh Levente, haditechnikai menedzser szak
ZMNE BJKMK*

A dolgozat témája a kriptológia, azon belül is elsősorban a kriptográfia jelenlegi alkalmazásai, valamint a kvantumkriptográfia – vagyis a kvantumfizika törvényein alapuló titkosítás. A munka történeti áttekintést nyújt a hagyományos titkosításról, az ókortól napjainkig, természetesen a teljesség igénye nélkül. Bemutatja a szimmetrikus és aszimmetrikus titkosítás lényegét, és a gyakorlatban alkalmazott algoritmusokkal, valamint azok előnyeivel és hátrányaival is megismerteti az olvasót. Vázlatosan szemlélteti a kvantumkriptográfia elméleti működését és lényegét, majd véleményt ad annak katonai alkalmazhatóságát illetően.

Témavezető: Dr. Fekete Károly mk. alezredes, egyetemi adjunktus

INFORMÁCIÓS MŰVELETEKBEN ALKALMAZOTT TECHNIKAI ESZKÖZÖK FEJLESZTÉSI IRÁNYAI

*Szerző: Vinter József, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

Az információ alapú társadalom jelenlegi információ-éhsége egyre nagyobb. Tapasztalható ez az Internet fejlődésében, az egyre nagyobb fejlesztésekben, az utóbbi évtizedben megjelent külföldi és hazai publikációkban. Megjelentek olyan technikai eszközök, amiket 5-10 évvel ezelőtt csak a tudományos-fantasztikus filmekben láthattunk a mozivásznakon. A mai kor fiataljai számára az Internet, a mobiltelefon és a hozzá kapcsolódó technológia – laptop, web-lap üzemeltetés – már-már alapvető lételem. A piaci verseny következtében a gyártók minden igyekezetükkel azon vannak, hogy a felmerülő újabb és újabb igényeket kielégítsék.

Természetesen, mint minden jónak, ennek is megjelennek az ellentáborai, akik vírusokkal gátolják a rendszer elérhetőségét, lassítják, vagy akár teljesen lehetetlenné teszik ezek működését. Sokakban felmerül a kérdés: ez már információs hadviselés? Ha le szeretnénk egyszerűsíteni a választ, akkor azt mondhatjuk, hogy igen; bár első ránézésre ez inkább csupán fiatalok egy csoportjának harca a nagyobb hírnévért. Valójában viszont beléptünk abba a korbba, amikor mindenki áldozata lehet egy cyber támadásnak, legyen annak eszköze az Internet vagy mobiltelefon, célja egyén, csoport, gazdasági társulás, vagy akár egy ország.

Mit tehetünk mi, és mit tesznek nálunk sokkal fejlettebb országok annak érdekében, hogy ne következhesse be olyan események, mint például teljes elektromos hálózatok leállása? Az igazi választ még nem tudjuk. Az apró harcok – mint információs műveletek – jól irányzottak, és a rendszerek gyenge pontjait támadják, avagy védik. Mit tesznek, és mit fejlesztenek más országok a kisebb információs műveletek végrehajtására, védelmére? E tanulmány bemutatja a már egyre erősebben érezhető információs művelet szimmetrikus és aszimmetrikus jelenségeit, fejlesztési irányait, a teljesség igénye nélkül.

Témavezető: Dr. Kovács László mk. őrnagy, egyetemi tanársegéd

**KATONAI LOGISZTIKA
TAGOZAT**

A BÉKEFENNTARTÁS KATONAI TÁBORAINAK BERENDEZÉSI LEHETŐSÉGEI

*Szerző: Badó Ádám László, építőmérnöki szakon végzett hallgató
ZMNE BJKMK*

A dolgozatban a katonai logisztika egyik jelentős területével a katonai táborok építésével, kialakításának lehetőségeivel foglalkozom. A feldolgozott téma időszerű, hisz a Magyar Honvédség katonái eddig is, és ezután is részt fognak venni különböző békefenntartói műveletekben. A mai katonai gyakorlatban jelenleg még nincsen egyértelmű szabályzat, utasítás a békefenntartói katonai táborépítéséhez. Ezért lényegesnek tartom ilyen szabályzó mielőbbi bevezetését. Ehhez szeretnék megoldásokat bemutatni a táborépítés néhány megoldásra váró feladatához. Dolgozatomban a tábor védelmével, a megfelelő teherbírású talaj létrehozásával, a létesülő munkahelyek, elhelyezési körletekkel, a vízbeszerzéssel és vízkezeléssel, valamint a tábori telephellyel kapcsolatos kérdésekre adok válaszokat.

Témavezető: Gulyás András mk. őrnagy, egyetemi adjunktus

NATO CSAPATOK ALKALMAZÁSA IDEIGLENES KIKÖTŐI LÉTESÍTMÉNYEK IGÉNYBEVÉTELÉVEL MULTINACIONÁLIS LOGISZTIKAI KÖRNYEZETBEN

*Szerző: Réti Tamás, katonai logisztika szak
ZMNE BJKMK*

Dolgozatomban egy olyan új, hazánkban eddig még nem alkalmazott eljárást kívánok bemutatni, amellyel a nemzetközi környezetben dolgozó katonák mind szállítási feladataik, mind egyéb tevékenységeik végrehajtása közben akár béke- vagy válsághelyzetben találkozhatnak és jelenleg nincs hazai szakirodalma. Megszerzett tudásomat, tapasztalataimat, a kutatott irodalmat felhasználva megismertetem az olvasót a NATO tagországok közül többenél jelentős történelmi múltra visszatekintő eljárással.

Bemutatom azokat a NATO elveket és eljárásokat, melyek alapján a szövetséges nemzetek a logisztikai tevékenységüket végzik. Ezen belül kiemelem a szállítási feladatok szervezésére, végrehajtására vonatkozó módszereket.

Részletesen szemléltetem a brit haderő kötelékében lévő, a tengeri szállítáért és kirakásért felelős szervezeti elem szerepét, történelmi háttérét és képességeit. Bemutatom eszközeit mellyel a világ bármely pontján képes feladatait végrehajtani mind béke, mind attól eltérő körülmények között.

Multinacionális környezetben az együttműködés szükségessége, az alkalmazott eljárások, eszközök ismerete hatványozottan jelen van. Ennek jelentőségét bemutatva, betekintést adok a nemzetközi gyakorlatok során szerzett tapasztalataimba. Kiemelem a tengeri kikötők fontosságát, hiányuk pótlásának lehetőségét. Bemutatom az Egyesült Államok hadereje által alkalmazott eszközök és eljárások egy speciális szeletét. Rámutatok hazánk és haderőnk jelenlegi és jövőben várható feladataira, melyek a feldolgozott témához kapcsolódhatnak.

A szemléletes megjelenítés érdekében mind a törzsanyagban, mind a mellékletekben szereplő ábrákkal és képekkel elősegítem a könnyebb megértést. A multimédiás melléklet a fotókon túl filmrészletekkel is segíti az elsajátítást, teszi érdekessé és érthetővé a bemutatást.

Témavezető: Dr. Réger Béla alezredes, egyetemi docens

A MAGYAR HONVÉDSÉG ÉLELMEZÉSI ELLÁTÁSÁNAK KAPCSOLATA A HACCP-VEL

*Szerző: Sebestyén Áron, gazdálkodási szak
ZMNE BJKMK*

A magyar Honvédség logisztikai rendszerében kiemelten fontos szerepet tölt be a katonák ételmezése. Ebben az úgynevezett biztonságos élelmiszer előállítására szabványos, Magyarországon kötelezően alkalmazandó módszer, a HACCP rendszer került bevezetésre.

A rendszer bevezetése tapasztalatokon alapuló és szakmailag rendszerezett, alátámasztott, előírt logikai lépéseken keresztül valósul meg. A rendszer alapelveit és az azokra épülő kiépítési lépéseket a szabvány alapján feldolgoztam, értelmeztem, és dolgozatomban ismertettem.

Gyakorlati munkámban, elemzéseken keresztül két ételcsoportra meghatároztam azokat a kiemelten fontos technológiai lépéseket, műveleteket, melyek fokozott felügyeletet, ellenőrzést igényelnek, hogy a táplálék a fogyasztó egészségét a legkevésbé veszélyeztesse. A kritikus szabályozási pontokra meghatároztam azokat az értékeket, melyek a megfelelő és nem megfelelő minőséget elválasztja, valamint ellenőrzésének elvégzését munkakörökhöz kötöttem, a vizsgálatok gyakoriságára javaslatot tettem.

A szabványnak megfelelő módszer működtetéséhez szükséges eljárások témakörében a beszerzés, szállítás, tárolás, hőkezelés higiénia és karbantartás főbb végrehajtási szabályait összegyűjtöttem, azokat a munkautasításokba javaslom beépíteni.

A HACCP, mint önellenőrző rendszer adott konyhára adaptálása, felülvizsgálata folyamatos feladat, új berendezések alkalmazásba állítása, új ételek bevezetése azt szükségessé teszi. Dolgozatom terjedelmének korlátozottsága miatt egy nagy rendszer kis szeletét tudta bemutatni.

A szakmai elemzéseket önállóan, az MH már meglévő HACCP-rendszerének, dokumentációjának ismerete nélkül végeztem.

Témavezető: Horváth Krisztina

KONTÉNERES ÜZEMANYAGTÖLTŐ ÁLLOMÁSOK A MAGYAR HONVÉDSÉG ÜZEMANYAG ELLÁTÁSI RENDSZERÉBEN

*Szerző: Szatmári Gábor, hadtáp szak
ZMNE BJKMK*

Pályamunkámban bemutatom a Magyar Honvédség üzemanyag szaktechnikai eszközeiben végbemenő radikális változtatásokat, kiemelve egy nagy korszerűsítésen átmenő eszközcsoportot, az üzemanyagtöltő konténereket. Célom, hogy bemutassam a változtatás okait, előzményeit, lefolyását és jelenlegi helyzetét.

A jelenlegi eszközök korszerűsítése elengedhetetlen, mivel azok nem felelnek meg napjaink műszaki és környezetvédelmi követelményeinek. Sok alakulat üzemanyag felhasználási igénye jelentősen lecsökkent. A kis fogyasztású alakulatoknál nincs értelme költséges és nagy kapacitású töltőállomásokat működtetni. A konténeres töltőállomások egy gazdaságos, korszerű és minden követelménynek megfelelő megoldást biztosítanak.

Régebben már volt próbálkozás a stabil kiszolgáló helyek mobilizálására, ilyen eszköz a TC-10 és KC-20, melyek ideiglenes üzemeltetésű tábori üzemanyagtöltő állomások.

Pályamunkám második felében a rendelkezésemre álló műszaki dokumentációk alapján, általam készített képekkel illusztrálva mutatom be a TankBox-10, RHD-10 és RHD-30 modern konténer kutakat, amelyek minden szempontból megfelelnek a kor elvárásainak mind kiszolgálás mind környezetvédelmi szempontból.

Kutató munkám során nem csak a műszaki dokumentációt, de az üzemeltetők és szakemberek tapasztalatait és véleményeit is összegyűjtöttem.

Beszámolóm végén az eszközök előnyeit és hátrányait írtam le, és egyértelműen kiderül, hogy ezek az üzemanyag szaktechnikai eszközök mennyire hatékonyan használhatóak az ellátásban.

*Témavezető: Kertai László mk. alezredes
Kovács András őrnagy*

A HAWALA RENDSZER

Szerző: Tarján Tamás, gazdálkodási szak

ZMNE BJKMK

Dolgozatom egy – a köztudat által félreértelmezett – átutalási rendszert mutat be. A pályamunkában taglalt témáról nem jelent még meg magyar nyelvű, átfogó publikáció, ismereteim nagy részét angol nyelvű írások nyomán szereztem az IMF és az INTERPOL nyilvános dokumentációit felhasználva.

Célom az informális pénzátutalási rendszerek általános jellemzése mellett a hawala ügyleteinek, folyamatainak elemzése. Szemléltetni kívánom a pénzátutalások jelentőségét az intézményi bankrendszer nélküli országok állampolgárainak életében. Kutatómunkám érintőlegesen kiterjed a pénzmosással, fegyver- és drogkereskedelemmel, illetve terrorista műveletekkel kapcsolatos pénzügyi műveletekre is. A dolgozatom felvet olyan lehetőségeket, amelyek – tudomásom szerint - eddig semmilyen fórumon nem jelentek még meg.

Habár a hawala szorosan nem kapcsolódik honvédségi pénzügyekhez, véleményem szerint fontos, hogy mindenki tiszta képet alkothasson a jövőben, hiszen csak így gondolkozhatunk tovább megoldási alternatívákról, szabályozó intézkedésekről.

A bankrendszeren kívül végzett átutalásokat nem tekinthetjük törvényteleneknek, ugyanis léteznek olyan országok, ahol a bankrendszer kiépítetlen vagy teljesen hiányzik. A tranzakciókat úgynevezett „hawaladar”-ok („hawala ügynökök”) végzik a korai középkor óta, amikor a vándor kereskedők használták ezt a módszert pénzük távoli helyekre való eljuttatására felve attól, hogy út közben kirabolják őket.

A hawala alapját az ügynökök és az ügyfelek közti bizalom jelenti. Az átutalások névtelenül zajlanak, a megbízók személyazonosságának igénye nélkül, és a tranzakciókról hivatalos értesítőt nem kapnak az ügyfelek. Ezért adhat okot a hawala azokra a feltételezésekre, miszerint illegális pénzügyi műveletek is zajlanak ezen keresztül. Ebből eredően használják a hawalával kapcsolatban – tévesen – a „föld alatti bankrendszer”, vagy az az „ördög pénze” elnevezést.

Témavezető: Papp Andrea főhadnagy, főiskolai tanár

**KATONAPEDAGÓGIA,
KATONAPSZICHOLÓGIA ÉS
KATONASZOCIOLÓGIA
TAGOZAT**

A CIVIL ÉS KATONAI FELSŐOKTATÁSBAN TANULÓ HALLGATÓK PÁLYAIDENTIFIKÁCIÓJÁNAK VIZSGÁLATA

*Szerző: Bazsala Judit, gazdálkodási szak
ZMNE BJKMK*

Napjainkban is folyik a Magyar Honvédség modernizációja. A hadsereg társadalmi megítélése változik, a katonai hivatás presztízse csökken, és egyre több, civil szakmára jellemző tulajdonsággal rendelkezik.

A hazai tisztképzés intézménye, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, patinás, szigorú szabályok szerint működő iskola, merev hagyományokkal. A profi hadsereg azonban modern tiszteket kíván. A civil egyetemek, mivel nem alkotnak a társadalomtól elzárt, különálló szférát, folyamatosan tudják oktatási, nevelési rendszerüket az aktuális társadalmi igényeknek megfelelően alakítani.

Összehasonlító kutatást végeztem két civil egyetem és a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Hadtudományi Kar hallgatóinak pályaidentifikációjának alakulásáról.

Az intézmények ilyen módon történő összehasonlítása után, a felmérés eredményeinek ismeretében következtetéseket vontam le a ZMNE hallgatóinak pályaszocializációjának fejlődéséről. Végül javaslatokat kívánok tenni a tiszti hallgatók ideális pályaaazonosulásának megvalósíthatósága érdekében.

Témavezető: Dr. Szelei Ildikó százados, egyetemi adjunktus

A TERRORIZMUS MOTIVÁCIÓS HÁTTERE, ÉS A TERRORELHÁRÍTÁS VEZETŐI KIHÍVÁSAI, VALAMINT A MAGYAR HONVÉDSÉGET ÉRINTŐ KIHÍVÁSOK

*Szerző: Benkó Norbert, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

A terrorizmus napjaink egyik legnagyobb veszélyforrása, mely globális méreteket ölt. A terrorizmus miértjét nagyon nehéz megmagyarázni, de csak ennek ismeretében lehet ellene hatékonyan fellépni.

A terrorizmus szó jelentése nem mindig egyértelmű. Szükséges a pontos ismeret, hogy tudjuk kik ellen küzdünk. Egy katonai vezető számára ez a legfontosabb, mert az ellenség ismerete az egyik legfontosabb harcászati és vezetői szempont.

Ahhoz, hogy jobban megismerjük ellenségeinket meg kell ismernünk mindennapjaikat, felszerelésüket, módszereiket és ami talán a legfontosabb, hogy miért képesek akár saját életüket is önként feláldozni. Fanatikusságuk megértéséhez vezetői szemmel- a pszichológia, kultúra, vallás és szociológia felhasználásával- kell a motivációs hátterüket megvizsgálnunk. A terrorizmus motivációs hátterét Abraham Maslow szükséglethierarchiáján keresztül és Samuel P. Huntington civilizációs elméletének vizsgálásával kívánom bemutatni. Ha a terroristák motiváltságát ismerjük, megkönnyítjük az ellene való küzdelmünket.

A terrorizmus megismerése könnyebbé teheti azt a globális küzdelmet, mely minden nap milliókat veszélyeztet. A vezetői felkészítésre nagyobb hangsúlyt kell fektetni, hiszen minden feladat végrehajtása csak akkor lehet sikeres, ha a parancsnok felkészült és mindvégig ura a kialakult helyzetnek, legyen az bármennyire idegen az állomány számára is. Főleg napjainkban kerül előtérbe ez a kérdés, hiszen Magyarország katonái is szolgálatot teljesítenek terrortámadásoktól veszélyeztetett övezetekben, illetve hazánk is felkerült az egyik legnagyobb terrorszervezet, az al-Kaida „fekete listájára”. Ezért lenne szükséges a békefenntartó alakulataink mellé megerősítésként egy terrorelhárító szervezetet rendelni, mely a hatékony együttműködés érdekében a Magyar Honvédség állományába tartozna.

Témavezető: Dr. Czuprák Ottó alezredes, egyetemi docens

ROMÁK A HADERŐBEN

*Szerző: Karácsony Veronika, védelmi igazgatási szak
ZMNE BJKMK*

Magyar Köztársaság egy egységes nemzetállamként, de 13, törvény által elismert nemzeti és etnikai kisebbséggel egységben él. Magyarország legnagyobb számú kisebbségének a romákat, vagy más néven cigányokat tekintjük. Létszámuk eléri a 600 ezer főt. Az 1993. évi. LXXVII. törvény az etnikai kisebbségekhez sorolja őket. Ugyan van saját nyelvük, kultúrájuk, a magyarokétól teljesen eltérő hagyományaik, szokásaik, de nincsen saját államuk, ahova tartozhatnának.

A romáknak a történelem során mindig a kitaszítottság jutott, a hontalanság, de ennek ellenére próbáltak beilleszkedni az adott ország életébe, ahol lehetőségük volt letelepedni. A Magyar Honvédségben – mint a magyar társadalom egyik nagyszervezetében – a nem roma, úgynevezett többségi társadalomhoz tartozó katonákra ugyanúgy jellemző lehet az előítéletes, sztereotip gondolkodás, a cigány katonák ugyanúgy hátrányos, megkülönböztetett helyzetben lehetnek, mint a magyar társadalomban. Úgy gondolom, hogy a probléma feltárása, áttekintése nagyon fontos, hogy tisztán láthassuk, milyen feladat tárul elénk, végig kell venni minden eshetőséget, megoldási tervet, amellyel közelebb jutunk az optimális megoldáshoz. Ez dolgozatom célja, a probléma feltárása, néhány, a Magyar Honvédségben jelenleg is folyamatban lévő megoldási terv, alternatíva ismertetése, különösen most, az önkéntes haderőre történő áttérésnél, amikor a szocializáció egy színtere, a sorkatonai szolgálat már csak történelem lesz.

*Témavezető: Dobai Pál alezredes, egyetemi docens
Jóni Tibor alezredes*

ÉS MI MERRE TARTUNK? - A MAGYAR HONVÉDSÉG ÁTALAKÍTÁSA A HADERŐSZERVEZÉS ÉS HADKIEGÉSZÍTÉS TERÜLETÉN HASONLÓ MÉRETŰ NATO- TAGORSZÁGOK HADERŐ-ÁTALAKÍTÁSÁNAK TÜKRÉBEN

*Szerző: Leipold Diána, védelmi igazgatási szak
ZMNE BJKMK*

A dolgozat témája a Magyar Honvédség átalakítása folyamatának és tanulságainak összehasonlítása más, a Magyar Köztársasághoz területében és lakosságának számában hasonló méretű NATO-tagországok haderő-átalakításának tapasztalataival a haderőszervezés és hadkiegészítés vonatkozásában. Elsősorban Belgium, Hollandia és bizonyos esetekben Portugália haderőreformjának mozzanataival, tanulságaival hasonlítom össze a magyar reform folyamatát.

Az általános nemzetközi és európai folyamatokból kiindulva megvizsgálom a fent említett országok társadalmi hátterét, az önkéntes személyi kiegészítésű haderőre történő áttérés folyamatát és annak dilemmáit, az állománykategóriák létszámának kérdését. Ezek mellett kitérek a tartalékos állomány szerepére, valamint a haderő feltöltésének módjainak lehetőségeire, a toborzás rendszerének kialakítására. A dolgozat külön fejezetben foglalkozik a magyar politikai rendszerváltást követő átalakítási folyamatokkal és az önkéntes személyi kiegészítésű haderő kialakításának előzményeivel, majd a tanulmány végén ezt a folyamatot értékelem, és megfogalmazom a konzekvenciákat.

A dolgozat célja más államok által tervezett programok, valamint a programok végrehajtásából eredő következmények összevetése a honvédség átalakítási programjaival, illetve javaslattétel bizonyos területeken más államok pozitív példájából kiindulva.

*Témavezető: Dr. Hüvelly Lajos alezredes
Papp János alezredes*

AZ AMERIKAI TISZTKÉPZÉSI RENDSZER ADAPTÁCIÓS LEHETŐSÉGEI

*Szerző: Somodi Zoltán, katonai vezető szak
ZMNE KLHTK*

Az első fejezetben található a tanulmány célja, vagyis hogy a bipoláris világrend megszűnése következtében létrejött új biztonságpolitikai helyzetben a tiszti felkészítés rendszerének jobbá tételét elősegítse. Ennek jegyében foglalkozik az amerikai tisztképzéssel, és az abból adaptálható elemekkel.

A második fejezet tárgyalja az amerikai nép és a hadsereg kapcsolatát a gyarmati időktől napjainkig, elsősorban Samuel P. Huntington A katona és az állam című könyve alapján. Foglalkozik a liberális társadalom katonapolitikájával, a polgár-katona eszménnyel, az amerikai antimilitarizmussal.

A harmadik fejezet nagy vonalakban bemutatja az amerikai katonai (szárazföldi haderőnemi) felsőoktatás rendszerét, azon belül a United States Military Academy-t (West Point), az ROTC rendszert. Kitér a két képzési forma különbségeire, valamint a társadalomban és a hadseregben elfoglalt helyükre.

A negyedik fejezet tartalma az amerikai FM 22-100-as vezetési szabályzat bemutatása. Ismerteti a vezetés alapelveit, a katonai vezetővel szemben támasztott követelményrendszert, a motiváció javasolt módszereit. Ezután szó esik a harc emberi mértékéről, a harci stressz következményeiről, valamint azok enyhítéséről. Még ez a fejezet foglalkozik a bipoláris világrend megszűnésével felmerülő újszerű követelményekkel, amelyek a vezetési rendszer megváltoztatására készítetik az amerikaiakat.

Az ötödik fejezet a Virginia Katonai Intézet bemutatása, a szerző személyes élményei alapján. A fejezet bemutatja a VMI történetét, mindennapjait, az intézmény szervezeti kultúráját, a látható és a nem látható elemeket egyaránt. Végül kitér a motiváció eszközeire is, amelyek egyedivé teszik ezt az intézetet.

A hatodik fejezetben találhatók a levont következtetések, valamint az adaptálható elemek az amerikai tisztképzésből. Ezek három csoportra oszthatók: a katonai felsőoktatás szervezetével kapcsolatos lehetőségek, az etikai követelmények magas szintjével, valamint a katonai felsőoktatási intézmények szervezeti kultúrájával kapcsolatos fejlesztési lehetőségek.

A hetedik fejezet, a befejezés összegzi a levonható tanulságokat, a tanulmány célját.

Témavezető: Dr. Czuprák Ottó alezredes, egyetemi docens

POLGÁRI VÉDELMI OKTATÁS KÖZÉPISKOLÁKBAN

*Szerző: Szádeczky Tamás, védelmi igazgatási szak
ZMNE BJKMK*

A dolgozat áttekinti a középiskolai polgári védelmi oktatás jelenlegi helyzetét, a biztonságkultúra és a védelmi oktatás témájának megjelenését a közoktatásban a Nemzeti alaptanterv alapján.

A mű tartalmazza azokat a katasztrófavédelmi szakmai alapismereteket, amelyeket az oktatást végző pedagógusnak ismernie kell az órák megtartásához, ezek rendszerezve és közérthetően kerültek megfogalmazásra.

A dolgozat keresi a polgári védelmi oktatás megtartásának tantervi lehetőségeit, azokat bemutatja és elemzi, ezzel is segítve a magasabb szintű oktatáspolitikai irányítóit, a kerettantervek készítőit és a helyi tanterv elkészítéséért felelős tanárokat. Az egyik lehetőség kifejtése képpen mellékelt tantervi elemek pedig az órát előkészítő és megtartó pedagógus munkáját könnyítik meg.

A dolgozat célja a középiskolákban bevezetendő polgári védelmi ismeretek oktatásának előkészítési és megvalósítási folyamatának megkönnyítése elméleti és gyakorlati síkon.

*Témavezető: Dr. habil. Horváth László alezredes, egyetemi docens
Dr. Simonics István főiskolai docens*

**RENDVÉDELEM, RENDVÉDELEM-TÖRTÉNET
TAGOZAT**

A MAGYARORSZÁGI VIZSGÁLÓBÍRÓI RENDSZER KIALAKULÁSA ÉS MŰKÖDÉSE 1867-1945

*Szerző: Bodó Bernadett, büntügyi szakon végzett hallgató
RTF*

Pályamunkámban négy fejezetben dolgozom fel a magyarországi vizsgálóbírói rendszer kialakulását és működését. Ezen jogintézményt hazánkban először a Bünvádi perrendtartásról szóló 1896. évi XXXIII. törvénycikk szabályozta részletesen.

A vizsgálóbírói rendszer létesítésének indokául az szolgált, hogy a bünvádi eljárás (büntetőeljárás) megalapozását nem lehetett sem a személyi szabadságában többnyire korlátozott terheltre, sem pedig annak jogi képviselőjére bízni, tehát szükségessé vált egy olyan jogban jártas személy büntetőeljárásban való részvétele, aki a bünvádi eljárás előkészítő szakaszában a vád és a tárgyalás megalapozását végezte. Tehát annak a bizonyítási anyagnak a bírói megszerzését és megállapítását, mely a főtárgyalás elrendelésének vagy az eljárás megszüntetésének kérdésében való határozathozatalra szükséges a vizsgálóbíróra bízta.

A pályamunkám gerincét a vizsgálóbíró hatáskörébe tartozó nyomozati cselekmények, és a vizsgálat tartásának bemutatása teszi ki. Ennek során bemutatom azon nyomozati cselekmények fogantatására vonatkozó szabályokat és feltételeket, amelyek elrendelésére és fogantatására - jogszabályban meghatározott eseteket kivéve - rendszerint a vizsgálóbíró volt jogosult, továbbá a vizsgálat tartására vonatkozóan kitérek a vizsgálóbíró minden olyan feladatára, ami ahhoz volt szükséges, hogy eredeti feladatát, - vagyis a vád alá helyezést, a tárgyalás megalapozását - ellássa.

Témaválasztásom fő indoka az volt, hogy mivel 2003-ban végeztem a Rendőrtiszti Főiskola büntügyi szakán, valamint jelenleg is a BRFK V. Kerületi Rendőrkapitányság Büntügyi Osztály Gazdaságvédelmi Alosztályán gazdaságvédelmi nyomozóként dolgozom, így a különféle gazdasági bűncselekmények nyomozása során nap, mint nap használom a 2003. július 01-én hatályba lépett a Magyar Köztársaság Büntetőeljárásáról szóló 1998. évi XIX. törvény rendelkezéseit, amely életbe léptette a nyomozási bíró jogintézményét, mely részben hasonlóságot mutat az 1950-ben megszüntetett vizsgálóbírói intézménnyel.

Témavezető: Dr. Parádi József, főiskolai tanár

AZ ARCHIV FÜR POLIZEIGESCHICHTE REPERTÓRIUMA

Szerző: Egervári Zsolt, büntügyi szakon végzett hallgató

RTF

Dolgozatom témájának azért választottam az Archiv für Polizeigeschichte repertóriumát, mert nagyon érdekelt más, hazánkhoz hasonló ország rendvédelmének története. Az Archiv für Polizeigeschichte folyóirat áttanulmányozásával, alaposan megismerhettem a germán (német-osztrák) nyelvterületeken felállított rendvédelmi szervek múltját, történetét, működését és történeteit. A folyóirat 1990-től 2003-ig megjelent számait konzulensem, Dr. Parádi József biztosította számomra. Megjegyezni kívánom, hogy a dolgozatom írásának kezdetén 2 példányszám hiányzott a folyóirat példányai közül. Ezeket külön levélben kértük a kiadó német kollegáktól, akik készségesen rendelkezésünkre bocsátották azokat. Összességében elmondhatom, hogy a dolgozat megírása során semmilyen nehézségbe nem ütköztem, bárkihez fordultam tanácsért a témában, készségesen segített. Azt, hogy a dolgozatomat milyen szempontok alapján készítem el, természetesen a konzulensem határozta meg nekem. Úgy gondolom, hogy az Archiv für Polizeigeschichte német nyelvű folyóiratot lapozgató ember számára hathatós segítséget nyújt/nyújthat a repertórium, hiszen a dolgozatom segítségével egyrészt könnyebb a folyóiratban történő tájékozódás, másrészt szemléletesebbé válik a periodika tartalmi összetétele is.

Összességében elmondható, hogy az Archiv für Polizeigeschichte repertórium címmű folyóirat 1990-től 2003-ig megjelent számaiban közölt adatok, a dolgozatomban meghatározott szempontok szerinti kigyűjtése (szerző, cím, személynév, földrajzi név, intézmény és jogszabálymutató) megfelelő alapot szolgáltat arra, hogy a folyóirat 2003 megjelent számaiban az olvasó tájékozódni tudjon. Csak remélni merem, hogy az általam elkezdett folyamatot más főiskolai hallgatótársam is folytatni fogja, és a 2003-tól megjelent számokat is feldolgozza, valamint a citációs indexet is elkészíti.

Témavezető: Dr. Parádi József, főiskolai tanár

A MAGYAR KIRÁLYSÁG KÉT VILÁGHÁBORÚ KÖZÖTTI TESTŐRSÉGÉNEK, KORONAŐRSÉGÉNEK ÉS KÉPVISELŐHÁZI ŐRSÉGÉNEK EGYENRUHÁZATA

*Szerző: Farkas Tibor, bűnügyi szakon végzett hallgató
RTF*

Pályamunkám azzal a céllal készült, hogy szemléletesen bemutassa a három rendvédelmi testületnek, nevezetesen a Magyar Királyi Testőrségnek, a Magyar Királyi Koronaőrségnek és a Magyar Királyi Képviselőházi Őrségnek a két világháború közötti időszakban viselt egyenruházatát.

Munkám végigtaglalja, hogy az egyes alakulatok mit hordtak a szolgálat teljesítésekor, az ünnepélyes alkalmakkor, a különböző társadalmi eseményeken, illetve szolgálaton kívül.

Pályamunkámban, sorrendben legelőször a Magyar Királyi Testőrség, majd a Magyar Királyi Koronaőrség, s végezetül a Magyar Királyi Képviselőházi Őrség intézményének egyenruházati sajátosságait kívánom bemutatni.

Témavezető: Dr. Parádi József, főiskolai tanár

A VÉDERŐ SZEREPE A KARHATALOMBAN 1867-TŐL 1945-IG

*Szerző: Kardos Ákos, bűnügyi szakon végzett hallgató
RTF*

Pályamunkám elkészítésének célja az volt, hogy egy rövid, összefoglaló jellegű dolgozatot készítsék arról, hogy a véderő, a honvédség milyen mértékben vett részt a rendvédelem fenntartásában 1867 és 1945 közötti időben, mivel úgy véltem, hogy a témában még nem készült hasonló jellegű rövid áttekintés. A rendvédelem története iránti érdeklődésem szakmámból is következik, az általános történelmi érdeklődésem felül, a rendvédelem „honvédelemi” perspektívából való megközelítése pedig különösen érdekelt, mivel a haditechnika rajongója vagyok.

A munka összesen öt különálló részre bontható, amelyek kronológiai sorrendben tárgyalják a politikai és közbiztonsági helyzetet a kiegyezés éveiben, a Magyar Királyi Belügyminisztérium felépítését és funkcióit, az Osztrák-Magyar Monarchia rendőrségeit, a Magyar Királyi Csendőrséget, valamint a Magyar Királyság rendvédelmét a két világháború közötti időszakban. A dolgozat bemutatja a hazai rendvédelem fejlődését, a Magyar Királyi Csendőrség, és az egyéb rendőrségek bemutatása által, és ehhez szorosan kapcsolódva mutatja be a honvédelmi erők alkalmazásának feltételeit, ezt történelmi példákkal is szemlélteti.

A dolgozat elkészítésekor több híres szerző művét használtam fel, többek között Katona Géza, Csapó Csaba, és Závodszy Géza könyveit, ezen felül pedig a Főiskolai Figyelő, a Belügyi Szemle, és természetesen a Rendvédelem-történeti Füzetek cikkei. A téma feltárásában nagy segítségemre volt a Hadtörténeti Intézet És Múzeum gazdag könyvtára, ahol a 20. század elejéről származó karhatalmi szabályzatokat tanulmányozhattam.

Témavezető: Dr. Parádi József, főiskolai tanár

A MIGRÁCIÓ ÉS TERRORIZMUS A NEMZETBIZTONSÁGI SZOLGÁLATOK SZEMSZÖGÉBŐL

*Szerző: Laufer Balázs, politológia szak
PTE BTK*

A dolgozat fő hipotézise szerint a terroristák, a terrorista csoportok a nemzetközi migrációt, a migrációs csatornákat kihasználva sejteket és kisebb bázisokat hoztak és hoznak létre Európában. Az úgynevezett 'alvó sejtek' a nyitott és demokratikus európai társadalmakban leplezetten olyan hálózatot építenek ki, melyre támaszkodva terrorcselekményeket követhetnek el. Akár Európában, akár az Egyesült Államokban. E törekvések elhárítása kifejezetten titkosszolgálati eszközök alkalmazását követeli meg. Magyarország pedig mint az Európai Unió és a NATO tagja, szintén veszélyeztetett lehet, ezért fel kell hívni a figyelmet a témára.

A bevezető röviden bemutatja a globalizáció folyamatát és az aktuális világpolitikai helyzetet, illetve kitér a világban felmerülő legfőbb problémákra is. A következő fejezetek körbejárják a migráció, majd a terrorizmus kérdéskörét. A migráció fogalmát a migrációs elméletek felvázolása követi. Külön alfejezetet szán a dolgozat a humánbiztonság és a migráció, illetve a nemzetbiztonsága és a migráció témakörének. E fejezetet a magyarországi helyzet bemutatása követi, statisztikai adatokkal alátámasztva. A terrorizmus fogalma, története, válfajai és taktikái is helyet kellett hogy kapjanak a következő fejezetben. A fő téma itt az 'új, nemzetközi', vagyis az iszlám fundamentalista alapon álló terrorizmus. Részletesen számba vesszük az Al-Kaidához tartozó terrorista szervezeteket is.

A fő hipotézisünk szerint, a következő része a dolgozatnak rávilágít a migráció és a terrorizmus közötti összefüggésekre, kapcsolatokra. Bemutatjuk az alvó terrorista sejtek felépítését, illetve működését. Végül áttekintjük, miként védekezik a fenyegetettség ellen Magyarország és a magyar védelmi szféra. Az elhárításra kész demokrácia koncepciója, a magyar nemzetbiztonsági struktúra felépítése, a nemzetbiztonsági szolgálatok feladatai, mind fontos, kihagyhatatlan információ. Áttekintjük a legtöbb jogosítvánnyal és eszközzel felvértezett Nemzetbiztonsági Hivatal konkrét feladatait a menekültekkel, a letelepedőkkel, az állampolgárságot és a vízumot kérőkkel kapcsolatban.

A kitekintésben értékeljük a jelenlegi magyarországi helyzetet, valamint a nemzetbiztonsági struktúra reformjának szükségességéről is szót ejtünk.

Témavezető: Kern Tamás, egyetemi tanársegéd

A RÓMAI LIMES ÉS KATONAI FELÉPÍTÉSE. A BIZÁNCI THEMARENDSZER TÖRTÉNETI FEJLŐDÉSE

*Szerző: Mitru István, határrendész szakon végzett hallgató
RTF*

A dolgozat témájául azért választottam a Római limes és a Bizánci themarendszer rövid ismertetését, mert ez a korszak gyermekkorom óta érdekelt és szerettem volna megismertetni mindenkivel a római és a bizánci határvédelem sajátosságait.

A felhasznált irodalom kisebb része a birtokomban van, nagyobb részét könyvtárakból próbáltam meg kikölcsönözni, de a kért irodalom olyan speciális témakörű, hogy a közkönyvtárak nem rendelkeznek ilyen könyvekkel. A további kutatást, adatgyűjtést az Internet segítségével sikerült megoldanom, bár a legnagyobb nehézséget az okozta, hogy a megtalált irodalom magyar nyelven nem volt fellelhető teljes terjedelemben, csak kivonatossan, így a hiányzó részeket az eredeti, vagy az angol kiadásban találtam meg.

Ezen tanulmányok lefordításához a saját nyelvtudásomat és mások segítségét vettem igénybe. A terjedelmesebb művem szerkesztésében és további szerzők műveinek feldolgozásában a konzulensem nagyon sok segítséget nyújtott.

Mikor a dolgozatomat megírtam, akkor történt meg az Európai Unióhoz való csatlakozásunk, több országgal egyetemben és arra gondoltam, hogy a két birodalom határvédelmének, határőrizetének bemutatása ma időszerű lehet. Hisz akkor és most is, ha tetszik egy olyan birodalom fogja össze szinte egész Európát, mely kulturális, politikai, gazdasági értelemben teljesen elkülönül a többi országtól, és ezt az elkülönülést most is elsősorban a határokon próbálják megszüntetni, mint azt tették az ókorban is.

Témavezető: Dr. Parádi József, főiskolai tanár

**AZ ORFK KÖZTÁRSASÁGI ŐREZRED
ÉS A MAGYAR KIRÁLYI TESTŐRSÉG,
MINT SZEMÉLYVÉDELEMMEL FOGLALKOZÓ SZERVEK
ÖSSZEHASONLÍTÓ VIZSGÁLATA**

*Szerző: Slikker Csaba László, bűnügyi szakon végzett hallgató
RTF*

A XXI. század társadalmi elképzelhetetlenek biztonsági szolgálatok nélkül. E szervezetek múltja csaknem egyidős nemzeti történelmünkkel. Magyarországon már Géza fejedelemnek és István királynak is volt testőrsége. A történelmi múltban a testőrök, a testőrség az uralkodó szolgálatában álltak.

Dolgozatomban érzékeltetni kívánom, hogy milyen változásokon mentek keresztül a „testőri” szervezetek, kiemelve a Magyar Királyi Testőrséget és az ORFK Köztársasági Őrezredet. Az idő nagyban megváltoztatta a testőrségek szervezeti felépítését. Mindig az aktuális politikai helyzethez kellett igazodni. Érzékelhetővé vált ez mind a személyvédelem, mind az objektumvédelem területén.

Jogelődjeikről már készültek különböző tanulmányok, amelyek részletesen taglalják a szervezetek feladatait. De nem részletezik az esetleges feladatbővülést, hatásköreik változásait, szervezeti átalakulásukat és technikai újításokat. A könyvtári kutatásaim eredményeképpen erre választ kaphatunk. Szót ejtek még a testőrtisztek kiválasztásáról, állományba vételükről mindkét személyvédelemmel foglalkozó szervnél, valamint az őket szabályozó jogi normákról és belső utasításokról, mintegy szembeesítve a Horthy-korszak testőrszervezetét a XXI-századiéval.

Az összehasonlítás eredményei remélem megnyugtatja a hallgatót abban, hogy a hazánkban élő, vagy ide látogató védett személyek életére, testi épségére és méltóságára a megfelelő testület vigyáz most is és nemcsak vigyázott, mint annak idején az 1920-40-es években.

Témavezető: Dr. Parádi József, főiskolai tanár

A MAGYARORSZÁGI BÜNYÜGYI MUNKA TÖRTÉNETE A KIEGYEZÉSTŐL NAPJAINKIG

*Szerző: Sólyom János, bünyügyi szakon végzett hallgató
RTF*

Dolgozatomban a magyarországi bünyügyi tevékenység történetét kívántam feldolgozni a kiegyezéstől napjainkig. Ennek során a hazai bünyügy történetét, annak háttérét alkotó jogszabályokat, valamint történetének fontosabb állomásait igyekeztem feltárni.

A pályamunkám konkrétan a magyarországi rendőrségek és a csendőrség bünyügyi szolgálatainak teendőire terjed ki. Ennek oka, hogy klasszikus értelemben vett bünyügyi munkát a dolgozatom által vizsgált időszakban főként ezen szervek végeztek.

Témám feltárásához számos rendvédelem történeti, jogtörténeti és más, a témához kapcsolódó feldolgozással ismerkedtem meg. Számomra a leghasznosabbnak bizonyult a Fővárosi Rendőrség Története (1914-ig) című monográfia, továbbá az Ernyes Mihály által készített A Magyar Rendőrség Története című könyv, valamint az előző két feldolgozáshoz hasonlóan nagyon fontos támpontot nyújtott, a Parádi József által megírt A Magyar Rendvédelem Története című feldolgozás, amely a magyarországi rendvédelem egészével foglalkozik. Az említett források nagyon részletesen, szinte mindenre kiterjedően írják le a korabeli rendőrségeket, de a korabeli társadalmi, gazdasági és kulturális viszonyokat is bemutatják, elősegítve a rendőrségek helyzetének jobb megértését.

A jogszabályi háttér feldolgozásához sok korabeli, illetve mai, összefoglaló szereppel bíró tanulmányt, valamint tankönyvet tanulmányoztam.

Feltáró munkám során talán a legnehezebb feladatot képezte a korabeli bünyügyi munka jogfilozófiai alapjainak a megértése. Ide tartozónak tekintem, hogy a rendfenntartás – ennek részeként a bünyügyi munka – jogosultsága nem bünüldöző szervezetekhez volt telepítve.

Témám tekintetében a legvonzóbbnak azt találtam, hogy a bünyügyi munka vezérlő elvei a szabadságjogok biztosítását még implicite sem kérdőjelezték meg, ugyanakkor rendkívül impozáns eredményekkel büszkélkedhettek a dualizmuskori elődeink.

Témavezető: Dr. Parádi József, főiskolai tanár

A POLITIKAI VEZETŐK SZEMÉLYVÉDELME NEK BIZTONSÁGPOLITIKAI ELEMZÉSE

*Szerző: Suszterics Ágnes, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

A dolgozat célja, hogy a kritikai biztonsági tanulmányok alaptételét figyelembe véve, rávilágítson a biztonság gyakorlati (a politikai vezető fizikai biztonsága) és elméleti (a tágabb értelemben vett, nemzetközi szintű biztonság) oldala közötti szoros kapcsolatra.

A dolgozat két fő részre különül. Az első része a Köztársasági Őrezred történetét, feladatát, felépítését, szervezetét mutatja be. Azokon a jogi szabályzókön keresztül, melyek nem tartoznak titkos információforrások közé. A dolgozat második fele Olof Palme, svéd miniszterelnök ellen, 1986-ban elkövetett merényletet dolgozza fel.

A dolgozat lényege, hogy felhívja az olvasó figyelmét arra, hogy egy politikai vezető halála, milyen súlyos következményekkel járhat a nemzetközi életre. A Köztársasági Őrezred feladatának bemutatásával próbál a dolgozat bepillantást engedni ebbe a misztifikált szervezetbe, mely nem a nyilvánosság előtt végzi tevékenységét, munkájukat mégis nap, mint nap nyomon követjük a híradások anyagaiból. A fent említetteken kívül egy olyan politikai vezető életének is emléket kíván állítani a dolgozat, akinek politikai munkássága máig meghatározó.

Napjainkban sajnos menthetetlenül aktualitást élvez ez a téma hiszen a nemzetközileg fontos személyek ellen elkövetett terrorcselekmények a mindennapi sajtó porondjának állandó szereplői.

Témavezető: Kolossa Sándor alezredes, egyetemi adjunktus

MISKOLC VÁROS RENDŐRSÉGE A DUALIZMUS IDEJÉN

*Szerző: Szarka Miklós, közrendvédelmi szakon végzett hallgató
RTF*

A rendvédelem történetével foglalkozó tanulmányaim során mindig is nagy figyelemmel kísértem a rendőrség kialakulásának kezdeti lépéseit. A rendfenn-tartás történetével foglalkozó könyvek olvasása közben – amelyek javarészt a főváros rendőrségének a történetét mutatták be –, kíváncsi lettem, vajon szü-lővárosomban milyen eszközök álltak rendelkezésre a biztonság fenntartása érdekében. Sajnálattal kellett tudomásul vennem, hogy ez idáig kevés olyan mű készült, amely részletesen foglalkozott volna a vidéki rendőrségek kialaku-lásával és korabeli feladataikkal, így a miskolci viszonyokat is csak a város történelmével foglalkozó könyvekből ismerhettem meg. A kutatások eredmé-nyeként állítottam össze dolgozatomat, amely a dualizmus időszakában mutat-ja be Miskolc város rendőrségét.

A részletek bemutatása előtt szükségesnek láttam egy olyan keretbe ültetni a dolgozatot, amely képet ad a kor városfejlődésének jelentősebb mozzanatairól és azokról a jogszabályi feltételekről, amelyek lehetővé tették a rendvédel-mi testületek működését. A jogi feltételeket követően a XIX. századi rendőr-ség városokon belüli elhelyezkedésével foglalkoztam, majd Miskolc fejlődé-sének rövid történeti áttekintésén keresztül a városi testületek szervezeti felépí-tésével, és e testületek kapcsolódásával a rendőrséghez. Az áttekintést követő-en a rendőrkapitányi hivatal, a kapitány és a végrehajtó állomány helyzetét ábrázoltam, szót ejtettem a szervezet fejlődéséről, a képesítési követelmények-ről és a rendőrök anyagi körülményeiről. Részletesen bemutattam a miskolci rendőrség szerteágazó feladatait, és az egyes rendőri szolgálatok fajtáit, majd tájékoztató jelleggel néhány statisztikai adatot tártam fel, a kor bűnügyi hely-zetére vonatkozóan.

Végére érve az elemzésnek, röviden összegzem ennek az eseményekben oly gazdag történelmi kornak, az általam feldolgozott témában elért eredmé-nyeit.

Témavezető: Dr. Parádi József, főiskolai tanár

RENDVÉDELEM-TÖRTÉNETI FÜZETEK REPERTÓRIUMA

*Szerző: Székely Zoltán – Bugnits Richárd, határrendészeti szakon végzett
hallgatók
RTF*

A Rendvédelem-történeti Füzetek a szakterület egyetlen magyar nyelvű tudományos szaklapja. Ebből adódóan a Rendvédelem-történeti Tudományos Konferenciasorozaton elhangzott előadások, javított, bővített és átdolgozott anyagait is közli a periodika, hiszen az évente egy-két alkalommal megtartásra kerülő konferencián a diszciplína legújabb kutatási eredményei kerülnek megvitatásra.

A szakterület hazai és külföldi művelői, a rokon tudományágak gondozói, a téma iránt érdeklődők, az egyetemi ifjúság egyaránt igényelte, hogy a periodika repertóriumra elkészüljön. E segédanyag ugyanis sokkal használhatóbbá teszi azt a hatalmas információtömeget, amely a periodikában lelhető fel.

A repertórium a tanulmányokat különböző szempontok szerint csoportosítja: megjelenés, szerző, cím, történelmi korszak szerint. Mellékletként szerepelnek a tanulmányok rezüméi, illetve a tanulmányok témakörök szerinti osztályozása.

Témavezető: Dr. Parádi József, főiskolai tanár

A XXI. SZÁZADI MAGYAR HONVÉDSÉG FELADATA, SZEREPE, HELYE A KATASZTRÓFÁK ELLENI VÉDEKEZÉSBEN

*Szerző: Zeher Orsolya, biztonság- és védelempolitikai szak
ZMNE KLHTK*

A téma fontosságát napjaink eseményei sajnálatos módon igazolják. A bekövetkezett katasztrófák következményeinek felszámolását illetően teljesen mindegy, hogy természeti csapás, műszaki meghibásodás vagy emberi mulasztás következtében alakultak ki.

A katasztrófák elleni védekezés és a katasztrófák következményeinek gyors és eredményes felszámolása emberek sokaságának életét, testi épségét mentheti meg, anyagi javakat helyezhet biztonságba. Azonban hol helyezkedik el a Magyar Honvédség az összetett katasztrófavédelmi rendszerben? Melyek a Magyar Honvédség jelenlegi és jövőbeni feladatai? A pályamunka ezekre a kérdésekre keresi a választ.

A dolgozat a Honvédelmi Katasztrófavédelmi Rendszer és a katasztrófavédelemből eredő feladatok bemutatásán kívül foglalkozik a katasztrófa fogalmi meghatározásával és a jogszabályi háttér ismertetésével is.

Témavezető: Dr. Padányi József mk. ezredes, c. egyetemi tanár

NEMZETKÖZI PÁLYAMUNKÁK I.

ADVANCED MULTIMEDIA COURSE OF THE MODERN MILITARY RADIO STATION

*Szerző/Author: Jana Berešíková
Academy of the Armed Forces, Liptovský Mikuláš,
Slovak Republic*

Nowadays there are implemented the new radiostations into the Military Forces, that are difficult to program and operation. The Department of Command Support, Academy of the Armed Forces, Liptovský Mikuláš is dealing with this task too and it solves this in two directions. Firstly, the organization of the courses and secondly the thematic plans with concrete lessons.

Advanced multimedia course of the modern military radiostations is set of the lessons. Every lesson has its own contents, oriented to special problem. For example: The HF and VHF antennas, Propagation of the radio waves, Digital signal processing in radiocommunications, The ALE system in HF radio, The spread spectrum methods in radio etc. The lessons are made as Power Point presentations with the animations and sound effects.

Because there are delivered the Harris stations to the Slovak Army, some lessons are directed to this type of the radio stations, including special lessons about description, properties, programming and operation.

This helpful project is for next generation of the signalists, because it contains important information used to programming and handling new modern digital radiostations

Témavezető/Consultant: Miroslav Ďulík, PhD

SIMULATORS FOR TRAINING CREWMEMBERS OF ANTI-AIRCRAFT MISSILE SYSTEM

*Szerző/Author: Evgeni Doichev – Stefan Zelev – Ognian Fetfov
Military University “Vasil Levski”, Bulgaria*

The SA-6, 9Φ634-KB and 9Φ616-KB simulators are an advanced, intelligent type of simulators which have capabilities to

- observation, acquisition, identification and tracking of air targets;
- simulation of complex air simulation;
- operation in active and passive interferences;
- estimation of air simulation and preparation for fire.

Using the simulators help:

- preserve the combat resource of anti-aircraft missile systems;
- eliminate failures in operation of the combat equipment due to errors of the trainees;
- increase the efficiency of training through simulation of complex air situation and different operation modes

Témavezető/Consultant:

ADVANTAGES OF ULTRA-WIDEBAND TECHNOLOGY IN RECONNAISSANCE WORK

*Szerző/Author: Evgeni Doichev – Stefan Zelev – Ognian Fetfov
Military University “Vasil Levski”, Bulgaria*

Radar and communication system utilizing UWB – (Ultra Wide Band) technology which addressed MAV – (Micro Air Vehicles) mission requirements for collision avoidance and precision altimetry in support of an autonomous reconnaissance flight.

Témavezető/Consultant:

MILITARY SATELLITE AND MOBILE COMMUNICATIONS

*Szerző/Author: Rumen Gaydarov
Military University "Vasil Levski", Bulgaria*

The mobile and satellite communications are the newest and progressive way for fast transmission of data on short, middle, long and very long distances. For a small period of time they have been developed and in present days they can take the dimension with high precision position of objects and aims. They can also transmit data with high speed, realizing video and radio connection in all weather free from altitude and speed

Témavezető/Consultant: Georgi Stanchev, PhD

**THE PLACE OF THE MILITARY AVIATION
IN THE GREATEST CONFLICT OF THE 20th CENTURY.
VISION OF DEVELOPMENT OF THE AVIATION COMPLEX
AND OPPORTUNITIES FOR USAGE**

*Szerző/Author: Rumen Gaydarov
Military University "Vasil Levski", Bulgaria*

The first plane is constructed by Wright Brothers in 17.12.1903. In the beginning the flying was for sport. A general said that aviation would never be used as a weapon. But very soon two brave Bulgarian men proved that he had been wrong. Their flew at low altitude with no more than 100 km/h.

In present days our pilots fly supersonic fighters which possess computers with intellectual capabilities thousand times greater than the mental capabilities of whole army of Troy described by Omir.

Témavezető/Consultant: Anton Gramatikov

ROLE AND MISSION OF THE NATO STANDARDIZATION AGREEMENTS BY FINANCING THE NATO JOINT OPERATIONS

*Szerző/Author: Zuzana Kabacova
Armed Forces Academy at Liptovský Mikuláš, Slovakia*

This work is about principles and procedures for the financing of the NATO joint operations.

The aim of this work is to provide a guideline for the financing of the establishment and operation of common training facilities, training assistance and of the using training areas, that is realized in accord with financial Standardization Agreements (STANAGs). The main stress of this work is laying on the principles and procedures under which co-operative assistance between NATO armed forces will be financed. Another part sets out tactics, techniques and procedures for the financial management process in support of NATO joint forces.

Témavezető/Consultant: Ladislav Lascek

THE ANALYZE OF THE RESCUE SYSTEMS OF THE AIRCRAFTS AND ROTORCRAFTS

Szerző/Author: Matúš Kochan

*Military Academy of General M. R. Štefánik in L. Mikuláš,
Slovakia*

The paper is formed on the present the status of life – saving means of aircraft and helicopters of US, Czech, German and Russian original. The author is analyzing the possibilities of influencing the time needed for rescuing the pilot with ejection seat K-36.

The conclusion is spelling out the new fundamentals expected in the development of rescue means, with special emphasis on trends following into account overload and establishing time needed to leave the cockpit and automation of the pilots rescue process, as well as the the possibilities of installing the K-36 into US jet – aircraft.

Témavezető/Consultant: Daniel Kottfer

SOURCE AND CHANNEL CODING

*Szerző/Author: Maria Madalina Mazilu
Military Technical Academy, Bucharest, Romania*

Source coding also known as quantization or signal formatting, is a way of processing data in order to reduce redundancy or prepare it for later processing. In my paper I used both Hoffmann and Shannon- Fano source coding. Given a text (10.000 characters) the code words will be constructed based on the frequency of occurrence of each character in the text. The code words are stored in a Code Book. In all cases the code book plus encoded text must be transmitted to enable decoding. Where a code is transmitted area channel in the presence of noise, errors will occur. The task of channel coding is to represent the source information in a manner that minimizes the error probability in decoding

Témavezető/Consultant: Assoc. Prof. Ciprian Racuciu, PhD

**ATTITUDE TOWARDS OUTSOURCING
IN ARMED FORCES OF USA AND UK
(COMPARATIVE STUDY)**

Szerző/Author: Jakub Picka

University of Defence, Brno Czech Republic

This paper describes the way, how different kinds of outsourcing should be implemented into Ministry of Defence to achieve maximal cost-savings and other non-financial benefits and maintain readiness. In this paper experiences of Ministry of Defence of UK and Department of Defence of USA as well as their official directions are being used. The paper is divided into two main parts. First part of the paper explains American attitude towards outsourcing and is focused on parts of OMB's A76 circular which could be used in post-communist countries implemented in territory of USA (in peacetime) and in deployed operations (in wartime). Second part of the paper explains British attitude towards outsourcing and is mainly focused on private Finance Initiative/Public Private Partnership (PFI/PPP). This part also explains experiences with implementation of outsourcing till nowadays. The paper is concluded with comparison of both national attitudes.

Témavezető/Consultant: Professor Miroslav Krc, PhD

MODULATION RECOGNITION USING ARTIFICIAL NEURAL NETWORKS

*Szerző/Author: Michaela Stonova
University of Defence, Brno Czech Republic*

In this paper the artificial neural networks (ANN) approach as another solution for the modulation, recognition process is described in some detail. This work demonstrates the success of the ANNs, in the modulation recognition process. Due to the simplicity of the ANN structure, it can be used for on/line analysis. To use the ANNs for modulation classifier structure be adjusted beforehand; i.e. to finish the training please off/line using this network in the on/line analysis. The program MATLAB I used for demonstration of the results.

Témavezető/Consultant: Assoc. Prof. Ing. Marie Richterova, PhD

NEMZETKÖZI PÁLYAMUNKÁK II.

FM CW RADAR USING AD 9854 DDS

Szerző/Author: Sergiu Dinca

Military Technical Academy, Bucharest, Romania

The paper studies the possibility of building an FM CW radar using an Analog Devices DDS. Measurements on the influence of minors and filters are also presented.

Témavezető/Consultant: Prof. Eng. Alexandru Serbanescu, PhD

CHAOTIC SIGNAL BEVERATION USING A CONTROLLER

Szerző/Author: Sergiu Dinca

Military Technical Academy, Bucharest, Romania

Chaotic signals became important for communications. The paper describes a chaotic signal generator using the logistic map implemented on PIC microcontroller. Using a limited number of bits can affect the performance of such a system. This influence is also studied.

Témavezető/Consultant: Prof. Eng. Alexandru Serbanescu, PhD

DEMINING OPERATIONS USING CHARGED FLEXIBLE LINE

*Szerző/Author: Nicolae – Ovidiu Donisan
Military Technical Academy, Bucharest, Romania*

This paper presents a technical solution for demining operations represented by one of the most used methods, the charged flexible line. This method uses a lot of explosive, about 1 tone, used to create a lane of 6 to 10 meters, through a minefield. The system could be mounted on a tank or carried on a platform. Because of the high level of pressure in the wave front, produced by the blast of 1 tone of explosive, this system is not suitable for minefields near villages or towns, or inside their perimeter. Although there are some disadvantages, this method is used for the short time creation of lanes through specified minefields.

Témavezető/Consultant: Lecturer Eng. Marin Lupoae, PhD

COMPUTING THE MECHANICAL EFFICIENCY OF THE PLANETARY GEARBOXES

*Szerző/Author: Octavian Fieraru
Military Technical Academy, Bucharest, Romania*

Modern military tracked vehicles have their transmissions fit with high-performance planetary gearboxes. When designing such a gearbox the optimal mechanical efficiency should be considered. The paper presents an effective method to compute any planetary gear box's mechanical efficiency. The results should be further used in the modelling and simulation process

Témavezető/Consultant: Prof. Dr. Eng. Marin Marinescu, PhD

USE AND PLAN CZECH DEFEND STANDARDS IN ECONOMIC MANAGEMENT IN ACR

Szerző/Author: Marek Krajuk

University of Defence, Brno Czech Republic

I focused on problem, how can we take advantage of standardization process for management of money flow and how can we get better economical in professional army, when we use external suppliers

Témavezető/Consultant: In. Pavel Vyletal

**STATISTIC RECONSIDERATION OF DEPENDENCE
BIOCHEMICAL AND SOMATOMETRIC INDEXES HEALTH
CONDITION FROM BOARDING AND MOVING HABITS OF
EMPLOYEES OF ACADEMY OF ARMED FORCES OF
GENERAL M. R. ŠTEFÁNIK**

*Szerző/Author: Annamária Macková
Armed Forces Academy at Liptovský Mikuláš, Slovakia*

In my work I deal with problems of nutrition conditions of inhabitants and foodstuff consumption in Slovakia, consumption trends, the evolution of foodstuff consumption of inhabitants of Slovakia and its compare with countries of European Union, principles of rational nutrition, recommended nutrition dozes for inhabitants of Slovakia and biochemical and somatometric indexes.

In second part of my work I have statistically put together all the information of my research, which took place in Academy of armed forces of general M. R. Štefánik in Liptovský Mikuláš in 2001 and 2004 as a part of a Slovak project called Program for nutrition sanitary of inhabitants of Slovakia. This research was able to be done in cooperation with the National health office in Liptovský Mikuláš. The researched sample consisted of students of Academy of armed forces of general M. R. Štefánik in Liptovský Mikuláš, professional soldiers (also women) and civil employees of Academy of armed forces of general M. R. Štefánik in Liptovský Mikuláš.

A part of the research consisted of filling into a questionnaire, which applied to boarding and moving customs of respondents and then an investigation where the somatometric and biochemical indexes were taken. At the end was offered a help of a specialist to all respondents. I decided to statistically verify which boarding (moving) habits at most influence somatometric and biochemical indexes of respondents of this research.

*Témavezető/Consultant: Milota Kustrová
RNDr. Mária Jurečková*

SOME CONSIDERATIONS ABOUT RADAR CROSS SECTION ANALYSIS OF SOME SIMPLE SHAPES

Szerző/Author: Marius Negoita

Military Technical Academy, Bucharest, Romania

The Radar Cross Section of a target is a very important issue for both the designers of radar systems as well as air platform because together of the radar's receiver sensitivity and antenna parameters it will give the detection separation, which in a specific situation may be a matter of survivability.

The goal of this paper is a computer aided analysis of radar cross section (RCS) of different kind of targets, from simple shapes to collected targets made of several objects. The data have been acquired with a vector network analyzer into a anechoic chamber using two type of ultra wideband antennas: TEM horns and Archimedean spiral antennas. All the data have been collected using a bistatic arrangement.

Témavezető/Consultant: Prof. Eng. Ioan Nicolaescu, PhD

COMPARATIVE EVALUATION MODEL FOR TRACKED INFANTRY FIGHTING VEHICLES

*Szerző/Author: Ioan - Liviu Piticari
Military Technical Academy, Bucharest, Romania*

This paper presents a comparative evaluation model for tracked armoured fighting vehicles reduced to infantry fighting vehicles. The comparison takes into account three main classes of characteristic features of any armoured vehicle: Firepower (stowed ammunition main weapon, effective range, fire note, projectile type), mobility (power-to-weight ration, maximum speed, ground pressure, clearance, flowing capacity, range) and battlefield survival (frontal armour). The model is based on the American theoretical methodology TASCFORM-ARMOR. For the comparative evaluation of IFVA, the proposed model uses three evaluating levels: weapon potential, weapon system potential and adjusted weapon system potential.

Témavezető/Consultant: Prof. Eng. Aurel Rosca, PhD

POSSIBILITY OF USING MYCOTOXINS AS A BIOLOGICAL WEAPON

Szerző/Author: Helena Sultesová

University of Defence, Brno Czech Republic

The author notices that the modern civilisation is in a danger of bioterrorism and tries to answer if there is a possibility of using mycotoxins for bioterrorism. Analysed mycotoxin is Ochratoxin A (OTA). Its effect on human organism is complex and they comprise the possibility of acute intoxication and chronic impacts. Nowadays, there is a low possibility of acute intoxication (the dose have to be extremely high). The chronic impacts, which have been proved, are more important and include genotoxism, nephrotoxism, teratogenicity, immunosuppression etc. The process of globalisation of the food market brings specific problems and risks, e.g. an increased occurrence of mycotoxins which brings higher risk of chronic intoxication. The author demonstrated, in a wide rang study (1758 persons), that retention of OTA in the group of healthy subjects was 0,252 µg/l in blood. The level of OTA in the blood serum of patients suffering from temporary renal insufficiency (25 persons) without pre-existing nephropathy was not cumulated abnormally – 0,24 µg/l – while the retention of OTA in the blood serum of patients with stabilized chronic renal insufficiency (103 persons) was significantly higher – 0,407 µg/l. Comparing the concentration of OTA in population in the Czech Republic, we can conclude that globalization of food market has already effected our market (we eat diet similarly contaminated).

The study shows that in case of presence of OTA in common food products, a certain level of OTA occurs in everybody's blood. And the accumulation is more important for patients with renal dysfunction.

Témavezető/Consultant: Prof. MuDr. Col. Miroslav Brndiar

THE EVOLUTION OF PREFERENCE OF STUDENTS JOIN THE PROFESSIONAL ARMY

Szerző/Author: Nela Urbanová

University of Defence, Brno Czech Republic

The paper shows the evolution of preference of students join the professional army like the cadets of the University of Defence. There are the statistics summary about the thirteen basic questions which reflect the preference of the cadets: There are their imaginations about military career. The paper contains general recommendations how to improve the recruitment into the university.

Témavezető/Consultant: Major Jaromir Duris

POSSIBILITIES OF USING THE SYSTEM OF PROVISIONAL REPAIRS IN LOGISTICAL SUPPORT – TECHNICAL MAINTENANCE OF MECHANISED TROOPS

Szerző/Author: Jan Veselik

University of Defence, Brno Czech Republic

The thesis introduces the matter of using the system of “provisional repairs” in the logistic support – technical maintenance (TEM) of mechanised troops during their deployment. The authors expect it to address commanders of logistic troops at different levels as well as military university students, specialised in logistics, mechanised and reconnaissance troops. The survey, carried out in the analytical part of the thesis was focused on the comparison of main vehicle disabling causes during their deployment. The other part deals with potential “typical” damages of the UTD – 20 engine systems, caused in technical running. It also analyses their causes and the possibilities of its repairs that are realisable by single parts of mechanised brigade’s TEM. The analysis done gives several alternative solving of the problem. The author’s suggestion – an optimal solving is contained within the fractional conclusion. The third part of the thesis deals with possible “typical” BMP-2 damages, caused by enemy’s AT weapons. The fractional conclusion contains an author’s suggestion for solving this problem. The final conclusion expresses in a concentrated form author’s opinions on possibilities of using the system of “provisional repairs” in logistic support – TEM of mechanised troops. The suggested conclusion is significantly determined by valid NATO standards for this area. It fully respects the fact that mainly the self- sufficiency and TEM of the troops will play a key role in the deployment of mechanised troops in a less transparent non-linear future battlefield.

Témavezető/Consultant: Major Ing. Vladimír Dzurja

THE POSSIBLE INFLUENCE OF CLIMATE CHANGE TO THE POPULATION AND DISASTER PROTECTION

Szerző/Author: Bacsó Róbert
National University Uzhghorod, Ukraine

This work's chief task is to describe the negative consequences of global climate change and the theoretical ways of disaster protection. This problem isn't national (Hungarian) – this problem is more comprehensive – it's a global problem.

So this work intended to be a part of the global disaster protection.

Témavezető/Consultant:

A nevezés a Rezümékötet lezárása után érkezett.
A dolgozat besorolásra került a Nemzetközi pályamunkák I. tagozatba.